

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 17: Filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory

Postoj bosenské salafíje k tekfírismu

**Dalibor Dula
Zlínský kraj**

Uherské Hradiště 2017

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. č. 17: Filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory

Postoj bosenské salafíje k tekfírismu

Attitude of Bosnian salafi movement to tekfirism

Autor: Dalibor Dula

Škola: Gymnázium Uherské Hradiště, Velehradská třída 218, 686 17

Kraj: Zlínský kraj

Konzultant: Lukáš Alí Větrovec, Mgr. Petr Machala

Uherské Hradiště 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracoval/a samostatně a použil/a jsem pouze prameny a literaturu uvedené v seznamu bibliografických záznamů.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V dne

Poděkování

Děkuji panu profesoru Petru Machalovi za pomoc s finální korekturou mé práce, paní Evě Skýbové za pravopisnou korekci a zejména Lukáši Alímu Větrovci za poskytnutí samotného tématu, rad, materiálů, kontaktů, připomínek a podnětů. Dále bych chtěl poděkovat srbskému doktoru Srdjanu Puhalovi, který mi poskytl cenné rady a jeho kniha „Selefije u BiH“ mi byla velmi platná. Díky patří také Faruku Delićovi, Admiru Vražalicovi, sestřám Rence a Almě Žunić, Petaru Novakovi, trhovcům od Džamije Kralja Fahda, kteří byli velmi milí a pohostili mě, a mnoha dalším Bosňákům a hlavně všem bosenským salafistům, kteří se mnou byli ochotni promlouvat, navzdory tomu, že jim o některých věcech nemuselo být příjemné mluvit.

Anotace

Ve své práci SOČ jsem se zabýval postojem bosenské salafije k tekfirismu. Vysvětlil jsem pojmy salafismus a tekfirismus, představil světové a bosenské osobnosti těchto dvou směrů a popsal vývoj islámu v BiH. Poté jsem skrze rozhovory se sarajevskými salafisty a skrze analýzu salafistických internetových serverů představil jejich postoj k tekfirismu.

Klíčová slova

bosenská salafija; tekfirismus; islám v BiH;

Annotation

In my project I have dealt with attitude of Bosnian salafi movement to tekfirism. I have described meaning of „salafi movement“ and „tekfirism“, I have introduced worldwide and bosnian personalities of these two movements and I have described evolution of islam in BiH. Via interviews with salafists from Sarajevo and via analysis of salafi websites I have tried to show their attitude to tekfirism.

Keywords

Bosnian salafi movement; tekfirism; islam in BiH

OBSAH

Obsah.....	5
Úvod.....	7
1. Salafismus	9
1.1 Pojem salafíja	9
1.2 Základní pilíře ideologie salafismu	10
1.3 Ibn Tajmíja	11
1.4 Ibn Abdulwahháb a wahhábismus.....	14
1.5 Salafismus dnes	16
2. Tekfírismus.....	16
2.1 Tekfír, tekfírismus a tekfírovci.....	16
2.2 Cháridža a původ tekfírismu	19
2.3 ISIS aka neocháridža.....	22
2.4 Osobnosti, jejichž myšlenky jsou zneužívány tekfírovci	24
2.5 Učenci z řad tekfírovců	33
3. Islám na území Bosny a Hercegoviny.....	37
3.1 Příklad islámu na území BiH.....	37
3.2 Islám v BiH za okupace Rakouskem-Uherskem.....	38
3.3 Období 1918-1990.....	39
3.4 Válka, pomoc z „Východu“ a El-Mudžahídin.....	40
3.5 Obnova islámu v poválečné BiH.....	44
3.6 Kauza paradžematů	45
4. Osobnosti bosenského tekfírismu a salafismu	45
4.1 Osobnosti bosenského tekfírismu.....	45
4.2 Osobnosti bosenského salafismu.....	48
5. Důkazy jednotného postoje salafistů ve světě a bosenských salafistů k tekfírismu.....	53
5.1 Některé deklarace současných světových salafí učenců o ISIS a tekfírismu	53
5.2 Proglas o tekfíru – jednotná deklarace bosenských salafí učenců.....	55
6. Důkaz shodného postoje bosenských salafí džihádistů se zbytkem bosenské salafí komunity k tekfírismu	56
6.1 Server Put vjernika – domovská stránka bosenských salafí džihádistů	56
6.2 Statistika zdrojů a autorů článku	57
6.3 Statistika obsahu článků	58

6.4 Vybrané články s kritikou tekfírismu.....	59
7. Server Istina, aneb co si o tekfírismu myslí hlavní představitelé a obhájci paradžematů	59
8. Některá díla bosenských tekfírovců	60
8.1 Společná deklarace bosenských tekfírovců.....	61
9. Závěr.....	61
11. Použitá literatura	62
12. Internetové zdroje.....	62

ÚVOD

V této práci se snažím postihnout postoj bosenské salafíje k tekfírismu. Abych toto mohl činit, musí být v mé práci důkladně vysvětleny oba pojmy. Při vysvětlování těchto dvou ideologií a čtení mé práce vůbec je nutné, aby se čtenář, pokud tak neučinil dříve, seznámil se vznikem islámu a se základními znaky tohoto náboženství, jelikož na podrobné vysvětlování všech pojmů souvisejících s tímto náboženstvím není dle mého názoru v takto úzce zaměřené práci prostor.

Na začátku mé práce jsem kontaktoval Lukáše Alího Větrovce, který se zabývá podobami islámu v Bosně¹ a sám je salafista. Konzultoval jsem s ním veškerý postup, hlavní myšlenku mé práce a na jeho doporučení jsem vycestoval do Sarajeva. Zde se mi podařilo promluvit si, popřípadě na ně získat stálý kontakt, se sedmi salafisty, což považuji za velký úspěch, jelikož salafistická komunita je obtížně dostupná, díky čemuž jsem při kontaktování těchto osob musel užít sociologickou metodu „sněhové koule“. Ani jeden salafista se mi nepředstavil jménem a vzhledem k citlivosti tématu, které bylo mnou nastoleno, jsem si nedovolil užít ani jakéhokoliv nahrávacího zařízení. S prvním salafistou jsem se setkal u Džamije Kralja Fahda. Naše polostrukturované rozhovory se týkaly zejména toho, co by mělo v takové práci, která představuje postoj bosenské salafíje (tedy jich samotných) k tekfírismu zaznít a co by v takové práci nemělo chybět. Podle jejich výpovědí a názorů jsem poté zařadil medailonky různých osobností a představil různé pojmy. Jedná se tedy o výzkum, kdy si samotný objekt (bosenská salafíja) do určité míry určoval obsah a dával autorovi podněty, reference popř. poskytoval materiál a neustále do průběhu samotného výzkumu promlouval. Výchozí inspirací mé práce byly tedy rozhovory s bosenskými salafisty.

Na začátku představím samotný pojem salafíja, základní pilíře této ideologie a poté představím dvě nejvýznamnější postavy „otců zakladatelů“ této ideologie. V další části se věnuji pojmu tekfírismu, kladu však důraz na jeho vznik a představuji ideologický základ, přičemž uvádím současný příklad ideologie Islámského státu (ISIS), který je dle mého nejvěrnějším zástupcem tekfírismu v současnosti. Osobnosti tekfírismu poté dělím na „nedobrovolné“, jejichž myšlenky byly tekfírovci zneužity, a „dobrovolné“, kteří svými myšlenkami opravdu naplňovali definici tekfírismu.

Čtvrtá kapitola se věnuje historii islámu v Bosně a Hercegovině (dále jen BiH), kterou je nutné představit z kontextuálního hlediska, a zejména období 90. let 20. století, kdy se samotná bosenská salafíja (a snad i bosenská „tekfíríja“) začala formovat. Následuje představení osobností bosenského salafismu a tekfírismu.

Samotné jádro a smysl mé práce tkví zejména v představení a dokázání postoje bosenské salafíje skrze jejich deklarace (tyto mi byly poskytnuty Lukášem Alím Větrovcem, deklarace nebosenských salafí učenců mi byly poskytnuty v angličtině, „Proglas o tekfíru“ je napsán v bosenštině). V BiH existuje i skupina salafí džihádistů. Pomocí analýzy obsahu jejich hlavního webového serveru „Put vjernika“ se pokusím dokázat, nakolik se jejich postoj liší, či neliší od postoje zbytku bosenské salafíje. Všechny obsah byl samozřejmě dostupný pouze

¹ V mé práci budu takto referovat na celé území BiH.

v bosenštině. Kritický postoj poté definuji jako jasné a doslovné vymezení se proti idejím tekfírismu, podporu pak definuji jako jasně vyslovené sympatie s hnutím tekfírismu. Stejnou analýzu provedu i u webu Istina, za kterým stojí představitelé a hlavní obhájci paradžematů. Veškerý vlastní překlad z bosenštiny jsem konzultoval s Lukášem Alím Větrovcem, který bosensky umí.

Co se týče hlavních deklarací bosenských tekfírovců, tak tyto pouze zmíním (všechny mi však byly poskytnuty Lukášem Alím Větrovcem ke studijním účelům, ač v naší zemi jinak dostupné a dohledatelné nejsou), jelikož účelem mé práce není rozbor jejich postoje k bosenské salafji.

V celé práci užívám řadu arabismů (a několik bosnismů), jelikož už jsem na jejich užívání zvyklý a zejména respektuji jejich samotný význam, který se mými omezenými překladatelskými schopnostmi mohl degenerovat. Všechny výrazy jsou však čtenáři dostatečně osvětleny (tak, jak je nutné pro porozumění mé práci) v poznámkách pod čarou.

Tématu salafismu a wahhábismu v BiH se v českém prostředí věnuje zejména Lukáš Alí Větrovec. Podařilo se mi však nalézt diplomovou práci Jana Laliće (UK v Praze, Fakulta sociálních věd) „Přístup Islámského společenství Bosny a Hercegoviny k wahhábismu mezi lety 1992 a 2016“, která sice pojednává o přístupu Islámské zajednice k salafistům v Bosně, ale byla mi užitečným pramenem k vypracování třetí kapitoly, která pojednává o historii islámu v BiH.

1. SALAFISMUS

1.1 Pojem salafija

Jak už jsem zmínil, co se týče dějin vzniku a schizmatu jednoho z největších náboženství světa, budu předpokládat, že čtenář má alespoň základní znalost islámu a přejdu rovnou k vysvětlení pojmu as-salaf s-sálíh. Tento pojem se týká pouze sunnitského směru islámu. Doslova tento pojem znamená předchůdce, tedy něco, co předcházelo něčemu jinému. Obecně však tento pojem zahrnuje tři generace zbožných předků, tedy současníky a druhy Proroka¹ – sahába, první generaci následovníků a potomků sahába – tábi'ín a druhou generaci následovníků a potomků sahába – tábi' tábi'ín, tedy doslova následovníky následovníků. Všichni ze sahábů jsou sikka, tedy spolehlivými vypravěči hadísů².

Sunnitská umma³ se po smrti těchto zbožných předků rozdělila mezi ty, jež se odkazovali na salaf jen formálně a mezi ty, jež se snažili navrátit k jejich tradicím a praktikám a snažili se o očištění víry od toho, co nebylo přítomno v časech zbožných předků. Lidé, kteří následují ideologii salafismu mají tedy potřebu napodobovat způsob života a tradice těchto tří generací zbožných předků. Je totiž povinností každého muslima následovat Vznešený Korán a světlou stezku Božího Posla⁴ tím, že se bude navracet k pochopení prvotního, tedy jedině pravého náboženství, které bylo přítomno pouze u zbožných předků. Oni mají být následováni, protože jejich víra byla největší a nejsilnější a byli nejupřímnější ve svých činech. Po Vznešeném Koránu je pro muslimy stěžejním návodem Sunna Božího Posla, tedy hadísy a síra⁵. Zbožní předkové se jí samotnou nejlépe řídili a také proto musí být vzorem vhodným k napodobování.⁶ Už zde lze tedy rozpoznat jeden z pilířů ideologie salafismu, a to je striktní odmítnutí bezvýhradného taklídu⁷ jednoho ze čtyř mezhebů⁸ tj. dávání přednosti názorů mezhebu před názorem zbožných předků. Následování názorů mezhebu, které nejsou v rozporu s názory zbožných předků není špatné a většina učenců v Saúdské Arábii následuje právní školu hanbalí⁹.

¹ Jedná se o Proroka Muhammada, ve zbytku textu se na něj budu odkazovat takto.

² Ústně tradované Prorokovy činy a prohlášení.

³ Umma je společná muslimská obec.

⁴ Sunnu, tedy výroky a život Proroka.

⁵ Životopis Proroka.

⁶ ARNAUT, Abdulkádir. *Al-Wedžíz fí minhádži s-selefi s-sálíh*. [online]. Bejrút: Dáru l-Me'mún lit-turás, 1990 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/sites/default/files/MENHED%C5%BD%20SELEF.pdf>

⁷ Následování, doslova přilnutí.

⁸ Právní škola islámu. Nejrozšířenější jsou čtyři mezheby – hanafijský, hanbalovský, málikovský a šáfiovský. Všechny jsou nazvány podle jmen jejich zakladatelů.

⁹ Hanbalovská právní škola.

Celou ideologii přímo podporuje jeden z hadísů, a to sice tento (u hadísů neuvádím isnád¹⁰, ale všechny zde mnou uvedené jsou považovány za sahíh¹¹): „*Nejlepším pokolením jest mé pokolení, potom ti, co následují po nich a potom ti, kteří následují po nich.*“¹²

Tento hadís poukazuje na to, že časem budou přibývat do věrouky novoty, čemuž nikdo nezabrání, toto bude víře škodlivé a lidé se budou postupně tomu pravému čistému islámu odcizovat: „*Boží Posel řekl: Má umma bude rozdělena do 73 sekt a 72 z nich skončí v pekle.*“

Posel Boží pravil: „*Držte se zvyklosti (Sunny) mé a zvyklosti mých pravověrných, správně vedených chalífů po mně, držte se toho jako zakousnutí zadními zuby. A vyvarujte se inovace, protože každá inovace jest věru bludem.*“¹³

Výraz salafíja se objevuje již v době působení Proroka, kdy Prorok řekl své dceři Fátimě: „*Já jsem tvým zbožným předkem*“.¹⁴ Salafisté se tedy vždy odvolávají na salaf, jako na celý kolektiv zbožných předků, namísto dílčích odvolávek následovníků mezhebu, kteří se např. odvolávají jen na osobnost zakladatele daného mezhebu. Západní historici mají však za to, že tento směr vznikl až příchodem Muhammada Abdulwahhába Temímiho, tedy zhruba v 2. polovině 19. století (zmiňují se však o jeho předchůdcích Ahmadu ibn Hanbalovi či Ibn Tajmíjovi).¹⁵

1.2 Základní pilíře ideologie salafismu

Ideologie salafismu stojí na odmítání bid'a¹⁶, odmítnutí taklidů jednoho ze 4 mezhebu, praktikování idžtihádu¹⁷, následování idžmá¹⁸ zbožných předků a zákaz jakéhokoli hledání batin¹⁹ v Koránu. Ideologie sama se tvrdě vymezuje jak vůči ší'ismu tak i vůči súfismu.

Odmítání bid'a se promítá v celém sunnitském islámu, protože jak už jsem v předchozí části uvedl, tak Prorok měl říct, že jakákoliv inovace ve víře je vždycky špatná. V ideologii salafismu je však toto základním pilířem. Existuje také tefsír²⁰ tohoto hadísu, který vede k tomu, že jakákoliv inovace vůbec od dob Proroka je ze zásady špatná. Takové odmítání

¹⁰ Řetězec tradentů výroku.

¹¹ Pokud je hadís sahíh, je spolehlivý tzn. je uveden ve více sbírkách hadísů různých autorů. Jeho spolehlivost je dána také absencí vad isnádu i textu a kvalitou vypravěčů v isnádu.

¹² AL-BUCHÁRÍ, Imrán ibn Husajn. *Sahih* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://d1.islamhouse.com/data/en/ih_books/single/en_Sahih_Al-Bukhari.pdf, s.603

¹³ AT-TIRMIDHÍ, Muhammad ibn Isa. *Sunan* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://d1.islamhouse.com/data/en/ih_books/single/en_Sahih_Al-Bukhari.pdf, s. 1317

¹⁴ AL-BUCHÁRÍ, Imrán ibn Husajn. *Sahih* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://d1.islamhouse.com/data/en/ih_books/single/en_Sahih_Al-Bukhari.pdf, hadís č. 5885

¹⁵ COMMINS, David. *The Wahhabi Mission and Saudi Arabia* [online]. Londýn: I. B. Tauris, 2006 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: http://ebooks.rahnuma.org/religion/Muslim_Sects/The-Wahhabi-Mission-and-Saudi-Arabia.pdf, s. 130 -155

¹⁶ Jakákoliv inovace ve víře.

¹⁷ Nezávislá interpretace Koránu a Sunny.

¹⁸ Konsenzus mudžtahídů, tedy právně vzdělaných učenců.

¹⁹ Vnitřní smysl koránských veršů.

²⁰ Výklad.

bid'a se u některých následovníků může projevat tím, že odmítají užívání moderních technologií, či např. napodobují i způsob stravování tří generací zbožných předků, a to sice tak, že jedí specificky třemi prsty pravé ruky. Tento princip se může projevat i na oděvu následovníků této ideologie, kteří často nosí šat právě takový, jaký se nosil v pouštním prostředí Arabského poloostrova v době působení Proroka.

Odmítnutí taklidů jednoho ze 4 mezhebů je také klíčovým principem, ale nenásledují ho všichni salafisté. Je třeba zjevné, že salafi učenci ze Saúdské Arábie mají mnohdy ve svých názorech sklony k taklidu hanbalíjského mezhebu. Všechny právnické školy se ustavovaly až po smrti Proroka, proto mohou být jejich učení považována salafisty za plně inovací, tedy za nebezpečná.

Následování idžmá tří generací zbožných předků představuje ideální stav, kdy se muslim rozhodne následovat konsenzus těch nejuvědomějších.

Zákaz jakéhokoliv hledání batin v Koránu se váže znovu k obavě zanesení bid'a do tefsíru vnitřního smyslu veršů. Přiznat lze jen takový batin, který je dochován od salaf. Vnitřní smysl některých veršů tedy náleží pouze Bohu a lidé, kteří budou následovat doslovný význam veršů Božího slova nemohou udělat chybu v interpretaci jejich smyslu. Salafistům se také někdy přezdívá doslovníci, právě proto, že si myslí, že člověku přísluší znát jen záhir²¹ koránských veršů.

Co se týče násilí jako politické moci, tak následovníci této ideologie ho odmítají a za legitimní berou pouze obranný džihád²². V Sarajevu jsem mluvil s následovníky ideologie salafismu a všichni se shodovali na odsouzení paušálního tekfírování ostatních muslimů, či snad vládců. Nicméně nelze popřít určité sympatie salafistů s bojem hnutí Talibánu v Afghánistánu, s hnutím Kavkazský emirát v Čečensku a Dagestánu a třeba s džihádisty v Somálsku. Považují však tyto organizace za činné v boji proti okupaci jejich národa, což třeba právě v Afghánistánu dle mého platí. Stejně tak nahlíží třeba na frontu an-Nusra (arab. Džebhetu n-Nusra) v Sýrii. Všichni salafisti, kteří se mnou byli ochotni rozmlouvat se shodovali na tom, že salafista se raději než politice má věnovat víře, věrouce, boji proti bid'a a dawě²³. Rozdíl mezi salafi džihádisty a mezi tekfírovci bude popsán v kapitole o tekfírismu.

1.3 Ibn Tajmíja

Abych čtenáře seznámil ještě více s ideologií salafismu, rozhodl jsem se krátce představit dvě klíčové osobnosti této ideologie, jejich život, myšlenky a dílo. Domnívám se, že nelze představit ideologie lépe, než na životě a myšlenkách jejich zakladatelů a představitelů. Tento přístup hodlám uplatnit i ve zbytku své práce.

²¹ Vnější smysl koránských veršů.

²² Obrana islámu a jeho šíření v srdcích muslimů a ve světě.

²³ Misionářská činnost v islámu.

Bezpochyby nejvýraznější, nejcitovanější a nejdůležitější osobností ideologie salafismu je Taqi ad-Din Ahmad ibn Tajmíja, zjednodušeně Ibn Tajmíja. Středověký sunnitský učenec, právník a reformátor. Sám se nechával inspirovat hanbalovským mezhebem. Byl členem súfijského řádu Qádiríja. Neměl tendence súfismus úplně zavrhnout, tak jak ho zavrhovali následovníci ideologie salafismu po něm a zavrhují ho tito dnes, nýbrž ho chtěl spíše reformovat.²⁴ Žil na přelomu 13. a 14. století a neskrývaně kritizoval tehdy tolik oblíbenou přílišnou úctu ke světcům a uctívání jejich hrobek, čímž se stal mezi tehdejšími učenci velmi nepopulárním a dokonce byl během svého života několikrát vězněn (celkově strávil ve vězení 6 let). Jeho interpretace Koránu a Sunny se naprosto vymykaly tehdejšímu zvyklostem.

Jako dítě musel z příčin mongolské invaze emigrovat z rodného Harranu (dnešní Turecko) do Damašku, který byl tehdy pod správou egyptských mamlúků. Naučil se Korán z paměti, získal právníké vzdělání od svého otce a taktéž už od svých 5 let slýchal mnohé hadisy, které si také zapamatoval. Hadisy měl studovat celkem u 204 učenců. Věnoval se i studiu kalámu²⁵, arabštiny, arabské literatury, matematiky, algebry, kaligrafie, historie a filozofie, zejména té aristotelovské. Ve studiu súfismu čerpal zejména z at-Tustáriho, Džunajda, al-Makkího, Džiláního, Suhrawardiho a Arabího. Svůj život posléze zcela zasvětil rozjímání, psaní, studiu a výuce. V 17 letech se stal muftím²⁶ Damašku s právem vydávat fatwy²⁷. Nikdy se neoženil. Odmítal zásadně jakoukoliv službu ve státní správě a byl velkým kritikem tehdejšího chalífátu, který se podle něj měl odcizovat islámskému právu.²⁸

Neshody s autoritami začaly v jeho 30 letech, když byl jimi požádán o vydání fatwy v případě Assafa al Nasrániho, křesťanského písaře vlivného vojenského velitele, který se dopustil urážky Proroka Muhammada. Ibn Tajmíja odpověděl na pobídku autorit a vydal fatwu, podle které měl být tento křesťan odsouzen k smrti. Přestože také veřejnost byla nakloněna názoru Ibn Tajmíji, guvernér Sýrie se rozhodl vyřešit situaci nabídkou života za přijetí islámu. Tuto nabídku křesťanský písař bez váhání přijal. S touto situací měl však Ibn Tajmíja problém a požadoval smrt každého, kdo urazí osobu Proroka. Ibn Tajmíja byl uvězněn a během svého pobytu v damašském žaláři napsal jedno ze svých největších děl „Tasený meč proti těm, kteří urazili Proroka“.²⁹

²⁴ *The American Journal of Arabic Studies* [online]. 1973, (3) [cit. 2017-03-16]. Dostupné z:

<https://books.google.cz/books?hl=cs&id=VkySAQAAIAAJ&focus=searchwithinvolume&q=ibn+tajmiya>, s. 122

²⁵ Islámská filozofie.

²⁶ Duchovní, který vykládá šariú a právní vědu v dané oblasti.

²⁷ Nábožensko-právní stanovisko, které může vydávat muftí.

²⁸ Ibn Taymiyya. *Brill* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné

z:http://referenceworks.brillonline.com/entries/encyclopaedia-of-islam-2/*-SIM_3388

²⁹ BOWERING, Gerhard, Patricia CRONE, Wadad KADI, Devin J. STEWART, Muhammad Qasim ZAMAN a Mahan MIRZA. *The Princeton Encyclopedia of Islamic Political Thought* [online]. Princeton University Press, 2012 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z:

<https://books.google.cz/books?id=q1I0pcrFFSUC&pg=PA241&lpg=PA241&dq=yahya+michot+the+princeton+encyclopedia+of+islamic+political+thought&source=bl&ots=0ZFdx0-gs&sig=pPqgtSm8hpEiRutbSOWiaRKoXBu&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwi6IC4NvSAhVLCRQKH5dmASwQ6AEIMDAD#v=snippet&q=ibn%20taymiyya&f=false>, s. 278

I přes neshody se státními autoritami se sám účastnil tažení proti Alevitům a Ismailitům v libanonských horách. Vydal mnohé fatwy o džihádu proti Mongolům. Zemřel v 65 letech v damašské věznici. Jeho hrobka se paradoxně k jeho životním postojům stala poutním místem mnoha věřících. Jeho žák al-Džawzija rozvíjel dále myšlenky svého učitele.³⁰

Ibn Tajmíja věřil, že Boha lze popisovat jen tak, jak je popisován v Koránu a hadisech a nelze hledat batin koránských veršů, či snad hadísů. Věřil, že výklad vnitřního smyslu Božího slova patří jen a jen Bohu samotnému. Rozebíral ve svých pracích koncept trojího tewhídu³¹. Věřil, že pekelný oheň není věčný, ani pro nevěřící, nýbrž má pouze dočasný napravující charakter. Zastával názor, že na idžmá nemají právo současní učenci, ti se mohou pouze inspirovat idžmá současníků Proroka. Idžmá jakýchkoliv jiných muslimů není podle něj relevantní. Kritizoval ty, kteří se uchýlovali slepě k taklídu a přirovnával je k židům, kteří naslouchají ve svých právních otázkách názorům rabinů, ač se tyto mnohdy nemusí shodovat s Písmem. Vyzdvihoval důležitost džihádu a ušlechtilost mučednické smrti. Jeho myšlenky ohledně džihádu poté převzaly a interpretovaly si po svém džihádistické organizace, jako třeba Kajdetul Džihád (známá jako Al Kájda), které se odvolávají zejména na tzv. Mardinskou fatwu. Vystupoval tvrdě proti veškerým bidá a proti šíitům, kteří se jich dopustili.³²

Z jeho prací jsou nejdůležitější „Velká sbírka fatew (36 dílů, zkompileováno toto bylo až v 60. letech 20. století)“, „Cesta Prorokovy Sunny (4 díly)“, „Boží jména a atributy (2 díly)“ a „Kniha víry“. Počet jeho děl se však odhaduje na 100, přičemž ne všechna byla doposud nalezena.³³

Ibn Tajmíja pravil o cestě salaf: *„Není viny na tom, kdo o sobě prohlásí, že následuje mezheb salaf, kdo se k mezhebu salaf přičepuje a kdo se na něj odkazuje. Spíše je povinností toto od něj přijmout na základě jednomyslného souhlasu (arab. ittifák), protože cesta (v orig. zde mezheb) salaf není nic, než jen pravda (arab. hakk). Neboť je zřejmé, že lidé, kteří nejvíce zasluhují být nazýváni vítěznou skupinou jsou Ahlu l-Hadisi we s-Sunna, kteří nemají žádného vůdce, kterého by slepě následovali, s jedinou výjimkou Posla Alláhova. Jsou nejznalejší z lidí*

³⁰ ROUGIER, Bernard. *Everyday Jihad: The Rise of Militant Islam Among Palestinians in Lebanon* [online]. London: Harvard University Press, 2007 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z:

https://books.google.cz/books?id=5H1MWPfqg4oC&printsec=frontcover&dq=everyday+jihad&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwinoZ_d4tvSAhWltBoKHdQpBg8Q6AEIGzAA#v=onepage&q=ibn%20taymiyya&f=false, s. 162

³¹ Jedinečnost Boha.

³² KRAWIETZ, Birgit, Georges TARNER a Alina KOKOSCHKA. *Islamic Theology, Philosophy and Law: Debating Ibn Taymiyya and Ibn Qayyim al-Jawziyya* [online]. Berlín: Walter de Gruyter, 2013 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z:

<https://books.google.cz/books?id=h5noBQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>, s. 14-20

³³ BOWERING, Gerhard, Patricia CRONE, Wadad KADI, Devin J. STEWART, Muhammad Qasim ZAMAN a Mahan MIRZA. *The Princeton Encyclopedia of Islamic Political Thought* [online]. Princeton University Press, 2012 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z:

https://books.google.cz/books?id=q1I0pcrFFSUC&pg=PA241&lpg=PA241&dq=yahya+michot+the+princeton+encyclopedia+of+islamic+political+thought&source=bl&ots=0ZFdXd0-gs&sig=pPqgtSm8hpEiRutbSOWiaRKoXBU&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwi_6IC_4NvSAhVLCRQKHYYdmASwQ6AEIMDAD#v=snippet&q=ibn%20taymiyya&f=false. Zde jsou díla uváděny postupně v celé volně dostupné části knihy.

ohledně jeho slov i činů, jsou nejvíce schopni rozlišit mezi hadísem autentickým a neautentickým. Jejich imámové mají hlubokou znalost těchto nauk a oni jsou těmi, kdo nejvíce chápou významy hadísů a nejupřímněji je následují. Přijímají je, věří v ně a následují je. Prokazují lásku komukoli, kdo toto přijme a prokazují nepřátelství komukoli, kdo tomuto odporuje. Jsou těmi, kdo každou myšlenku poměřují Koránem a Sunnou a cokoli by tomu odporovalo, to nikdy za žádnou cenu nepřijmou a neučiní z toho základní předpoklad jejich náboženství, dokud toto není prokázáno v tom, co Boží Posel přinesl. Stavějí svou víru výhradně na tom, co Posel Boží přinesl, jen a jen na Koránu a Sunně. Ohledem těch záležitostí, o kterých lidé disputují, jako Boží atributy, Boží předurčení, hrozba Peklem, Boží jména a princip prikazování dobra a zakazování zla, odkazují výhradně na Alláha a Jeho Posla. Stanoviska jednotlivých disputujících frakcí poměřují fakty Koránu a Sunny a schvalují je, nebo je odmítají. Činí tak nikoli proto, že by následovali své tužby a chťiče, ale proto, že následovat slepě někoho je ignorancí a následovat tužby a chťiče, či jiné vedení, než vedení Alláhovo, je činěním zla.“³⁴

1.4 Ibn Abdulwahháb a wahhábismus

Muhammad Ibn Abdulwahháb at-Temími, nebo prostě Ibn Abdulwahháb, je považován současnými historiky za zakladatele salafismu a také za zakladatele jeho odnože a státní ideologie Saúdské Arábie, které nyní říkáme wahhábismus.

Narodil se na počátku 18. století v regionu Nadžd, který nalezneme ve Střední Arábii. Učil se zejména u svého otce, který byl učencem a místním soudcem. Jakmile dosáhl dospělosti, vykonal hadždž³⁵ do Mekky, kde naslouchal místním učencům. Poté odcestoval do Medíny, kde konal totéž. V Medíně se rozhodl odcestovat za znalostmi a inspirací do Iráku, konkrétně do Basry, což také učinil, v Iráku vedl rozpravy s učenici a vystoupil zde veřejně s výzvou k tawhídu. Vyzýval zde lidi k následování Sunny Božího Posla. Posléze chtěl odcestovat do Šámu (dnešní Sýrie), ale kvůli materiální nouzi zůstal v Iráku. Zde se postupně vrstvila nenávisť k jeho osobě ze strany místního obyvatelstva, a proto byl nucen vrátit se do svého rodiště.

O učenci Ibn Abdulwahhábovi se doslechl emír města Derijja Muhammad ibn Saúd, který později založil první saúdský stát – emirát Derijja. Oba se setkali a uzavřeli spolu dohodu o věrnosti a spolupráci. Ibn Abdulwahháb považoval Saúda za legitimního vládce, a ten naopak považoval Abdulwahhábovo učení za správné a rozhodl se jej následovat. Ibn Abdulwahháb měl tehdy volné ruce v emírově městě Derijji, kde dával obyvatelstvu lekce z tawhídu, Koránu, hadísů, fikhu³⁶, ale i třeba z arabského jazyka. Vysílal delegace, které měli vést

³⁴ POZADÍ NÁZVŮ SELEF, SELEFÍ A SELEFÍJJA. *E-islam* [online]. 2012 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/pozad%C3%AD-n%C3%A1zv%C5%AF-selef-selef%C3%AD-selef%C3%ADjja>

³⁵ Pout' do Mekky, jedna z náboženských povinností každého muslima.

³⁶ Právní věda islámu.

osvětu a šířit dawu do blízkého okolí, ale třeba i do dalekého Šámu. Posílal dopisy okolním vládcům a snažil se je přesvědčit, aby se obrátili zády k rozmáhajícímu se širku³⁷.

Díky jeho osvětě se celý region Nadždu obrátil k čistému islámu bez nánosu širku, slepého následování autorit a tradic, které se protíví šaría. Ibn Abdulwahháb měl šest synů, kteří pokračovali v šíření jeho myšlenek i po jeho smrti, které se dočkal na tehdejší dobu v úctyhodných 89 letech.³⁸

Ibn Abdulwahháb napsal kolem 20 knih, mezi nimi třeba „Knihu Jedinosti“, „Knihu Koránu“, „Šest fundamentálních principů“, nebo „Knihu víry“.

Ibn Abdulwahháb šířil myšlenku purifikace islámu a osvětu ohledně tewhídu, který pokládal stejně jako Ibn Tajmíja za trojí. Své protivníky prohlašoval za odpadlíky, tedy používal princip tekfíru (tento pojem je podrobně vysvětlen v další kapitole), a následovníky idolů. Odsuzoval súfismus, i když v posledních letech svého života si na něm cenil alespoň tazkíje³⁹ a zuhdu^{40 41}.

Ibn Abdulwahháb nezaložil nový směr, nýbrž pokračoval v rozvíjení a šíření myšlenek salafismu, které už byly nastoleny např. právě Ibn Tajmíjou. Pojem wahhábismus jako první použili pravděpodobně Britové, když se Ibn Abdulwahhábovo učení dostalo i do jejich kolonie, tedy Indie. Proč tak učinili? V této Abdulwahhábově dawě se skrývala i pro Brity nebezpečná myšlenka antikolonialismu, tím se stávala mezi muslimskými Indý velmi populární a pojmenováním této dawy wahhábismem se Britové tuto výzvu snažili v jejich očích zdiskreditovat, protože jako taková, pojmenovaná po svém zakladateli, vyvolávala dojem inovace ve víře. Doufali tak, že se indiští muslimové k této výzvě nebudou připojovat a myšlenky antikolonialismu nebudou sílit. Označení wahhábíja mělo nádech pejorativnosti, s cílem odradit muslimy od získávání znalostí a přijetí výzvy šejcha Abdulwahhába, který byl takto oceňován jako inovátor ve víře. Bohužel označení wahhábíja se ve světě rychle uchytilo a používá se dodnes.⁴²

O rozšíření tohoto pojmu se zasloužil také Sajíd Rúholláh Chomejní⁴³, který ve svém díle „Odkrývání tajemství“, jež bylo napsáno v roce 1941, uvádí, že „Saúdové podleli idejím

³⁷ Přidružování k Bohu. Nejtěžší hřích v islámu.

³⁸ ŽIVOTOPIS OBNOVITELE VÍRY IMÁMA MUHAMMEDA IBN 'ABDULWEHHÁBA AT-TEMÍMÍHO. *E-islam* [online]. 2011 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/%C5%BEivotopis-obnovitele-v%C3%ADry-im%C3%A1ma-muhammeda-ibn-abdulwehh%C3%A1ba-tem%C3%ADm%C3%ADho>.

³⁹ Zřeknutí se ega.

⁴⁰ Askeze

⁴¹ Shaykh Muhammad bin 'Abd al-Wahhab and Sufism. *Deoband* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://www.deoband.org/2011/01/tasawwuf/shariah-and-tariqah-tasawwuf/shaykh-muhammad-bin-%E2%80%98abd-al-wahhab-and-sufism/>

⁴² KDO PRVNÍ POUŽIL TERMÍN WAHHÁBIZMUS? *E-islam* [online]. 2012 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/kdo-prvn%C3%AD-pou%C5%BEil-term%C3%ADn-wahh%C3%A1bizmus>.

⁴³ Otec a vůdce Islámské revoluce v Íránu.

jakéhosi divocha z Nadždu“ a „je třeba boje proti Saúdům-wahhábovcům, kteří odpadli od víry“.⁴⁴

Wahhábismus tedy dnes označuje odnož salafíje, nikoliv však nový směr, a státní ideologii Saúdské Arábie. Ve zkratce každý wahhábista je salafista, ale ne každý salafista je wahhábista.

1.5 Salafismus dnes

Většina komunity se shoduje na tom, že politika odvádí od víry a bouřit se proti vládci, ať je klidně špatný, je vždycky zlé, jelikož to přináší fitnu⁴⁵ mezi věřícími, a proto budou salafisté raději tolerovat i špatného vládce⁴⁶.

Na celém světě je asi 50 milionů salafistů.⁴⁷ V Německu se k ideologii salafismu hlásí asi 8 tisíc muslimů⁴⁸, v Egyptě je tomu například 6 milionů⁴⁹, ale od roku 2015 se zde vzhledem k událostem kolem Muslimského bratrstva nesmí šířit žádná salafi literatura. Saúdská Arábie má státní ideologii wahhábismus, což je, jak už bylo psáno, odnož salafíje. Většina Katarců jsou taktéž salafisti a v hlavním městě Kataru Dauhá je dokonce mešita Ibn Abdulwahhába. Ve Švédsku je centrem salafistů mešita Gaevle. V Pákistánu, Indii, Bangladéši a Afghánistánu šíří své myšlenky salafistické hnutí Ahl e-hadís, tedy doslova „Lid hadísů“.

Nejznámějšími současnými salafi učiteli jsou např. Abú Qatada, nebo třeba Zakir Naik, jehož videa z veřejných rozprav jsou na serveru Youtube velmi populární.

2. TEKFÍRISMUS

2.1 Tekfír, tekfírismus a tekfírovci

Tekfírovec je muslim, který obviní jiného muslima z odpadlictví, užije tekfír, a tohoto muslima označí za odpadlíka od víry. Samotné slovo tekfír je odvozeno od arabského slova káfír, tedy nevěřící. Jediní, kdo mají právo pronést nad nějakým muslimem tekfír, jsou

⁴⁴ Toto stanovisko zaujímá kniha ŠTULANOVIĆ, Muharem. *Ko su vehabije?*. Rijád: Islamhouse, 2008.

⁴⁵ Rozpor, rozdělení či rozkol.

⁴⁶ Aspoň takového názoru jsem nabyl po rozhovorech se sarajevskými salafisty.

⁴⁷ CRONIN, Patrick. *Global Strategic Assessment 2009: America's Security Role in a Changing World* [online]. Government Printing Office, 2009 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=8orycBhdIFMC&pg=PR7&lpg=PR7&dq=patrick+cronin+global+strategic+assessment&source=bl&ots=9YSxc9W7VR&sig=KQHM1fBTx-HhjckWI05rWtR-sYE&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwjP_ZaY79vSAhXD8RQKHfxLAVYQ6AEILDAC#v=onepage&q=50&f=false, s. 138

⁴⁸ Salafistische Bestrebungen. *Verfassungsschutz* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://www.verfassungsschutz.de/de/arbeitsfelder/af-islamismus-und-islamistischer-terrorismus/was-ist-islamismus/salafistische-bestrebungen>.

⁴⁹ Salafi groups in Egypt. *Islamopedia* [online]. 2010 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.islamopediaonline.org/country-profile/egypt/salafists/salafi-groups-egypt>.

uláma⁵⁰, a ti tak můžou učinit jen dle striktně předepsaných šariátských opatřeních. Mylný tekfír je těžkým hříchem. Salafí komunita se domnívá, že samotný hřích (např. vražda) neopravňuje k pronesení tekfíru nad daným vrahem, ale pokud muslim popře, že vražda je hřích, pak už je tekfír nad ním legitimní. Zkrátka prohlásit někoho za odpadlíka od víry není dle šarií nic jednoduchého. Možné to však je i v současnosti, např. v Pákistánu je vyhlášen tekfír na sektu ahmadíja a s ahmadíjovci je zacházeno jako s nemuslimy. Princip tekfíru se netýká jen sunnitského islámu. Chomejní vyhlásil fatwou tekfír na Salmana Rushdieho, díky jeho knize „Satanské verše“.

Tekfírovec však věří, že má samotný právo označit nějakého muslima za odpadlíka od víry. Tekfírovec se na svět dívá černobíle a věří, že jen on, či skupina takových jako on, je pravý věřící a ostatní jsou tudíž automaticky nevěřící, odpadlíci od víry a je nad nimi tedy možno pronést tekfír. Prohlašuje muslimy za nevěřící jen na základě jejich hříchů a obhajuje tím prolévání jejich krve. Ti, kteří přestanou aktivně vyznávat islám, popřou některou z fundamentálních zásad islámu, či budou uctívat cokoli jiného než Boha se pro tekfírovce stávají odpadlíky od víry, kteří jsou horší než neznalí nevěřící, a takoví si zaslouží povětšinou smrt. Pokud je pronesen určitou skupinou tekfír na vládcce, nelze si toto vyložit jinak, než že tato skupina vstupuje s tímto vládcem a s jeho lidem do války. I muslimské vlády neaplikující plně šarií jsou podle tekfírovců vlády nemuslimské, lze tedy jejich lid zabíjet a zotročovat, a taková válka je podle nich džihádem vedeným na území dar-l-harb⁵¹. Tekfírovci mnohdy považují ty, nad nimiž pronesou tekfír za původní nevěřící, tzn. za ty, kdo muslimy vlastně nikdy nebyli a tento fakt je podle nich opravňuje třeba právě k hrůzným masakrům civilistů. Tekfírovci jsou tedy salafisty vnímáni jako nepřátelé dawy a ti kteří ruší rovnováhu ve světě islámu pomocí etnicko-náboženských čistek.⁵²

Precedent vynášení tekfíru nad vládcem se objevuje už ve středověku (samotný první tekfír byl však pronesen nedlouho po smrti Proroka skupinou, která se nazývá cháridža, nebo chawáridž, o které bude psáno v další podkapitole). Ibn Tajmíja totiž vyhlásil fatwu o tekfíru nad Mongoly, což by nebylo nic zvláštního, kdyby Mongolové tehdy na islám sami nepřestupovali. Ibn Tajmíja však ve své fatvě tekfír nad Mongoly ospravedlňuje tím, že Mongolové se i po přestoupení na islám drželi své Velké Jasy, což byl zákoník sepsaný samotným Čingischánem, než by se začali držet šarií. Označil je tedy za nemuslimy a odpadlíky od víry. Tekfíru se hojně dopouštěl i Muhammad Ibn Abdulwahháb, či třeba později částečně i Sajíd Qutb, odvolávající se právě na jednání Ibn Tajmíji. Abdulwahháb pronášel tekfír nad šiity, súfijci a některými muslimy, kteří se podle něj dopouštěli kufr praktik⁵³, či promítali ve své víře bid'a. Dále prohlásil tekfír nad každým, kdo se dovolává, nebo prosí o pomoc mrtvé lidi (týkalo se to zejména Proroka a jeho rodiny), a nebo hledá

⁵⁰ Islámští učenci.

⁵¹ Území války, tedy území nevěřících.

⁵² VZESTUP NEO-CHÁRIDŽOVCŮ, DÍL 2.: V ZAJETÍ SÉMANTICKÝCH PASTÍ ANEB BITVY O SLOVA (3). *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/vzestup-neo-ch%C3%A1rid%C5%BEovc%C5%AF-d%C3%ADl-2-v-zajet%C3%AD-s%C3%A9mantick%C3%BDch-past%C3%AD-aneb-bitvy-o-slova-3>. Více je v dalších dílech této série článků.

⁵³ Nevěřící, neislámské praktiky.

pomoc u kohokoliv jiného než u Boha. Sám věřil, že první tekfír byl už praktikován Abú Bakrem⁵⁴. Sajíd Qutb ve svém vrcholném díle nepronáší přímo tekfír nad většinou muslimů, nýbrž poukazuje na to, že většina muslimů selhala ve své snaze o řízení se šariou a o její výklad, který mnohdy degenerovala právě třeba zanášením bid'a, a tak upadla zpět do stavu džahílie⁵⁵.

Zásadní rozdíl mezi džihádisty, kteří mohou být přítomni i v řadách salafistů, a tekfírovci je, že tekfírovci nerozlišují mezi vládcem a obyčejným lidem a dopouštějí se tudíž neomluvitelného násilí na civilistech. Salafi džihádistům je boj povolen pouze tehdy, je-li obranný, tedy jde-li přímo o jejich životy, životy jejich blízkých, či životy muslimů obecně, jinak mají povinnost následovat i nespravedlivého vládce, protože jak už bylo psáno, ozbrojený odpor vždy způsobuje fitnu mezi věřícími a proto je potřeba se mu vyhýbat. Salafi džihádisté vidí džihád jako legitimní v Sýrii, Iráku, Afghánistánu, Čečensku, Dagestánu, Somálsku a v Barmě nebo ho viděli jako legitimní v devadesátých letech při srbské invazi do Bosny. Tam všude jde, nebo šlo o život věřících. Například v Afghánistánu trvá problém od dob britské invaze v 19. století a tato země je od té doby dobývána cizími mocnostmi. V Sýrii může být pro džihádisty relevantním důvodem k džihádu už jen sama obrana před tekfírovci, tedy před ISIS. Tekfírovci však provádí a plánují teroristické útoky po celé Evropě, navzdory tomu, že zde nejsou muslimové ohrožení na životě. Dopouštějí se tedy přehánění ve víře a neoprávněného džihádu, který se tudíž ani džihádem nazvat nedá. Tekfírovci považují jakýkoliv ozbrojený útok na lid vládce, který je dle nich odpadlíkem, což je v jejich očích většina, za ospravedlnitelný.

Džihádisté používají pro padlého v boji výraz šehíd, tedy mučedník. Věří, že takovému, který padne v legitimním boji, budou odpuštěny všechny hříchy a tento na rozdíl od veškerého lidstva nebude čekat v hrobě na Soudný den, nýbrž hned po smrti vstoupí do Ráje. Tekfírovci věří v to samé, ale uznávají za mučednictví i sebevražedný atentát, tedy akt, kdy se osoba rozhodne sama ukončit svůj život za cenu životů několika protivníků. Sebedestrukci útočníka se snaží šokovat a přináší jim to tolik pro ně potřebnou mediální pozornost. Protože je jich málo, musí si pomáhat právě takovým modem operandi jako je sebevražedný atentát.⁵⁶ Libují si v oslavování takovýchto, dle nich, heroických činů. Obě skupiny dokazují legitimitu jejich džihádu karáma⁵⁷, které jsou podle nich znakem Boží přízně. Ať už na straně třeba deobandijského⁵⁸ Talibánu, který přijal některé salafistické ideje, či na straně tekfírovského Islámského státu jsou prezentovány fotky usmívajících se šehídů, zprávy o tělech šehídů, které by po dvou týdnech v hrobě měly zapáchat a měly by se rozkládat a místo toho září a

⁵⁴ Nejbližší přítel Proroka, který se stal po jeho smrti chalífou.

⁵⁵ Stav nevědomosti. Původně tak bylo označováno předislámské období na Arabském poloostrově.

⁵⁶ VZESTUP NEO-CHÁRIDŽOVCŮ, DÍL 2.: V ZAJETÍ SÉMANTICKÝCH PASTÍ ANEB BITVY O SLOVA (3). *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/vzestup-neo-ch%3%A1rid%3%A5%BEovc%3%AF-d%3%ADI-2-v-zajeti%3%AD-s%3%A9mantick%3%BDch-past%3%AD-aneb-bitvy-o-slova-3>.

⁵⁷ Zázrak.

⁵⁸ Revivalistické hanafijské hnutí, které vzniklo v 18. století v Indii.

voní anebo různé historky o Boží pomoci přímo v boji. To vše má ukázat monopolní nárok dané strany na pravdu.

Ideologie tekfíru je bezpochyby nejmilitantnějším a nejextrémnějším odstínem islamismu. Tekfírovci nejsou však v žádném případě fundamentalisté, jelikož si cenzurují Korán a Sunnu tak, jak je jim třeba. Vždyť v samotném Koránu se zakazuje prohlásit někoho za nevěřícího jen díky jeho činům, užívat některé válečné praktiky a napadat určité skupiny obyvatelstva protivníka (ženy, děti, starci atd.). Mechanicky opakují jen některé věci dohledatelné v Koránu a Sunně a nejsou schopni si sestavit z těchto dílčích textů konzistentní obraz a porozumět jejich kontextu, tak jako tomu dokázaly první tři generace zbožných předků.⁵⁹ Vždyť v Koránu se píše: 3:17 „*On je ten, jenž seslal ti Písmo, v němž některé verše jsou pevně stanovené, a ty jsou podstatou Pisma, zatímco jiné jsou víceznačné. Ti, v jejichž srdcích je odchýlení, následují to, co je v něm víceznačné, usilující tak o rozkol a snažíce se o svévolný výklad toho; však nezná výklad toho nikdo kromě Boha. Ti však, kdož pevní jsou ve věděni, hovoří: „My v ně jsme uvěřili; vše, co obsahuje, od Pána našeho je!“ A připomínají si to jedině ti, kdož rozmyslem jsou obdařeni.*“ Tekfírovci následují blud a jejich učení je neislámskou inovací, nicméně sunnitská umma se nemůže shodnout, zdali nad nimi může sama pronést tekfír.

2.2 Cháridža a původ tekfírismu

Cháridža byla první sektou islámu, tedy první skupinou, která se oddělila od proudu následovníků Proroka. Pojem al-Cháridži, od kterého se odvozuje název cháridža, znamená doslova odcházející, či opouštějící. Oni sami se však označují za aš-Šurá, tedy za vyměňující a tomuto výrazu rozumí v kontextu verše z Koránu, a to sice 207. verše súry Rod Imránův, kde jsou popisováni ti, jenž vyměnili život smrtelný za život věčný. Prorok měl dokonce říci: „*Přijdou lidé, a vaše modlitba bude ničím proti jejich modlitbám, váš půst bude ničím proti jejich půstu. Avšak budou odcházet z islámu rychleji než šíp vystřelený z luku. Oni jsou psy pekla, proto se jich střežte.*“⁶⁰

Po smrti správně vedeného chalífy Uthmána vstoupil v ummě boj o nástupnictví chalífátu, a to mezi frakcí Alího, bratrance Proroka Muhammada, a mezi frakcí Mu'áwíjy I., jenž byl guvernérem Sýrie a bratrancem Uthmána.

Cháridžovci byli součástí Alího frakce, tedy ší'at Alí. Mezi frakcí Alího a Mu'áwíjy mělo dojít k bitvě u Siffínu v roce 657. Mu'áwíja viděl, že Alí má přesilu a zhodnotil, že v boji by šanci neměl. Rozhodl se tedy pro velmi strategický tah. Nařídil svým vojákům, aby na své kopí

⁵⁹ VZESTUP NEO-CHÁRIDŽOVců, DÍL 2.: V ZAJETÍ SÉMANTICKÝCH PASTÍ ANEB BITVY O SLOVA (3). *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/vzestup-neo-ch%3%A1rid%3%BEovc%3%AF-d%3%ADI-2-v-zajet%3%AD-s%3%A9mantick%3%BDch-past%3%AD-aneb-bitvy-o-slova-3>.

⁶⁰ DAWÚD, Abú. *Sunan* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://sunnah.com/abudawud/42>. Jedná se o hadís číslo 4750.

umístili stránky Koránu. Mnozí z Alího frakce proto odmítli proti Mu'áwíjovým vojákům bojovat. Mu'áwíja tedy nabídl Alímu arbitráž pomocí Koránu. Alí s takovou nabídkou neochotně souhlasil, pouze díky tlaku své armády. Představil své zástupce pro arbitráž, nicméně vojáci za jeho zády jmenovali zástupcem Abú Musu Aš'áriho, kterého Alí jako zástupce odmítal.⁶¹

Mu'áwíja k arbitráži vyslal Amra Ibn al-Áse. Abú Musa Aš'ári byl al-Ásem přesvědčen o tom, aby se Alí dobrovolně zřekl nároku na chalífát. Vojáci Alího frakce toto vnímali jako zradu a velká skupina (několik tisíc) se od Alího frakce oddělila, jelikož věřili, že rozhodnutí v takto důležitých otázkách patří jedině Bohu a v bitvě by k takovému Božímu rozhodnutí došlo a pronesli nad zbytkem armády a nad Alím samotným tekfír. Věřili, že chalífou může být jakýkoli muslim, klidně ten, který není z rodu Kurajšovců, nebo není vůbec Arabem, pokud je takový z morálního hlediska vzorem. Odvolávali se na koránský verš 6:57: „*Rci: „Opírám se o důkazy jasné od Pána svého, zatímco vy to prohlašujete za lež. Není v moci mé to, co chcete uspišit, vždyť rozhodnutí jen Bohu náleží: On podle pravdy rozhoduje a On nejlepší je z rozhodčích.*“

Alího bratranec a učenec ve věcích práva Abdulláh Ibn Abbás poukázal na chyby, kterých se cháridžovci dopustili při výkladu tohoto koránského verše. Debatoval o nich přímo s cháridžovci a zajistil tak, že se mnozí (asi 6 tisíc) z nich vrátili do tábora Alího. Alí poté porazil zbývající rebely v bitvě u Nehrewánu v roce 658, ale někteří sektáři uprchli.⁶²

Jedna z prvních skupin cháridžovců se nazývala Harúríja (podle sídla Harúra v dnešním Iráku), jejímž členem byl i Abdulrahmán Ibn Muldžim, vrah Alího. Alternativním názvem byla muhákimijja, protože se slovy „lá hukme illá illáh“ odmítli onu arbitráž během sporu při bitvě u Siffinu. Též byli nazýváni násibíja, protože nenávidí Alího a jeho rodinu, stejně jako většinu sahába. Súru Jusúf nepovažovali za součást Koránu, neboť v ní jsou podle nich slova, která nejsou hodna Boha.⁶³ Cháridža proslula zejména nadužíváním tekfíru. Kdo nebyl jejím členem, ten neuznával její jedinou pravdu a byl tedy nevěřící a zasluhoval smrt. Tekfír pronášeli dokonce nad některými sahába. Její členové také věřili, že jakýkoliv těžký hřích dělá z muslima nemuslima, je nad ním pronesen tekfír a takový poté zasluhuje smrt. Za takový těžký hřích považovali třeba i pití alkoholu. Stanovisko cháridži tedy je, že popírají platnost islámu člověka, který se dopustí velkého hříchu, připisují mu nevíru a věčný pobyt v Ohni. Většina ummy však věří, že kromě širku není žádný hřích neodpustitelným a nepronáší nad žádným muslimem tekfír. Vždyť v Koránu v súře an-Nisá ve 48. verši se píše:

⁶¹ KHARIJITES, KHAWARIJ. *Encyclopedia* [online]. 2004 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z:

<http://www.encyclopedia.com/religion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/kharijites-khawarij>

⁶² COOK, David. *Martyrdom in Islam* [online]. Cambridge University Press, 2007 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z:

<https://books.google.cz/books?id=KgVIKIXzodcC&printsec=frontcover&dq=martyrdom+in+islam&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwiBiOfd-dvSAhWGFoKHXOcDTsQ6AEIGTAA#v=onepage&q=siffin&f=false>, s. 53-56

⁶³ VZESTUP NEO-CHÁRIDŽOVců, DÍL 2.: V ZAJETÍ SÉMANTICKÝCH PASTÍ ANEB BITVY O SLOVA (3). *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/vzestup-neo-ch%3%A1rid%5%BEovc%5%AF-d%3%ADI-2-v-zajet%3%AD-s%3%A9mantick%3%BDch-past%3%AD-aneb-bitvy-o-slova-3>.

„Opravdu, Bůh neodpustí těm, kteří k Němu přidruží, ale odpustí, komu chce cokoli menšího toho.“

Ibn Tajmíja o cháridže řekl: *“Chawáridž jsou těmi, kdo zakázanou krev činí dovolenou. Považují muslimy za nevěřící jen na základě jejich hřichu. Považují všechny vůdce muslimů za nevěřící a vyzývají k revoltě, rebelii a bezprávnému prolévání krve. Stanovisko muslimů vůči nim se ustálilo na tom, že neuznávali cháridžovce za takové odpadlíky, jako ty, proti nimž bojoval as-Siddik. Je to zachováno v autentických hadisech, jako v podání Abú Umámy, zaznamenaném at-Tirmízím a jinými: „Jsou nejhroší z těch, kdo zemřou, a jak vznešená osoba je jimi zabita.“ Tzn. škodí více muslimům než jiní lidé, není nikdo kdo by škodil muslimům více než oni, dokonce ani židé a křesťané. Snaží se zabít každého muslima, který se neshodne z jejich přístupem. Legalizují krev muslimů, jejich majetek a zabití jejich dětí, prohlašují je za nevěřící. Považují to vše za formu uctívání skrze svou ignoranci a bid‘a, skrze něž opustili islám.”*⁶⁴

Tři členové této skupiny se sešli v Mekce s cílem zabít Mu‘áwíju, al-Áse a Alího. Každý měl zabít právě jednoho z nich při fadžru⁶⁵ v Damašku, Fustátu a Kúfě. Vražda měla být provedena úderem meče, který měl otrávenou čepel. Není známo, že by cháridžovci kdy zabíjeli nemuslimy. Zabíjeli jen muslimy, tak jak to o nich předpověděl Prorok: *„Oni zabíjejí lid islámu a nevěřící nechávají na pokoji.”*⁶⁶

Mu‘áwíja unikl atentátu jen s lehkým zraněním. Al-Ás měl štěstí a místo něj byl zabit zástupce řídící modlitbu, který stál přímo před ním. Atentát na Alího provedený Ibn Muldžimem byl však úspěšný, Alí byl vážně raněn a pár dnů na to zemřel. Historici se nemůžou shodnout, zdali byl atentát na Alího proveden přímo v mešitě během modlitby, či před ní. Všichni tři atentátníci stanuli před šariátským soudem a byli popraveni.⁶⁷

Prvotní cháridža se poté rozdrobila do mnoha skupin.

Následovníci Náfia Ibn Azrakího jsou nejextrémnější frakcí. Považují všechny ostatní muslimy za nevěřící a zakazují modlit se za nimi, jíst maso zvířat jimi poraženými, či se ženit s takovými ženami. Věří, že lze bez souhlasu vládce uloupit majetek jiného muslima. Potomci jsou podle nich odpovědní za hřichy svých předků a i proroci se měli dopouštět hřichů. Neuznávají idžtihád. Nejumírněnější cháridžovci jsou ibadíjovci, kteří dodnes přežili v některých oblastech Ománu, Libye, Alžíru a na tuniské Džerbě. Své oponenty obviňují z pokrytectví. Salebíjja popírá víru v předurčení a Boží rozhodnutí. Následovníci Nedžda Ibn

⁶⁴ VZESTUP NEO-CHÁRIDŽOVců A JEJICH IDEOLOGICKÁ INSPIRACE, DÍL 1.: NOVÁ VLNA TEKFIROVCŮ. *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/vzestup-neo-ch%C3%A1rid%C5%BEovc%C5%AF-jejich-ideologick%C3%A1-inspirace-d%C3%ADl-1-nov%C3%A1-vlna-tekf%C3%ADrovc%C5%AF>.

⁶⁵ Ranní modlitba.

⁶⁶ Tento hadís mně byl vyprávěn bosenským salafistou, nalézt se mi ho však nepodařilo.

⁶⁷ COOK, David. *Martyrdom in Islam* [online]. Cambridge University Press, 2007 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=KgVlKiXzodcC&printsec=frontcover&dq=martyrdom+in+islam&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwiBiOfd-dvSAhWGFroKHXOcDTsQ6AEIGTAA#v=onepage&q=siffin&f=false>, s. 53-56

Ibrahíma přehánějí v idžtihádu. Následovníci Házima Ibn Ásima popírají možnost poznání víry a věří, že každý má ospravedlnění pro své činy. Věří také, že majetek ostatních je jim dovoleno brát jako válečnou kořist. Následovníci Mukríma al-Idžlího zakazují dotýkat se někoho, neboť se nikdy neví, je-li ten věřícím, či nikoli. Následovníci směru kenzíjja zakazují jakoukoliv dobročinnost, ať už jde o zakát, či almužnu, neboť se neví, komu je věnována a jestli je jí dotyčný opravdu hoděn. Podle nich je tedy nejlepší zakopat majetek určený k zákátu a počkat až jej rozdělí Bůh, či ho najdou opravdoví věřící. Šemráhíjja věří, že láska k vůdcům frakce snímá z jedince hřích a veškeré náboženské povinnosti. Ahnesíjja popírá posmrtný život a promítání zásluh z nynějšího života do něj. Následovníci mejmúníjje věří, že je povolen sňatek s dcerou nebo vnučkou.⁶⁸

Na závěr bych přidal dvě anekdoty, které dokazují naprostou absurditu chárídžovského přístupu.

Uvádí se, že dva chárídžovci obcházeli Ka'bu. Jeden se obrátil k tomu druhému a řekl: „Vidíš všechen ten lid? A vidíš, z nich všech vstoupíme do Ráje jen já a ty!“ Jeho společník se jej zeptal: „Do Ráje, kterého šířka je tolik, co nebesa a země? Ten, že je přichystán jen pro tebe a pro mne?“ Na to druhý z nich opáčil: „Tak to si ho potom nechej sám pro sebe!“ Po těchto slovech od něj odešel pryč.

Takový přístup je častý i u dnešních tekfirovských extremistů.

Šejch as-Suhejmí uvádí současný příklad: „V jedné zemi se jeden z tekfirovců postavil a řekl: „Dnes na zemském povrchu znám jen tři věřící – sebe, svou ženu a jednoho člověka v Indii.“⁶⁹

Jedna z idejí chárídže však samotné hnutí přežila a to sice nadužívání tekfíru a usadila se zejména v postojích skupiny, která si říká Islámský stát. O zarážející shodě mezi postoji ISIS a chárídže píšu v další podkapitole. Už tady však zmíním, že pokud se dle mého názoru dopustíme zaměňování výrazu tekfírovec a chárídžovec v obecném smyslu, nedopustíme se chyby. Tekfírovce můžeme označit klidně i za neochárídžovce.

2.3 ISIS aka neochárídža

Islámský Stát v Sýrii a Levantě, známý jako ISIS nebo Daiš, vešel ve světovou známost na začátku roku 2014. Dnes a denně jsme chytáni do pastí médií, které ukazují obrazy stínání hlav, zotročování civilistů, hrůzné atentáty atd. To vše k Daiš nepopíratelně patří.

⁶⁸ VZESTUP NEO-CHÁRIDŽOVců A JEJICH IDEOLOGICKÁ INSPIRACE, DÍL 1.: NOVÁ VLNA TEKFIROVCŮ. *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/vzestup-neo-ch%C3%A1rid%C5%BEovc%C5%AF-jejich-ideologick%C3%A1-inspirace-d%C3%ADI-1-nov%C3%A1-vlna-tekf%C3%ADrovc%C5%AF>.

⁶⁹ ABSURDITA CHÁRIDŽOVSKÉHO PŘÍSTUPU K NÁBOŽENSTVÍ. *E-islam* [online]. 2015 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/absurdita-ch%C3%A1rid%C5%BEovsk%C3%A9ho-p%C5%99%C3%ADstupu-k-n%C3%A1bo%C5%BEenstv%C3%AD>

Daiš vznikl jako reakce menšinového sunnitského obyvatelstva Iráku na výsledek americké okupace, tedy svržení Saddáмова režimu. Události Arabského jara, zejména revoluce v Sýrii, přinesly do oblasti Blízkého východu tolik se ISIS hodící labilitu. Z počátku tato organizace zaznamenala velký úspěch. Nebudu psát o faktickém vzniku Daiš a o průběhu jeho války, či snad o jeho osobnostech (které dle mého mínění nemá). Chci zde představit slabý ideologický základ Daiš, vysvětlit proč organizace s tak slabým ideologickým základem láká tolik frustrovaných jedinců po celém světě a proč bychom daišovce mohli nazvat klidně neocháridžovci.

Pokud bychom zde popsali znovu princip tekfiru a tekfirismu a myšlenky cháridže tak, jak jsou popsány v předchozí části, zcela bychom vystihli ideologii Daiš a možná bychom mohli takový dokument klidně distribuovat jako ideologickou příručku Daiš. Ideje samotné cháridže časem slábly, ale byly oprášeny následkem bouřlivého vývoje 20. století, a to brutálními diktaturami arabského nacionalismu a celkovým pocitem zloby a zoufalství, přítomného u většiny Arabů. Cháridžismus není žádnou dávnou historií, ale je to zákazonosný fenomén, který se vrací vždy, když se objeví příhodná souhra dějinných a socio-ekonomických podmínek.⁷⁰ Daiš je tohoto živoucím důkazem.

Tendence k agresivní zaujatosti, nutící považovat všechny ostatní mimo vlastní sektu za odpadlíky od víry, tak jak tomu dnes činí Daiš, zdomácněla zejména v šíitském prostředí a do sunnitského se dostala zpět zejména distribucí Chomejního revoluce po roce 1979⁷¹. Rétorika Chomejního je až děsivě shodná s rétorikou neocháridžovců, tedy Daiš.

Neocháridžovci se ve svých idejích inspiroují zvrácenými výklady děl Ibn Abdulwahhába, Qutba a dalších, které představím v následující části. Dále jsou inspirováni právě myšlenkami Chomejního revoluce ale třeba i idejemi anarchizmu a revolučního marxismu. Impuls Abdulwahhába a Qutby bohužel poskytl teoretickou látku k formulaci nových a překroucených dogmat. Revoluční marxismus zase přispěl k demolici tradičních autorit islámských učenců a mocenských struktur.⁷²

Neocháridžovci uctívají takzvaný čtvrtý tewhíd (Ibn Tajmíja rozlišoval trojí tewhíd), který lze definovat jako výlučně Boží právo stanovovat zákony. Tento fakt ospravedlňuje neocháridžovce k tekfírování islámských vlád, které však v jejich očích ne zcela implementovaly šariú. Tímto pak ospravedlňují boj proti takovým vládám a proti lidu jejich zemí, je povoleno je zabíjet, znásilňovat, zotročovat a zmocňovat se jejich majetku, pokud se

⁷⁰ VZESTUP NEO-CHÁRIDŽOVců, DÍL 2.: V ZAJETÍ SÉMANTICKÝCH PASTÍ ANEB BITVY O SLOVA (3). *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/vzestup-neo-ch%3%A1rid%C5%BEovc%C5%AF-d%C3%ADI-2-v-zajet%C3%AD-s%C3%A9mantick%C3%BDch-past%C3%AD-aneb-bitvy-o-slova-3>.

⁷¹ Doporučuji si přečíst „Vláda duchovních“ فقيه ولايت“ od Chomejního, která je jakousi „biblí“ Islámské revoluce v Íránu a tento spis je například dostupný v Moravské zemské knihovně v Brně.

⁷² VZESTUP NEO-CHÁRIDŽOVců, DÍL 2.: V ZAJETÍ SÉMANTICKÝCH PASTÍ ANEB BITVY O SLOVA (3). *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/vzestup-neo-ch%3%A1rid%C5%BEovc%C5%AF-d%C3%ADI-2-v-zajet%C3%AD-s%C3%A9mantick%C3%BDch-past%C3%AD-aneb-bitvy-o-slova-3>.

lid nepřidá na stranu neocháridžovců. Neocháridžovci věří, že hříšný člověk nikdy muslimem nebyl, na rozdíl od původní cháridži, která věřila, že hříšný člověk muslimem přestával být, ale původně jím být mohl.

Na rozdíl od historických cháridžovců tito neocháridžovci nebojují čistými způsoby boje, místo armády ustavují gangy, organizují loupežné bojůvky a využívají teroristických metod válčení, zejména explozí a pumových atentátů. Daiš a jemu podobní tedy nevede džihád proti nevěřícím, ale provádí krvavou volební kampaň na nové společenské zřízení v muslimských zemích mezi ostatními muslimy, v čele s novým absolutním vůdcem a despotickým tyranem.⁷³

2.4 Osobnosti, jejichž myšlenky jsou zneužívány tekfírovci

2.4.1 Al-Makdísí

Abú Muhhamad al-Makdísí, krátce zvaný Makdísí, se narodil v roce 1959 v Náblusu na Západním břehu Jordánu. V mládí emigroval se svou rodinou do Kuvajtu. Poté studoval na Mosulské univerzitě v Iráku. Po studiích cestoval Kuvajtem a Saúdskou Arábií a setkával se s mnohými studenty a šejchy. Postupně ho napadla myšlenka, že žádná z náboženských osobností nerozumí opravdovému meritu věci muslimského světa. Začal studovat spisy Ibn Tajmíji a jeho studenta Ibn Kajíma. V Medíně studoval spisy Ibn Abdulwahhába, které ho podle jeho vlastních slov ovlivnily. Makdísí cestoval do Pákistánu a Afghánistánu a setkal se zde s mnohými džihádistickými skupinami. Setkával se zejména s členy Takfir wal-Hidžra⁷⁴ a napsal knihu, kde vyvrátil jejich extrémní názory. V roce 1992 se vrátil do Jordánska. Počal zde kritizovat jordánskou vládu, zejména její nedostatečnou implementaci šarií do zákona. Tekfíroval rod Saúdu. Jeho učení a kritika autorit vládnoucích v Jordánsku se stala velmi populární.⁷⁵

Makdísí byl uvězněn a ve vězení setrval od roku 1995 do roku 1999. Setkal se zde s vůdcem Al Kájdy Zarqáwím, kterého svými idejemi velmi ovlivnil, až se mu stal jakýmsi mentorem.⁷⁶

Po jejich propuštění se Zarqáwí vydal do Afghánistánu, zatímco Makdísí zůstal v Jordánsku. Jejich cesty se rozešly, zejména potom co Zarqáwí otevřeně tekfíroval irácké šiíty a vyzýval k jejich vraždění. Makdísí s ním v tomto ohledu nesouhlasil. Zarqáwí ho přesto umístil na seznam 4 učenců vhodných k následování vedle Abdulhalíma, Sibá'ího a Qatady. Zanedlouho

⁷³ VZESTUP NEO-CHÁRIDŽOVců A JEJICH IDEOLOGICKÁ INSPIRACE, DÍL 1.: NOVÁ VLNA TEKFIROVců. *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/vzestup-neo-ch%C3%A1rid%C5%BEovc%C5%AF-jejich-ideologick%C3%A1-inspirace-d%C3%ADl-1-nov%C3%A1-vlna-tekf%C3%ADrovc%C5%AF>.

⁷⁴ Islamistická skupina v Egyptě, která se oddělila od Muslimského bratrstva. Jejím zakladatelem je Šukrí Mustafa.

⁷⁵ A Virulent Ideology in Mutation: Zarqawi Upstages Maqdisi. *Hudson* [online]. 2014 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://hudson.org/content/researchattachments/attachment/1368/kazimi_vol2.pdf

⁷⁶ Welcome to civil war. *Atimes* [online]. 2005 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/GI16Ak03.html

byl Makdísí znovu uvězněn za údajné plánování teroristických útoků na americké základny v Jordánsku. Propuštěn byl v roce 2005, ale uvězněn byl znovu poté, co poskytl interview katarské televizní stanici Al Džazíře. V roce 2009 ho USA zařadily na seznam nebezpečných džihádistů. Propuštěn byl až v červnu 2014 a konspirátoři říkají, že se tak stalo díky nátlaku ISIS na jordánskou vládu.⁷⁷

V říjnu 2014 Makdísí naléhal na ISIS ohledně propuštění britského zajatce Alana Henninga, který prováděl charitativní činnost v oblastech Sýrie postižených válkou. Makdísí apeloval na to, že takový člověk jako Henning, by měl být opěvován a odměňován tisícerými díky. Nicméně Alan Henning byl nakonec Daišovci popraven.⁷⁸

Muhejsíni jmenoval Makdísího jako učence vhodného k následování vedle Hani Sibá'ího a Abú Qatady. Makdísí provozuje internetovou stránku tawhed.ws, kde uveřejňuje své díla a názory. Tato stránka však není v našem státě dostupná.

Makdísí napsal 8 děl, nejznámější jsou „Toto je naše Akída⁷⁹“, „Demokracie je nové náboženství“, „Očekávání nejlepšího od Boha“ a „Jasný důkaz bezbožnosti Saúdského státu“.

2.4.2 Abdulláh 'Azzám

Abdulláh Jusúf 'Azzám se narodil v roce 1941 v palestinské vesničce. Mnohými byl popisován jako vysoce inteligentní dítě. Jeho oblibou byla četba a byl velmi talentovaným studentem.

V polovině 50. let se přidal díky vlivu svého učitele k Muslimskému bratrstvu. Jeden z vůdců Muslimského bratrstva, Šáfiq Asad, si všimnul 'Azzámovy studentského nadání, umožnil mu náboženské vzdělání a představil ho mnoha vůdcům Muslimského bratrstva v Palestině. 'Azzáma islámská studia zaujala a ve své vesnici vytvořil studijní skupinu. Asad poté 'Azzáma představil i Muhammadovi Abdarrahmánovi Khalífovi, nejvyššímu vůdci Muslimského bratrstva v Jordánsku. 'Azzám se stal poté vášnivým čtenářem ideologických spisů Muslimského bratrstva.

Po dokončení základní a střední školy se 'Azzám rozhodl studovat zemědělskou univerzitu v Tulkarmu, měste 30 kilometrů vzdáleném od jeho rodiště. Přestože byl o rok mladší než jeho spolužáci prospíval bez problémů. Po dokončení vysokoškolského studia byli tito studenti posláni učit do okolních škol. 'Azzám byl poslán do vesničky ve středním Jordánsku. Chtěl zde být blíže svému domovu, avšak díky neshodám s děkanem univerzity mu nebylo vyhověno. Po roce se vrátil učit do jedné z vesnic na Západním břehu Jordánu.

⁷⁷ Credentials Challenged, Radical Quotes West Point. *New York Times* [online]. 2009 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2009/04/30/world/middleeast/30jihad.html?_r=1&hp

⁷⁸ Wife of British ISIS hostage issues plea to husband's captors. *Fox News* [online]. 2014 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.foxnews.com/world/2014/09/21/wife-british-isis-hostage-issues-plea-to-husband-captors.html>

⁷⁹ Věrouka.

V roce 1963 byl 'Azzám přijat na šariátskou fakultu damašské univerzity v Sýrii. Zde dokončil studium s excelentními výsledky a získal titul BA v šariátských naukách. Poté se vrátil zpět na Západní břeh, kde učil a kázal ve svém domovském regionu. V roce 1967 byl díky Šestidenní válce a izraelské okupaci Západního břehu nucen se svou rodinou emigrovat do Jordánska.

V Jordánsku se 'Azzám účastnil některých paramilitantních akcí pod hlavičkou OOP⁸⁰, ale nakonec byl zklamán sekularistickým přístupem této organizace a samotným Jásirem Arafatem. Vyzdvihoval ideji panislamismu⁸¹ a snad i položil ideologické základy pro vznik hnutí Hamás^{82,83}. 'Azzám se poté vydal na studia do Egypta, kde studoval šariátské nauky na slavné káhirske univerzitě Al-Azhar. Zde také získal magisterský titul v tomto oboru. Vrátil se vyučovat na jordánskou univerzitu v Ammánu. V roce 1971 se vrátil ke studiu na Al-Azhar a v roce 1973 zde získal titul Ph.D v „Principech islámské jurisprudence (Usúl al fiqh)“. 'Azzám se poté vrátil znovu na jordánskou univerzitu, ale pro své radikální postoje zde nebyl vítán. Odešel tedy do Saúdské Arábie. Tehdejší král Fajsál vítal vyloučené učence ze Sýrie, Egypta a Jordánska, v Saúdské Arábii tedy bylo běžným jevem, že na univerzitách vyučovali členové Muslimského bratrstva.

'Azzám zastával do roku 1979 pozici přednášejícího na Univerzitě krále Abdula Azíze v Džiddě. Zde studoval mezi léty 1976 a 1981 také mladý Usáma bin Ládín. To bylo poprvé, kdy se tyto dva setkali a rozhodně tomu nebylo naposled. V roce 1979 se udála Islámská revoluce v Íránu a hlavně došlo k Obsazení Velké mešity v Mekce, které ovlivnilo ve smýšlení o saúdskému režimu jak bin Ládína, tak 'Azzáma. Díky těmto událostem byl v roce 1979 'Azzám z univerzity v Džiddě vyhozen. Ke všemu ještě 25. prosince 1979 zahájila 40. armáda Sovětského svazu invazi do bašty a odvěké pevnosti sunnitského islámu Afgánistánu.⁸⁴

Jakmile se 'Azzám dozvěděl o sovětské invazi do Afgánistánu, vydal fatwu o obranném džihádu afghánského lidu. Psalo se v ní také o tom, že je povinností každého muslima se, pokud mu to zdraví apod. dovolí, účastnit bojů za osvobození palestinského a afghánského národa. 'Azzámova fatwa byla podpořena saúdskoarabským nejvyšším muftím Abdulazízem Bin Bázem.⁸⁵

⁸⁰ Organizace pro osvobození Palestiny

⁸¹ Defence of the Muslim Lands. *Relioscope* [online]. 2002 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://english.religion.info/2002/02/01/document-defence-of-the-muslim-lands/>

⁸² Palestinská islamistická organizace.

⁸³ BARTAL, Shaul. *Jihad in Palestine: Political Islam and the Israeli-Palestinian Conflict* [online]. Routledge, 2016 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=xzM-CgAAQBAJ&pg=PT292&lpg=PT292&dq=bartal+shaul+jihad+in+palestine&source=bl&ots=KKcASCWYj9&sig=p5GBcbdAP6x55uhVg4sAOd1BhbE&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwjvruap9nSAhXDshQKHW-xBxAQ6AEILzAD#v=snippet&q=azzam&f=false>, s.6

⁸⁴ HEGHAMMER, Thomas. *Abdullah Azam, Imam of Jihad* [online]. Harvard University Press, 2008 [cit. 2017-03-15], s. 82-97

⁸⁵ Document – Defence of the Muslim Lands. *Relioscope* [online]. 2002 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://english.religion.info/2002/02/01/document-defence-of-the-muslim-lands/>

'Azzám v roce 1980 odešel vyučovat na univerzitu do pákistánského Islámabádu. Poté se přesunul do Pěšaváru, tedy blíže k afghánským hranicím, kde začal vytvářet výcviková centra mudžahedínů. Ti přicházeli afghánskému lidu na pomoc opravdu z celého světa. Těmito tábory prošlo mezi 16 a 35 tisíci nadšených mužů.

Bin Ládín se po ukončení studia také přesunul do Pěšaváru, kde byl přesvědčen 'Azzámem, aby financoval jeho výcviková centra. Bin Ládín s 'Azzámem pokračovali ve vylepšování výcvikových kempů mudžahedínů a v zakládání charit na pomoc afghánským uprchlíkům. 'Azzám cestoval po celém světě a sháněl sponzory pro tyto aktivity.⁸⁶

'Azzám poté začal kázat o tzv. globálním džihádu, který vystihuje jeho oblíbený slogan: „Džihád a puška, nic jiného. Žádné konference a žádné dialogy.“. Vyzýval muslimy k jejich vzájemné pomoci v džihádu a k osvobození tradičně muslimských území. Řekl: „Ti kteří věří, že islám může být vítězný bez džihádu, boje a krve jsou pokrytci a neporozuměli meritům islámu.“. Sám 'Azzám však striktně odmítal zabíjení nevinných civilistů.⁸⁷

Na začátku roku 1989 byl na 'Azzáma proveden neúspěšný atentát, kdy pod kazatelnu, kde 'Azzám každý pátek po páteční modlitbě kázal, bylo umístěno množství TNT, které by vyhodilo do povětří celou mešitu, ale mechanismus odpalu selhal.

24. listopadu 1989 už však 'Azzám o svůj život přišel. Jel autem se svým otcem a bratrem na páteční modlitbu do pěšaváarské mešity, když se na cestě vynořil neznámý atentátník a odpálil se. 'Azzám se stal pro tamější muslimy šehídem. Atentát na jeho osobu měl pravděpodobně na svědomí Mossad, či snad CIA. Mohl to však klidně celé mít na svědomí sám Bin Ládín, s kterým měl 'Azzám v době před atentátem hrubé neshody ohledně toho, kam má Al Kájda soustředit své působení.⁸⁸

Abdulláh 'Azzám za sebou nechal myšlenky na osvobození Palestiny a Afghánistánu a na návrat vlády muslimům na těchto územích. Nicméně jeho víceznačné výroky o globálním džihádu nahrávají neocháridži, která si je vykládá klasicky zvráceně, a jen tak jak uzná za vhodné, případně jak se jí to hodí.

Abdulláh 'Azzám za sebou nechal 6 literárních děl: „Obrana muslimských zemí, první povinnost hned po víře“, „Připojte se ke karavaně“, „Pyšné hory“, „Důkazy správnosti afghánského džihádu“, „Milovníci rajsých hurisek“ a „Titáni severu“.

⁸⁶ HEGHAMMER, Thomas. *Abdullah Azam, Imam of Jihad* [online]. Harvard University Press, 2008 [cit. 2017-03-15], s. 82-97

⁸⁷ Document – Join the Caravan. *Relioscope* [online]. 2002 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://english.religion.info/2002/02/01/document-join-the-caravan/>

⁸⁸ Profiles of Ash Shuhadaa. *Ummah* [online]. 2002 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.ummah.com/forum/showthread.php?5062-Profiles-of-Ash-Shuhadaa>

2.4.3 Abú Qatada al-Filastíní

Abú Qatada al-Filastíní, nebo prostě Qatada, se narodil jako Omar Mahmúd Otmán v roce 1960 v Betlémě. Získal jordánské občanství, protože v té době byla oblast Betlému okupována Jordánskem.

Dostalo se mu kvalitního vzdělání a v roce 1989 se vydal vyučovat šariátskou vědu do pákistánského Pěšaváru. Poté nějakou dobu pobýval v Kuvajtu, odkud byl však z důvodu války v Perském zálivu deportován a v roce 1991 se musel vrátit do Jordánska. V roce 1993 z Jordánska s ženou a 5 dětmi uprchl do Spojeného království, kde zažádal o azyl z důvodu náboženské perzekuce v Jordánsku a v roce 1994 mu byl tento azyl Spojeným královstvím udělen. Tentýž rok se stal ve Spojeném království šéfredaktorem „Usrat al Ansar“, propagandistického časopisu organizace GIA⁸⁹ ⁹⁰.

Qatadovi vypršel azyl v roce 1998 a on požádal o nový, který by mu byl vydán až do konce života. Rozhodování trvalo déle než čtyři roky a Qatada byl mezi tím v roce 2002 zatčen na základě antiteroristického zákona schváleného Spojeným královstvím v roce 2001.⁹¹

Qatada byl uvězněn ve Spojeném království až do roku 2013, kdy byl deportován zpět do Jordánska. Zde jeho uvěznění skončilo v září 2014.⁹²

V roce 1995 vydal Qatada fatwu o zabíjení muslimů, kteří se zřekli víry a o zabíjení jejich rodin. V roce 1997 vydal fatwu o zabíjení žen a dětí egyptských policejních a vojenských důstojníků.⁹³ Oslavoval útoky 11. září a považoval je za začátek velké bitvy křesťanství a islámu. Psal oslavné básně o Bin Ládínovi. V mnoha jeho videích, které lze najít na Youtube, řeční tvrdě proti židům.

V červenci 2015 vypověděl pro časopis an-Nusry „Risála“, že Abú Bakr al-Baghdádí a ISIS se dopustil zvěrstev proti muslimům a kritizoval jejich nadužívání tekfíru. Nicméně pořád si cenil jejich boje proti Američanům a nevěřícím.⁹⁴

Sepsal 2 literární díla: „Islámská hnutí a aliance“ a „Návrat“.

⁸⁹ Ozbrojená islámská skupina. Byla činná během Alžírské občanské války.

⁹⁰ BRACHMAN, Jarret M. *Global Jihadism: Theory and Practice* [online]. New York: Routledge, 2008 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=-zd8AgAAQBAJ&pg=PP7&dq=brachman+jarret&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwj99rv2id7SAhWDPxoKHUopBbkQ6AEIGTAA#v=onepage&q=qatada&f=false>, s. 72-74

⁹¹ CASE OF OTHMAN (ABU QATADA) v. THE UNITED KINGDOM. *European Court of Human Rights* [online]. 2012 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: [http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"itemid":\["001-108629"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{)

⁹² Abu Qatada deported from UK to stand trial in Jordan. *BBC* [online]. 2013 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/uk-23213740>

⁹³ The sayings and sermons of Abu Qatada al-Filistini. *The Week* [online]. 2012 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.theweek.co.uk/abu-qatada/45114/the-sayings-and-sermons-of-abu-qatada-al-filistini>

⁹⁴ Abu Qatada: spiritual leader for deadly Islamist groups? *The Guardian* [online]. 2012 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2012/feb/07/abu-qatada-spiritual-leader-islamist?newsfeed=true>

2.4.4 Sajíd Qutb

Sajíd Qutb se narodil v roce 1906 v egyptské vesničce jménem Muša. Jeho otec byl politicky činný. Qutb zprvu studoval zejména tadžwíd⁹⁵. Už v mládí počal kritizovat oficiální náboženské instituce Egypta a vybudoval si nechuť ke vzdělávacímu systému tamějších náboženských škol.

V roce 1929 odešel do Káhiry, kde vystudoval na škole, která byla pod britskou správou. Už tehdy začal nahlížet do světa literatury a napsal svou první novelu „Trny“. V roce 1933 dostudoval a v roce 1939 se stal úředníkem egyptského ministerstva školství.

Od roku 1948 do roku 1950 pobýval ve Spojených státech, kde studoval tamější vzdělávací systém. Většinu času strávil na univerzitě v Coloradu. Zde také vytvořil svoji první velkou práci, zabývající se sociálními a náboženskými problémy, kterou nazval „Sociální spravedlnost v islámu“. Vzdělávací systém ve Spojených státech ho velmi inspiroval a po návratu do Egypta o něm napsal několik prací. Nicméně samotným životem konzumní společnosti byl naprosto znechucen a možná i vlivem toho se po svém návratu v roce 1950 přidal k Muslimskému bratrstvu a stal se editorem časopisu Muslimského bratrstva.

V červnu 1952 se v Egyptě dostal k moci Gamal Abdul Násir. Qutb a Muslimské bratrstvo vítali svrnutí monarchistického režimu, který tolik kritizovali. Postupem času se však ukázalo, že násirismus není v žádném případě slučitelný s myšlenkami Muslimského bratrstva.⁹⁶

Násir nabízel mnohokrát Qutbovi lukrativní pozice ve státní správě, protože v něm správně viděl mocného nepřítele a chtěl si ho získat na svou stranu. Nicméně idealista Qutb vždy odmítnul. Násir zkonstruoval kauzu, ve které byl Qutb obviněn a odsouzen za přípravu atentátu na Násira. Qutb byl deset let ve vězení, kde pobýval ve špatných podmínkách. Mnohdy byl mučen a napsal zde svá ústřední díla, tedy komentář ke Koránu „Ve stínu Koránu“ a manifest politického islámu „Milníky“. Byl propuštěn v roce 1964 na nátlak tehdejšího iráckého premiéra Árifa. Nicméně v roce 1965 byl znovu uvězněn. Nyní už byl za totéž, tedy za plánování atentátu na Násira, odsouzen k smrti, přičemž u soudu bylo citováno z jeho děl. V roce 1966 byl oběšen.

Ve svém životě trpěl osamělostí, depresemi, respiračními problémy a nespavostí. Nikdy se neoženil.⁹⁷

⁹⁵ Rituální recitace Koránu.

⁹⁶ Tyto informace jsem našel ve volně dostupné části knihy CALVERT, John. *Sayyid Qutb and the Origins of Radical Islamism* [online]. Oxford University Press, 2009 [cit. 2017-03-17].

⁹⁷ Sayyid Qutb. *Middle East Encyclopedia* [online]. 2008 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: http://www.mideastweb.org/Middle-East-Encyclopedia/sayyid_qutb.htm

Zásadní myšlenka jeho díla byla bezpochyby determinována jeho pobytem ve Spojených státech a v sekulární, konzumní společnosti. Věřil, že většina muslimů, kteří nenásledují dostatečně striktně šariu, upadla do stavu džahílije. Nikdy nad nimi přímo nevyhlásil tekfir. Vyzýval však ke vzpouře, revoluci a svrhnutí takové džahílije.

Napsal 25 děl, z nichž nejznámější jsou „Neznámá pláž“, „Dítě vesnice“, „Světový mír a islám“, „Islám a problémy civilizace“ a „Milníky“.

2.4.5 Hání Sibá'í

Hání Muhammad Jusúf al-Sibá'í, nebo prostě Sibá'í, se narodil v roce 1961 v egyptské Kalúbji.⁹⁸ O jeho mládí se neví mnoho, sám svoji autobiografii počíná až od té doby, kdy byl mudžahedínem v Afghánistánu v době sovětské okupace.⁹⁹

V roce 1994 přijel do Británie, kde se dožadoval azylu a tvrdil, že byl za své politické postoje mučen egyptskou policií. Jeho žádosti nebylo vyhověno. V roce 1998 se o totéž pokusil se stejným výsledkem znovu, navíc byl na krátkou dobu uvězněn. Žádná obvinění však nakonec na jeho osobu v Británii tehdy nepadla a on byl velmi záhy propuštěn.

V Egyptě mu bylo in absentia dokázáno, že byl jedním ze 14 členů šúry Egyptského islámského džihádu¹⁰⁰ a byl zde v roce 1999 odsouzen k 15 letům odnětí svobody.

Sibá'í se objevil na obrazovkách televizní stanice Al Džazíra, kde vyjádřil svou podporu k útokům 11. září.¹⁰¹

V roce 2013 vůdce tunisské Ansar al-Šarí'a jmenoval Sibá'ího jako ideologického vůdce, z jehož myšlenek tato organizace čerpá.¹⁰²

V roce 2015 byl Sibá'í vystřižen z živého vysílání libanonské reportérky Rimy Karaki, poté co jí řekl, ať „drží hubu“ a začal ji slovně napadat.¹⁰³

⁹⁸ Cleric said to be behind Tunisian beach massacre is living on benefits in Britain. *Telegraph* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/islamic-state/11720000/Cleric-said-to-be-behind-Tunisian-beach-massacre-is-living-in-benefits-in-Britain.html>

⁹⁹ الـ سـ باـ عـي هـ ذـي الـ دـكـ تـور الـ شـ بـيـخ سـ بـرة". هـ ذـي، الـ سـ باـ عـي. *Shamela* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://sh.bib-alex.net/gwame3e/Web/31616/250.htm>

¹⁰⁰ Egyptská odbočka Al-Kájdy. Činná je od 70. let 20. století.

¹⁰¹ The five alleged terrorists whose assets were frozen. *Telegraph* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/terrorism-in-the-uk/7084386/The-five-alleged-terrorists-whose-assets-were-frozen.html>

¹⁰² Ansar al-Sharia Tunisia's Long Game: Dawa, Hisba, and Jihad. *International Centre for Counter-Terrorism* [online]. 2013 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.icct.nl/download/file/Gartenstein-Ross-Ansar-al-Sharia-Tunisia's-Long-Game-May-2013.pdf>

¹⁰³ LEBANESE TV HOST RIMA KARAKI CUTS SHORT LONDON-BASED ISLAMIST'S INTERVIEW FOLLOWING INSOLENT REMARKS. *Memri TV* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.memri.org/tv/lebanese-tv-host-rima-karaki-cuts-short-london-based-islamists-interview-following-insolent>

Sibá'í oslavoval několikrát Al Kájdu, bin Ládina a o Kaddáfím se vyjadřoval jako „o kryse“.¹⁰⁴ Navzdory všemu tomuto vydal Sibá'í společně s Abdulhalímem v roce 2014 prohlášení o ISIS, kde se oba shodli na tom, že učení ISIS je učení cháridžovské a jako takové je tedy zhoubné.¹⁰⁵

2.4.6 Abdulláh al-Muhejsiní

Abdulláh al-Muhejsiní je saúdský klerik, který se narodil v Burajdě, jeho datum narození je však neznámé. Nyní působí jako šariátský soudce povstaleckých skupin v Sýrii a mnohdy jako mediátor mezi těmito skupinami. Studoval na univerzitě Muhammada Ibn Saúda a na univerzitě Umm al-Qura. Do Sýrie se rozhodl vycestovat poté, co zde v boji padnul jeho strýc.¹⁰⁶

Muhejsinímu je vyjadřována podpora v tureckých médiích, i přesto, že jsou dokázány jeho těsné svazky s Al Kájdou. Muhejsiní vyzýval k vykastrování alevitských mužů a k zabití jejich žen.¹⁰⁷ Je jedním z ideologických lídrů Turkeštánské islámské strany¹⁰⁸. Stál také u vzniku syrské povstalecké skupiny Tahrír al-Šám.¹⁰⁹

¹⁰⁴ Hate preacher linked to Tunisian beach atrocity fights to stay in the UK.. and gets £123,000 of legal aid. *Daily Mail* [online]. 2017 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-4146194/Hate-preacher-gets-123-000-legal-aid-stay-UK.html>

¹⁰⁵ ال نار أهى كلاب ق تلامه. ال خوارج منهج ي تبع «داعش» ت نظ يم: «الأمة صوت» لـ ارمحو في ال حد ل يم ع بد طارق ال دك تور. *Soutalomma* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.soutalomma.com/Article/304903>. Z této webové stránky jsem získal Sibá'ího deklaraci o ISIS, bohužel se stala během mé práce nedostupnou.

¹⁰⁶ Iranian official says prominent Saudi jihadist 'man in control' in Syria. *Al Monitor* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2016/05/syria-saudi-cleric-mohaysini-rise-new-bin-laden.html>

¹⁰⁷ GUEST POST: Abdullah al-Muheisini Weighs in on Killing of Alawite Women and Children. *Jihadology* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://jihadology.net/2015/05/12/guest-post-abdullah-al-muheisini-weighs-in-on-killing-of-alawite-women-and-children/>

¹⁰⁸ Strana a zároveň ozbrojená formace usilující o svobodné Ujgursko se šariátskou správou.

¹⁰⁹ Turkistan Islamic Party advertises role in jihadist-led offensive in Aleppo province. *Threat Matrix* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.longwarjournal.org/archives/2016/05/turkistan-islamic-party-advertises-spoils-from-battle-in-aleppo.php>

2.4.7 Taríq Abdulhalím

Taríq Abdulhalím se narodil v roce 1948 v Káhiře. Nyní pobývá v Kanadě. Společně s Makdísím, Qatadou a Sibá'ím byl zmiňován Zawáhirím jako učenec vhodný k následování.

Abdulhalím vydal video, kde požadoval krev Abdulfattáha el-Sisího, proklínal celou jeho rodinu a nazval ho židem. Označil liberály a sekularisty za odpadlíky, kteří zasluhují smrt.¹¹⁰ Mnohokrát se vyjadřoval k válce v Sýrii, ale i k současnému dění v západním světě. V roce 2014 společně se Sibá'ím vydal prohlášení o ISIS, kde deklaroval učení ISIS jako neocháridžovské, tedy učení zhoubné.¹¹¹

2.4.8 Al-Masrí

Abú Hamza al-Masrí, nebo prostě Hamza, se narodil v roce 1958 jako Mustafa Kamel Mustafa v Alexandrii. V roce 1979 emigroval do Spojeného království, které popisoval jako „ráj, kde si můžete dělat, co chcete“. Studoval zde stavební inženýrství na Polytechnickém institutu v Brightonu.¹¹²

V období Jugoslávské války al-Masrí emigroval do Bosny a bojoval zde proti Srbům a Chorvatům.¹¹³ Hamza se zúčastnil i afghánského džihádu a v Afghánistánu přišel o oko a obě ruce.¹¹⁴

Hamza je nyní ve vězení v USA, kam byl vydán ze Spojeného království. O jeho vydání žádal i Jemen. V USA byl odsouzen k doživotnímu odnětí svobody za 6 vražd, ke kterým měl nabádat a za opakované šíření nenávisti.¹¹⁵

¹¹⁰ يد الكفرة ووصد فهم واللي برالدين العلماني بين دماء أحل: الجميع على النار في فتح "الحد ليم عبد طارق" الجهادي. *Veto Gate* [online]. 2012 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.vetogate.com/22961>

¹¹¹ ال نار أهي كلاب ق تلامهم. الخوارج منهج يتبع «داعش» تنظيهم: «الأمة صوت» - حوارهم في الحد ليم عبد طارق ووالدكت. *Soutalomma* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.soutalomma.com/Article/304903>. Z této webové stránky jsem získal Sibá'ího deklaráci o ISIS, bohužel se stala během mé práce nedostupnou.

¹¹² 5 tough questions about asylum - part 2. *The Guardian* [online]. 2003 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/society/2003/may/01/asylum.elections20031>

¹¹³ U.K.: Muslim Extremist Preacher Gets Seven Years In Jail. *Radio Free Europe* [online]. 2006 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.rferl.org/a/1065551.html>

¹¹⁴ Abu Hamza to testify in New York terrorism trial as jury selection begins. *The Guardian* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2014/apr/14/abu-hamza-testify-new-york-terrorism-trial-jury-selection>

¹¹⁵ Abu Hamza sentenced to life in prison on US terrorism conviction. *The Guardian* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2015/jan/09/abu-hamza-sentenced-life-impisonment-terrorism-conviction>

2.5 Učenci z řad tekfírovců

2.5.1 Enver Awlákí

Enver al-Awlákí, nebo prostě Awlákí, se narodil v roce 1971 Las Cruces v Novém Mexiku ve Spojených státech jemenským rodičům.¹¹⁶ Rodina se vrátila do Jemenu v roce 1978.¹¹⁷ Jeho otec se stal po návratu ministrem zemědělství.¹¹⁸ Awlákí žil v Jemenu 11 let a vystudoval zde základní a střední školu.

V roce 1991 se Awlákí vrátil do USA, kvůli studiu na Kolorádské státní univerzitě, kde byl prezidentem Muslimské studentské asociace. Získal zde titul B.S v oboru stavebního inženýrství.¹¹⁹

V roce 1993 během svého studia navštívil Afghánistán a strávil nějaký čas ve výcvikových kempch mudžahedínů. Byl zaražen chudobou země a špatnou životní úrovní jejího obyvatelstva.¹²⁰ Po návratu z této cesty se začal zajímat více o náboženské a politické otázky.¹²¹

Další stupeň vzdělání chtěl získat na univerzitě v San Diegu, kde však nedostudoval. Poté se snažil získat doktorát na Washingtonově univerzitě ve Washingtonu, ale po 2 měsících svou snahu i zde vzdal.¹²²

V roce 1994 se oženil se svojí jemenskou sestřenicí a začal sloužit jako zastupující imám v denverské mešitě. V roce 1996 byl pokárán uláma pro pobízení saúdského studenta k tomu, aby se připojil jako mudžahedín k džihádu v Čečensku proti Rusům. Opustil Denver a usadil se v San Diegu.

V období 1996 - 2000 byl Awlákí imámem mešity v San Diegu, kde mu naslouchalo 200 - 300 lidí. Nawaf al-Hazmi a Khalid al-Midhar, kteří v roce 2001 unesli letadlo společnosti

¹¹⁶ Anwar al-Awlaki: ACLU wants militant cleric taken off US 'kill list'. *The Christian Science Monitor* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.csmonitor.com/USA/Justice/2010/0831/Anwar-al-Awlaki-ACLU-wants-militant-cleric-taken-off-US-kill-list>

¹¹⁷ Cleric al-Awlaki dubbed 'bin Laden of the Internet'. *USA Today* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: http://usatoday30.usatoday.com/news/nation/2010-08-25-1A_Awlaki25_CV_N.htm

¹¹⁸ Cleric linked to Fort Hood attack grew more radicalized in Yemen. *The Washington Post* [online]. 2009 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2009/12/09/AR2009120904422.html>

¹¹⁹ Imam's Path From Condemning Terror to Preaching Jihad. *The New York Times* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2010/05/09/world/09awlaki.html>

¹²⁰ Cleric al-Awlaki dubbed 'bin Laden of the Internet'. *USA Today* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: http://usatoday30.usatoday.com/news/nation/2010-08-25-1A_Awlaki25_CV_N.htm

¹²¹ Imam's Path From Condemning Terror to Preaching Jihad. *The New York Times* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2010/05/09/world/09awlaki.html>

¹²² Cleric linked to Fort Hood attack grew more radicalized in Yemen. *The Washington Post* [online]. 2009 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2009/12/09/AR2009120904422.html>

American Airlines letu číslo 77, byli s Awlákím v denním kontaktu. Awlákí se v San Diegu věnoval také mládežnickým organizacím.¹²³

V roce 1996 a 1997 byl Awlákí zatčen a obviněn z kuplířství.¹²⁴ Napoprvé byl shledán vinným, byla mu udělena pokuta 400 dolarů a povinnost navštěvovat vzdělávací kurzy o AIDS. Napodruhé byl také shledán vinným, byla mu udělena pokuta 240 dolarů, 12 dní veřejně prospěšných prací a tříletá podmínka.¹²⁵

V roce 1998 a 1999 byl předsedou Charitativní společnosti pro sociální blahobyt, která měla být podle FBI prostředkem k získávání peněz pro teroristické skupiny.¹²⁶ V roce 1999 a 2000 měl být Awlákí v kontaktu s představiteli Hamásu. V roce 2000 se rozhodl vzdát své pozice imáma v San Diegu a celý rok cestoval zejména po Arabském poloostrově.¹²⁷

V roce 2001 se vrátil do Spojených států a usadil se v městečku poblíž Falls Church ve Virginii a stal se imámem mešity ve Falls Church. Sloužil také jako muslimský kaplan na Washingtonské univerzitě.

Když policie pátrala po teroristech odpovědných za útoky 11. září, našli v bytě jednoho podezřelého v Hamburgu telefonní kontakty právě na Awlákího.¹²⁸ Vyšetřovatelé věřili, že Awlákí je odpovědný za tento hanebný čin, nic mu však nedokázali.¹²⁹

V roce 2002 Awlákí uveřejnil na webu „Islam Today“ esej „Proč muslimové milují smrt“ kde vyjadřoval podporu sebevražedným bombovým atentátníkům, působícím na území Palestiny. Stejný názor poté prezentoval i v londýnské mešitě, kde byl jednu dobu hostem.¹³⁰

Na konci roku 2002 Awlákí odešel do Spojeného království. Zde vyučoval, přednášel a vedl svoji vlastní osvětu. K prezentování jeho názorů mu byl dán prostor mnohokrát v londýnské mešitě.¹³¹

¹²³ Imam's Path From Condemning Terror to Preaching Jihad. *The New York Times* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2010/05/09/world/09awlaki.html>

¹²⁴ Born in U.S., a Radical Cleric Inspires Terror. *The New York Times* [online]. 2009 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2009/11/19/us/19awlaki.html>

¹²⁵ FBI Sets Up Shop in Yemen. *Time* [online]. 2003 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://content.time.com/time/nation/article/0,8599,474477,00.html>

¹²⁶ Imam From Va. Mosque Now Thought to Have Aided Al-Qaeda. *The Washington Post* [online]. 2008 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/02/26/AR2008022603267.html>

¹²⁷ Imam's Path From Condemning Terror to Preaching Jihad. *The New York Times* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2010/05/09/world/09awlaki.html>

¹²⁸ Imam From Va. Mosque Now Thought to Have Aided Al-Qaeda. *The Washington Post* [online]. 2008 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/02/26/AR2008022603267.html>

¹²⁹ Imam's Path From Condemning Terror to Preaching Jihad. *The New York Times* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2010/05/09/world/09awlaki.html>

¹³⁰ Imam From Va. Mosque Now Thought to Have Aided Al-Qaeda. *The Washington Post* [online]. 2008 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/02/26/AR2008022603267.html>

V roce 2004 se Awlákí vrátil do Jemenu, kde se usadil se svou ženou a 5 dětmi v Šabwavském guvernátu.¹³² Přednášel na místní univerzitě.¹³³

V roce 2006 byl Awlákí uvězněn a spolu s dalšími čtyřmi přátely obviněn z únosu šíitského mladíka a z plánování únosu amerického vojenského ataché.¹³⁴ Ve vězení pobýval do roku 2007, celkem 18 měsíců.¹³⁵ Byl zařazen na seznam lidí, kteří jsou ve spojení s Al Kájdou, který vedla jemenská vláda.¹³⁶ Se svojí rodinou se po propuštění z vězení odstěhoval do hor. Awlákí měl být poté ve spojení se střelcem od Fort Hoodu, atentátníkem Abdulmutallabem a bombovým atentátníkem na Times Square.¹³⁷

V roce 2008 poslal několikrát komuniké s gratulacemi somálské skupině Al-Šabáb. V té době už se připojil k Al Kájdě a tak učinil i celý jeho kmen.¹³⁸ V roce 2009 už byl na jemenském „most wanted“ seznamu.¹³⁹ Na konci roku 2009 jemenské úřady oznamovaly jeho smrt, jednalo se však o omyl.¹⁴⁰

V roce 2011 byl zabit americkými drony.¹⁴¹

Během svého života nahrál asi 130 CD lekcí. Napsal dvě knihy: „44 způsobů, jak podpořit džihád“ a „Bůh nás připravuje na vítězství“.

2.5.2 Násir al-Fahd

Násir al-Fahd se narodil v roce 1968 v Rijádu. Narodil se do velmi pobožné rodiny. Po dokončení střední školy studoval inženýrství na Málíkího univerzitě. Ve třetím ročníku však

¹³¹ Imam's Path From Condemning Terror to Preaching Jihad. *The New York Times* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2010/05/09/world/09awlaki.html>

¹³² Imam From Va. Mosque Now Thought to Have Aided Al-Qaeda. *The Washington Post* [online]. 2008 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/02/26/AR2008022603267.html>

¹³³ Cleric linked to Fort Hood attack grew more radicalized in Yemen. *The Washington Post* [online]. 2009 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2009/12/09/AR2009120904422.html>

¹³⁴ AP Enterprise: Tribe in Yemen protecting US cleric. *The Seattle Times* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.seattletimes.com/nation-world/ap-enterprise-tribe-in-yemen-protecting-us-cleric/>

¹³⁵ Imam's Path From Condemning Terror to Preaching Jihad. *The New York Times* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2010/05/09/world/09awlaki.html>

¹³⁶ Is imam a terror recruiter or just an incendiary preacher? *McClatchy DC Bureau* [online]. 2009 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.mcclatchydc.com/news/nation-world/world/article24564601.html>

¹³⁷ AP Enterprise: Tribe in Yemen protecting US cleric. *The Seattle Times* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.seattletimes.com/nation-world/ap-enterprise-tribe-in-yemen-protecting-us-cleric/>

¹³⁸ Yemen in Talks for Surrender of Cleric. *Wall Street Journal* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.wsj.com/articles/SB10001424052748704363504575003434023229978>

¹³⁹ Fort Hood imam blown up: yemen. *The New York Post* [online]. 2009 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://nypost.com/2009/12/25/fort-hood-imam-blown-up-yemen/>

¹⁴⁰ Cleric Linked to Fort Hood Possibly Killed by Yemen Forces. *Pravda* [online]. 2009 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.pravdareport.com/news/world/24-12-2009/111382-yemen-0/>

¹⁴¹ US OFFICIAL CONFIRMS AL-QAIDA'S AL-AWLAKI KILLED IN YEMEN. *The Jerusalem Post* [online]. 2011 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.jpost.com/Video-Articles/Video/US-official-confirms-al-Qaidas-al-Awlaki-killed-in-Yemen>

univerzitu opustil a přešel na Islámskou univerzitu imáma Muhammada Ibn Saúda, kde studoval šariú.¹⁴²

V roce 1992 byl na popud děkana univerzity uvězněn, kvůli básni o pokleslé morálce ženy saúdského prince a ministra vnitra Nadžefa al-Saúda. V roce 1997 byl propuštěn.¹⁴³

Fahd se stal vlivnou osobností mezi džihádisty. Otevřeně odsuzoval jednání saúdského státu. Napsal podporu Talibánu a jeho aktu zničení soch Buddha u Bamjánu.¹⁴⁴ Prohlásil, že kdokoliv jakýmkoliv způsobem pomůže Spojeným státům ve válce v Afghánistánu a Iráku, stává se odpadlíkem.¹⁴⁵ V roce 2003 vydal fatwu o držení zbraní hromadného ničení, na což mají podle něj muslimové právo.

Fahd byl uvězněn v Saúdské Arábii v roce 2003 a ve vězení setrvává dosud. Věří, že saúdský režim je režimem odpadlickým, protože je podporován Spojenými státy. Považuje za fakt, že saúdský režim vede válku proti všem věřícím.¹⁴⁶ V roce 2012 měl vydat online fatwu o tom, že židé jsou největšími nepřáteli islámu a že boj proti nim kdekoliv je povinností každého muslima.¹⁴⁷

V roce 2015 prohlásil baj'u¹⁴⁸ Baghdádímu, vůdci ISIS, a vyzval ostatní muslimy, ať se připojí k ISIS a vzdají také baj'u Baghdádímu.¹⁴⁹

2.5.3 Turki Bin'alí

Turki Mubarak Abdulláh Ahmad al-Bin'alí, nebo prostě Bin'alí, se narodil v roce 1984 v Bahrajnu.¹⁵⁰ Narodil se do bohaté rodiny, která měla úzké styky s královským rodem Bahrajnu Al-Chalifa. Naučil se Korán zpaměti. Poté studoval na soukromé náboženské škole.

¹⁴² Fatwa by Saudi Sheikh Nasser al-Fahd. *International Institute for Counter-Terrorism* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.ict.org.il/Article/1326/Fatwa-by-Saudi-Sheikh-Nasser-al-Fahd>

¹⁴³ Saudi Arabia's Jihadi Jailbird: A Portrait of al-Shu'aybi Ideologue Nasir al-Fahd. *Intelligence Quarterly* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.intelligencequarterly.com/2010/12/saudi-arabia%E2%80%99s-jihadi-jailbird-a-portrait-of-al-shuaybi-ideologue-nasir-al-fahd/>

¹⁴⁴ HEGGHAMMER, Thomas. *Jihad in Saudi Arabia: Violence and Pan-Islamism since 1979* [online]. New York: Cambridge University Press, 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=bNLODP6w6GkC&printsec=frontcover&dq=jihad+in+saudi+arabia&hl=cs&a=X&ved=0ahUKEwi2_p_npN7SAhVJG5AKHWBOC4YQ6AEIGzAA#v=onepage&q=fahd&f=false, s. 87-89

¹⁴⁵ Saudi Arabia's Jihadi Jailbird: A Portrait of al-Shu'aybi Ideologue Nasir al-Fahd. *Intelligence Quarterly* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.intelligencequarterly.com/2010/12/saudi-arabia%E2%80%99s-jihadi-jailbird-a-portrait-of-al-shuaybi-ideologue-nasir-al-fahd/>

¹⁴⁶ A Verdict Regarding the Saudi Regime. *Kalamullah* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.kalamullah.com/current-affairs09.html>

¹⁴⁷ Sheikh: Jihad Against The Cursed Jews Everywhere Is A Supreme Duty. *Memri TV* [online]. 2012 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.memri.org/reports/saudi-mujahid-sheikh-jihad-against-cursed-jews-everywhere-supreme-duty>

¹⁴⁸ Příklad věrnosti vůdci.

¹⁴⁹ Saudi Cleric Who Issued Fatwa on WMD Permissibility Pledges Allegiance to ISIS. *PJ Media* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://pjmedia.com/blog/saudi-cleric-who-issued-fatwa-on-wmd-permissibility-pledges-allegiance-to-isis/>

¹⁵⁰ The Islamic State's Bahraini Backers. *The New York Times* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: https://www.nytimes.com/2015/11/26/opinion/the-islamic-states-bahraini-backers.html?_r=0

Poté co v Bahrajnu dostudoval, chtěl získat vyšší náboženské vzdělání, a proto odešel na studia do Dubaje. Vláda Spojených Arabských emirátů ho uvěznila a deportovala ho zpět do Bahrajnu. Nakonec se mu podařilo dostudovat u vlivných saúdských učenců, rovněž u Makdísiho. Makdési ho popisoval, jako „žáka nadšeného do tewhídu, džihádu a tematiky mudžahedínů“. Bin'alímu byl už v mládí zakázán vstup do Spojených Arabských emirátů, Kuvajtu, Egypta a Kataru.¹⁵¹

Po studiích u Makdísiho se vydal do provincie Abjan v Jemenu, kde se setkal s lídry AQAP¹⁵². V červnu 2013 bojoval na straně libyjských povstalců.¹⁵³

V březnu 2014 se oficiálně připojil k ISIS a stal se zde ideologickým vůdcem. V určitou dobu měl také pod správou náborů ISIS v oblasti Perského zálivu.¹⁵⁴ Jeho bratr se k němu chtěl přidat, ale byl uvězněn už v Bahrajnu, když se pokoušel vycestovat s cizím pasem.¹⁵⁵ Hned v dubnu 2014 bylo Turkimu Bin'alímu odebráno bahrajnské občanství.¹⁵⁶

3. ISLÁM NA ÚZEMÍ BOSNY A HERCEGOVINY

3.1 Příchod islámu na území BiH

Osmanští Turci dobyli většinu území Bosny a Hercegoviny v 60. letech 15. století. Jejich cílem bylo získání kontroly nad důležitými válečnými cestami a zejména nad zlatými a stříbrnými doly v Bosně a v Srbsku. Klíčová bitva o celou oblast se odehrála 15. května 1389 na Kosovském poli, kde stanul sultán Murad I. proti vojskům srbského knížete Lazara a jeho zetě Vuka Brankoviće, a dosáhnul velkolepého vítězství.¹⁵⁷

Osmané začali, tak jak ukládala náboženská povinnost, šířit islám mezi bosenským lidem. Jednalo se samozřejmě o islám sunnitského směru s taklidem hanafíjského mezhebu, který se vyznačuje uznáním zvykového práva a tradic, pokud tyto nejsou v rozporu s šariíou.¹⁵⁸ Šíření víry zde měly na svědomí zejména súfíjské řády a podle Enese Kariće měl tento fakt na svědomí tolerantní tvář bosenského islámu a udržení místních tradic, jako je třeba modlitba

¹⁵¹ The Caliphate's Scholar-in-Arms. *Jihadica* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.jihadica.com/the-caliphate%E2%80%99s-scholar-in-arms/>

¹⁵² Al-Kájda na Arabském poloostrově.

¹⁵³ Lacking close ties to Libyan social groups, the Islamic State's strategy focuses on accelerating state collapse rather than acquiring territory. *Carnegie Endowment for International Peace* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://carnegieendowment.org/sada/?fa=59488>

¹⁵⁴ Sanctions Key ISIL Leaders and Facilitators Including a Senior Oil Official. *U.S Department of the Treasury* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/jl0351.aspx>

¹⁵⁵ Brother of prominent Islamic State preacher denies being ISIS member at Bahrain trial. *U.K Reuters* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://uk.reuters.com/article/uk-bahrain-security-court-idUKKBN0UJ1K620160105>

¹⁵⁶ U.S. blacklists prominent Islamic State preacher, two others. *U.K Reuters* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-usa-islamicstate-sanctions-idUSKCN0VK28M>

¹⁵⁷ KREISER, Klaus a Christoph K. NEUMANN. *Dějiny Turecka*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010, s. 40-41

¹⁵⁸ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. Praha: SCRIPTUM Vyšehrad, 2003.

v přírodě (viz. Ajvatovica¹⁵⁹). John V. A. Fine poukazuje na to, že islám v Bosně měl díky tomu, že většinu tehdejšího obyvatelstva tvořili negramotní zemědělci, spíše lidovou podobu, plnou pověr, úcty k hrobům a světcům, a tradic převzatých od křesťanů, která byla dosti vzdálena formálním náboženským institucím. Gramotné tehdy byly pouze kulturní, správní, a vojenské elity.

Samotná islamizace Bosny probíhala do konce 16. století. Riedlmayer uvádí, že do 18. století islám v Bosně vyznávala polovina obyvatel. Bosenští muslimové se tehdy identifikovali jako Bosňáci, nebo prostě jako Turci, přičemž tenhle pojem pro ně neznamenal příslušnost k tureckému národu, ale příslušnost k Osmanské říši.¹⁶⁰

Veškeré teze o násilné islamizaci Bosny byly spolehlivě vyvráceny, Osmané se k místnímu obyvatelstvu nechovali surově a násilně, a to je důvodem, proč není v Bosně odkaz Osmanské říše vnímán, tak jako třeba u nás, jako odkaz, či symbol zla. Naopak bosenští muslimové dosud cítí velké sympatie jak k tehdejší Osmanské říši, tak k dnešnímu Turecku.

3.2 Islám v BiH za okupace Rakouskem-Uherskem

V roce 1878 Rakousko-Uhersko okupovalo území Bosny a Hercegoviny. Bosenští muslimové se poprvé ocitli pod vládou nemuslimských vládců a také mimo vliv šariy. Rakousko-Uhersko následně postavilo islám na úroveň ostatních náboženství. Muslimské elity tehdejší Bosny si uvědomili nebezpečnost toho, jakou má podobu islám mezi bosenským obyvatelstvem, kde byl dosti vlažný, lidový a plný křesťanských tradic. Obávali se, že zavedení sekulárního školství a zvýšení míry sekularizace bosenské společnosti způsobí, že bosenští muslimové začnou hojně konvertovat ke katolictví. Muslimské elity se tedy snažily hlavně o nezávislost školství na rakousko-uherské správě. Rakousko-Uherská říše zase na oplátku chtěla už definitivně odstavit vliv Istanbulu na jmenování náboženských funkcionářů. Proto v roce 1882 vznikla Islámská zajednica v čele s Rijasetem¹⁶¹ Bosny, což bylo potvrzeno i císařským dekretem. Správa náboženských otázek byla přesunuta na lokální úroveň a tím se tedy opravdu podařilo Rakousku-Uhersku odstranit vliv Osmanské říše na bosenské náboženské instituce a do struktury Islámské zajednice byly zařazeny 4 segmenty, uláma, vakufy¹⁶², medresy¹⁶³ a islámské soudy. Rozsah pravomocí Islámské zajednice však nebyl velký. V roce 1909 však císař udělil muslimům plnou autonomii pro správu islámských náboženských a vzdělávacích činností, muslimští vůdci poté na oplátku uznali anexi Bosny z roku 1908 a přísahali věrnost říši. Uznání anexe je možné vnímat jako definitivní rozloučení Bosny

¹⁵⁹ Každoročně konaná hromadná modlitba na poutním místě v blízkosti Bugojna.

¹⁶⁰ LALIĆ, Jan. *Přístup Islámského společenství Bosny a Hercegoviny k wahhábismu mezi lety 1992 a 2016*. Praha, 2016, s. 7-8

¹⁶¹ Nejvyšší uláma.

¹⁶² Islámské nadace.

¹⁶³ Islámské náboženské školy.

s Osmanskou říší. Odtržením bosenské islámské a kulturní tradice od zbytku islámského světa se bosenský islám stal ještě více specifickým.¹⁶⁴

3.3 Období 1918-1990

Po vyhlášení Království Srbů, Chorvatů a Slovinců vznikla sjednocená Islámská zajednica, která fungovala pro celé území, nicméně nejsilnější pozici v ní měli jako komunita bosenští muslimové. Ve 30. letech se objevila náboženská konzervativní skupina vzdělané islámské mládeže, která založila v roce 1939 organizaci Mladi Muslimani. Jejich cílem bylo vytvoření jednotného státu pro všechny balkánské muslimy. Jejich ideologie byla tedy značně prostoupena panislamismem. Později sympatizovali s egyptským Muslimským bratrstvem. Jejich přísaha při vstupu do této organizace zněla takto: „*Jako příslušník organizace MM, do které jsem vstoupil dobrovolně, přísahám Všemohoucímu Alláhu, že budu dodržovat všechny předpisy Koránu, že vnesu principy islámu do života svého i společnosti a že budu nekompromisně bojovat proti všemu neislámskému. Že obětuji na Boží cestě ze sebe všechno, ba i svůj život, pokud si to zájmy islámu budou vyžadovat.*“

Během 2. světové války byla Bosna přičleněna do ustašovského státu Nezávislé Chorvatsko. Ustašovci se snažili získat bosenské muslimy na svou stranu, nicméně neměli velký úspěch, vzhledem ke své přílišné brutalitě. Část bosenských muslimů se připojila potom i ke komunistickým partyzánům. Komunisté ještě během války uznali Bosnu a Hercegovinu jako teritoriální entitu a Muslimy jako skupinu, nespecifikovali však, jedná-li se o národ či náboženskou skupinu. V roce 1947 byly zakázány islámské soudy, znárodněny vakufy a zavřeny medresy. Vedly se politické procesy s organizací Mladi Muslimani a většina jejich členů skončila ve vězení.¹⁶⁵

Potlačení islámského náboženského společenství a zákaz veřejného praktikování víry bylo výrazem komunistické ideologie. Vznikl tak prostor pro krystalizaci muslimské národní identity. Ta však měla díky sekularizační politice charakter národní a nikoliv náboženský. V roce 1968 došlo k uznání Muslimů jako národa a v roce 1974 to bylo potvrzeno i ústavou. 4 dekády komunistické vlády způsobily, že do roku 1990 byla bosenská společnost silně sekularizovaná a náboženství hrálo minimální roli v životě většiny obyvatel. Slovo Muslim mělo etnickou, ne náboženskou konotaci. Od 70. let však docházelo znovu k částečné islamizaci, pozice Islámské zajednice mírně sílila, byla zřízena Islámská teologická fakulta v Sarajevu, byla otevřena ženská sekce Ghazi Husrev-begovy mešity a někteří mladí muslimové se od 80. let vydávali na studia do arabských zemí a odtud přinášeli do Bosny puristické salafistické myšlenky, ne však zatím v takové míře, jako tomu nastalo při Jugoslávské válce, či po ní. Vůdcem panislámského hnutí se stal budoucí bosenský prezident

¹⁶⁴ Tamtéž s. 9-11

¹⁶⁵ VE ŠPATNÝ ČAS NA ŠPATNÉM MÍSTĚ: PŘÍPAD MLADI MUSLIMANI. *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/sites/default/files/mladi%20muslimani.pdf>.

Alija Izetbegović, který se svou stranou SDA v 90. letech uspěl ve volbách. Posílil tak pozici islámu v důležitých válečných letech.¹⁶⁶

3.4 Válka, pomoc z „Východu“ a El-Mudžahídin

Tato kapitola bosenských dějin má na současnou podobu islámu v BiH bezpochyby největší vliv, a proto bylo nutno jejímu představení dát větší prostor.

Válka samotnou Bosnu a Hercegovinu zasáhla v letech 1992-1995. Začala poté, co se ve všelidovém referendu z 1. března 1992 rozhodlo 99,7 procent hlasujících o vytvoření samostatného státu Bosna a Hercegovina s uznáním OSN a neutralitou v tehdejší ozbrojeném konfliktu mezi Chorvatskem a Jugoslávií (tehdy Srbsko, Černá hora a Kosovo), což srbská strana neakceptovala.

V čele radikálních Srbů, kteří začali boje přímo v Bosně, stál Radovan Karadžić. Srbské paravojenské jednotky poté zahájily přímou invazi do Bosny a byly podporovány bývalým srbským prezidentem Slobodanem Miloševićem. Milošević se sám těšil přízni Ruska. Jugoslávská národní armáda (JNA) v BiH, která byla poznamenána kádrovými čistkami Miloševiče, při kterých z ní byli vyloučeni nesrbští členové a byli nahrazeni jemu věrnějšími Srby, se přidala na stranu agresora. U řady bosenských Srbů, kteří nesouhlasili s agresivitou a otevřeným nacionalismem, bychom ani žádné snahy provádět etnické čistky nenašli. Srbové, kteří se odmítli účastnit pronásledování a represe proti „ne-Srbům“, byli často také sami pronásledováni Karadžićovými příznivci. Z dnešní perspektivy a s přihlédnutím k současné úrovni znalostí je jasné, že zločiny srbských nacionalistů nesměřovaly jen proti Bosňákům, Chorvatům a dalším „ne-Srbům“ v BiH, nýbrž i proti těm příslušníkům vlastního národa, kteří se odmítali podřídit kolektivistické snaze vytvořit ze Srbů komunitu oproštěnou od dosavadních vazeb a všech prvků integrace s tamějším multietnickým prostředím.

Na dobytých územích se Srbové chovali k nesrbskému obyvatelstvu velice bezohledně. O několik měsíců později se do boje proti bosenským muslimům přidali také separatisté z řad bosenských Chorvatů, ti byli podporováni Tudmanovou vládou. Tudman se již dávno předtím s Miloševićem dohodl, že si tyto dva nebudou bránit v anexi oblastí Bosny. Chorvatská strana byla podporována hlavně ze strany USA a Německa.¹⁶⁷

Bosenský stát se tedy ocitl bez fungující armády, rychle ztrácel území a k tomu se ocitl pod mezinárodním embargem na dovoz zbraní. Právě jedním z klíčových faktorů obrody islámu v poválečné Bosně bylo embargo dovozu zbraní uvalené na Bosňáky. Tím se změnil jejich pohled na Západ a přijali pomoc od států Blízkého Východu.

¹⁶⁶ LALIĆ, Jan. *Přístup Islámského společenství Bosny a Hercegoviny k wahhábismu mezi lety 1992 a 2016*. Praha, 2016, s. 11-14

¹⁶⁷ V srdci zelených ptáků. *E-islam* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/sites/default/files/v%20srdcich%20zelenych%20ptaku.pdf>

LeBor říká: „Diplomati tvrdili, že embargo zastaví válku a pomůže nastolit mír, ale bylo tomu přesně naopak. Docházelo k větším masakrů Bosňáků. Bosňáci uvažovali: „Když nepomůže Washington, mohl by pomoci Teherán a Rijád.“ Bosenští muslimové neměli velké sympatie k teokratickým Blízkého východu, ale přístup Západu je zahnal do kouta.¹⁶⁸

Srbové a Chorvaté se na dobytých územích dopouštěli etnických čistek. Vyhlašovaci tábory existovaly v okolí Sarajeva, Jajce, Doboje, Banji Luky, Brčka, Prijedora, Mostaru, Neumu a Čapljine. Mezi nejzvrůdnější podoby genocidy, kterých se Srbové a Chorvati dopouštěli na bosňáckém národu patřily masové popravy, mlácení a kopání k smrti, pohřbívání zaživa, upalování, amputace končetin a genitálií, někteří vězni byli nuceni jíst písek, muslimové byli nuceni konvertovat k pravoslaví, v menší míře ke katolicismu, byly na nich provázeny násilné křty, ženy a dívky byly znásilňovány, děti muslimských rodičů byli předhazovány psům a civilisté byli přejížděni tanky. Na následky tohoto běsnění Srbů a Chorvatů zahynulo takřka 200 tisíc Bosňáků a 1,3 milionu lidí muselo Bosnu opustit.

Odpor Bosňáků se zformoval kolem osoby Alije Izetbegoviće, který předtím dovedl Bosnu k samostatnosti. Nová armáda byla tvořena z Miloševićem vyloučených členů JNA. Nezanedbatelná byla pomoc jednotky El-Mudžahidin, při 7. Muslimské brigádě.

Oddíl El-Mudžahidin byl elitní jednotkou bosenské armády utvořenou především ze zahraničních dobrovolníků z Tuniska, Kataru, Kuvajtu, KSA, Egypta, Súdánu, Jemenu, Turecka, Iránu a Afghánistánu ještě v době embargo. Nejednalo se však jen o vojáky, spolu s nimi přicházeli i humanitární pracovníci či právě salafijští misionáři, kteří zde vedli mezi Bosňáky salafijskou dawu. Právě takto se do Bosny dostaly ideje salafismu. El-Mudžahidin se účastnil těch nejtvrděších bojových operací v prvních liniích. Oddíl prokazoval tvrdý výcvik, odvahu tváří v tvář nepříteli, oddanost islámské víře a vědomí panmuslimské pospolitosti. První mudžahidi přicházeli do Bosny brzy po vyhlášení samostatnosti, napřed legálně přes Chorvatsko, avšak po zradě HVO (Chorvatské rady obrany) a bosenskohercegovských Chorvatů muselo od léta 1992 každé narukování k Armádě BiH (ABiH) probíhat ilegální cestou. Během roku 1992 přišlo do Bosny celkem 6 000 - 7 000 arabských, tureckých a afghánských bojovníků a k tomu něco přes 1 000 Íránců jako školitelů. Byla založena výcviková střediska El-Mudžahidin v okolí středobosenských měst Zenica, Travnik, Zavidović a Bugojno a také ve východobosenské Tuzle. Íránci na základně brigády Kataeb el Muminin (Batalion věřících) u Bužimi školili hlavně Arabů a Súdánce. Zpočátku byli nasazováni zejména lokálně proti srbským silám. Později po vzniku konfliktu mezi HVO a ABiH též proti Chorvatům. Všechny dosavadní oddíly zahraničních dobrovolníků, do té doby více méně autonomní, byly pro lepší efektivitu sladěny dohromady a zformovány do jednoho zastřešujícího oddílu, pojmenovaného právě “El-Mudžahidin” výnosem generálního štábu ABiH ke dni 13. srpna roku 1993. Oddíl fungoval v těsné spolupráci se 7. muslimskou brigádou ABiH tvořenou výhradně domácími, bosňáckými mudžahidy. Mudžahidi se účastnili spousty válečných operací, většinou těch nejtěžších, tam, kde bylo potřeba rychle a razantně

¹⁶⁸ PUHALO, Srdan. *Selefije u BiH*. Banja Luka: Pro Educa, 2016, s. 13-14

zaútočit. Vyznamenali se v prorážení obklíčení měst, bojovali v Podrinní, u Banja Luky, bránili Sarajevo, kde se účastnili dobývání místního letiště. Dokázali zajišťovat obranu středobosenských enkláv jak před Srby ze severu a Východu, tak i před Chorvaty útočícími z jihozápadního směru. Na některých osvobozených územích také prováděli pátrání po členech srbských paravojenských jednotek, které likvidovali. Jejich poslední významnější frontovou operací bylo zajištění pevné bojové linie mezi Velikou Kladušou, Jajcem a Dobojem před zamýšleným vstupem do tzv. Republiky Srbské, který se posléze díky Daytonským mírovým dohodám nikdy neuskutečnil. Po válce, většinou poměrně rychle, během jara 1996 opouští velká část bývalých příslušníků oddílu Bosnu, protože džihád byl ukončen. Zůstali jen ti, kteří získali bosenské občanství a založili zde rodiny, což se týká asi tří set mužů. Ti se pak často museli potýkat s diskriminací a obviňováním z věcí, které nikdy nespáchali. Často byli i v místních kruzích ostrakizováni a demonizováni, byly jim dávány nálepky jako wahhábisté, islámští extrémisté a sympatizanti Al Kájdý. Mnozí sice nadále působili mezi muslimy v Bosně, avšak jejich vliv byl stále více potlačován státním aparátem, zejména po smrti prvního bosňáckého člena státního předsednictva Izetbegoviće.

Embargo bylo zrušeno na počátku roku 1994. V roce 1995 spáchala srbská strana masakry ve Srebrenici a Žepě. Místní civilisté díky neschopnosti jednotek OSN nebyli před genocidou uchráněni. U Srebrenice zahynulo tehdy na 8 372 Bosňáků. V roce 1995 byla uzavřena mírová smlouva z Daytonu, která rozdělila Bosnu na Federaci BiH a Republiku Srbskou.

Mezinárodní tribunál pro zločiny v bývalé Jugoslávii (ICTY) sídlící v nizozemském Haagu odsoudil některé viníky zločinů proti lidskosti, avšak svého cíle nedosáhl, hlavně proto, že úloha Chorvatů v celém konfliktu nebyla nikdy plně a uspokojivě posouzena. Naproti tomu jednoznačně neúspěšnější byl soudní tribunál v kauzách spojených s údajnými válečnými zločiny, spáchanými bránící se bosňáckou stranou a zahraničními "islámskými extremisty" z oddílu El-Mudžahidín, bojujícími na straně Bosňáků. Tyto kauzy byly projednány ve zvláště negativním, historicky nepřesném a tendenčním světle. Mezinárodní sbory nikdy nebyly soudem pohnány k zodpovědnosti za svou liknavost, neschopnost a spornou nestrannost. Velitelé agresorů, pokud vůbec byli odsouzeni, dostali nepřiměřeně nízké tresty a mnozí z nich jsou dnes již na svobodě, užívají "zaslouženého" odpočinku. Haag sice oficiálně uznal Srebrenicu za etnickou čistku a největší masakr v Evropě od skončení druhé světové války, avšak další masakry, koncentrační tábory, masová znásilnění a ostatní případy zločinů proti lidskosti nebyly nikdy touto soudní cestou oficiálně uznány za historický fakt a dle toho řádně odsouzeny. Ani Srbsko, ani Černá Hora, ani Chorvatsko nebyly dosud ještě stíženy reparacemi. Soud rovněž popřel, že by ze strany Srbů a Chorvatů kdykoli existovala myšlenka plánovitě a systematické genocidy Bosňáků.¹⁶⁹

Česká média za války přijímala informace pouze ze Záhřebu a Bělehradu, což se také, kromě obecného problému balkanismu, odráží na zarážejícím přístupu dnešních českých balkanistů a některých historiků věnujících se tomuto období. Například na Karlově univerzitě jsou mezi

¹⁶⁹ V srdci zelených ptáků. *E-islam* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/sites/default/files/v%20srdcich%20zelenych%20ptaku.pdf>

doporučenou literaturou k přijímacím zkouškám na katedru jihoslovanských a balkanistických studií zařazena i díla „Dějiny Srbska“¹⁷⁰ a „Dějiny jihoslovanských zemí“¹⁷¹. V „Dějínách Srbska“ však nenajdeme ani Haagský tribunál, který ostatně nehraje žádnou roli ani ve „vrcholném díle českých historiků“, totiž v „Dějínách jihoslovanských zemí“. V souvislosti se zločiny proti lidskosti z devadesátých let se Mezinárodní soudní tribunál pro bývalou Jugoslávii (ICTY) se sídlem v Haagu zmiňuje pouze v kapitole o Chorvatsku („komplikace záhřebské vládě přinesl i závazek napomáhat stíhání válečných zločinů“) a dvakrát v souvislosti s Bosnou a Hercegovinou (osoby obviněné z válečných zločinů se „nesměly ucházet o žádné volené funkce“ a byly také „vyloučeny z politického a veřejného života“). To vše navzdory skutečnosti, že tribunál shromáždil, vyprodukoval a také zveřejnil velký počet dokumentů, jež jsou všem snadno dostupné a mimo ČR se také často a řádně využívají v akademickém prostředí. V těchto dílech nenajdeme ani zmínky o ustašovském koncentračním táboře Jasenovac. V knize „Recepce literatury Jižních Slovanů u nás“ z roku 2004 literární historik Ivan Dorovský zcela ignoruje existenci bosenské literatury a jazyka jako literárního, historického a kulturního fenoménu. Uvedená práce začíná následovně: „Na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně se již od studijního roku 1993/1994 začalo postupně zavádět magisterské studium všech jazyků a literatur jižních Slovanů. Obory bulharistika, kroatistika, makedonistika, slovinistika a serbistika se studují v nejrůznějších kombinacích se slovanskými a neslovanskými jazyky, dále s historií, pedagogikou a etnologií. Dokonce se mohou studovat samostatně.“ Dorovský vyjadřuje ambici zpracovat ve své studii jazyky a literatury „všech“ Jihoslovanů. Ve zvláštních kapitolách se věnuje bulharské, chorvatské, makedonské, slovinské a nakonec srbské a černohorské literatuře. Bosenskohercegovské literatuře ani jazyku se nevěnuje. Některé bosenskohercegovské autory zařazuje do škatulky srbské a černohorské literatury, jiné do chorvatské. Většinu relevantních autorů a jejich prací přitom zcela pomíjí, což se týká zejména bosenskohercegovských spisovatelů bosňáckého a židovského původu. Texty českých historiků-balkanistů věnované válce v Bosně nám toho odhalují více o samotné české balkanistice než o bosenské válce.¹⁷²

Z rozhovorů s bosenskými muslimy a salafisty v Sarajevu jsem nabyl dojmu, že potřeba jejich vymezení se vůči západní sekulární společnosti zapřičiňuje i zčásti jejich potřebu příslušnosti k muslimské ummě. Je tomu zejména proto, že byli tolik znechuceni postojem Západu ke genocidě Bosňáků za války v BiH a cenili si pomoci bratrů a sester ve víře z oblastí Blízkého východu. Do období války byli mnozí vlaštní, nebo třeba i nepraktikující muslimové, ale vzhledem k válečným událostem měli potřebu přilnout těsněji k islámu a muslimské ummě. Stejný trend lze dle mého pozorovat u přístupu židů k jejich víře po holocaustu a hrůzách 2. světové války.

Jeden den v Sarajevu jsem měl možnost, díky mému příteli ze salafi komunity Faruku Delićovi, navštívit hospůdku, kde se scházeli členové spolku AntiDayton. Tito lidé mi říkali,

¹⁷⁰ Pelikán Jan 2004.

¹⁷¹ NLN 1998.

¹⁷² LJUCA, Adin. Český guláš o bosenském maglajzu Reflexe Bosny a Hercegoviny v českém akademickém prostředí (1992-2008). *Aluze*. 2010(1), 12.

že neuznávají Daytonskou mírovou smlouvu, tím pádem neuznávají výsledky války, nikdy neodpustí „srbským prasatům“ masakr v Srebrenici a připravují se na ozbrojený konflikt se Srby, který podle nich musí zákonitě v blízké budoucnosti přijít.

3.5 Obnova islámu v poválečné BiH

V poválečné Bosně byla ustanovena nová Islámská zajednica. Řešil se její postoj k wahhábismu, potažmo salafismu, a objevila se také „mezhebská otázka“.

Vedle tradičních bosenských muslimů, uznávajících hanafijský mezheb, začalo chodit do mešity i spousta lidí s delšími vousy, než bylo mezi bosenskými muslimy obvyklé, uznávajících trošku jiný způsob modlitby a nosících třeba tradiční kostým - všichni tito byli označováni prostě za wahhábisty, přičemž pojem wahhábismus měl během poválečné masáže bosenských médií velmi pejorativní nádech. Mezitím, co byl všechn hněv směřován na wahhábisty, odehrál se mnohem větší útok na sunnitskou komunitu v Bosně. Toho si však bosenská veřejnost nevšimla. Velvyslanectví Íránské islámské republiky v Bosně vydalo knihu „Světlo Pravdy“, kde je zaútočeno na dvě nejautentičtější sunnitské sbírky hadísů, a to sice na Sahíh Buchářího a Sahíh Muslima, které byly nazvány jako „legendy a pohádky“.¹⁷³

Krátce po konci války byla Rijasetem Islámské zajednice vydána fatwa o taklídú hanafijského mezhebu.¹⁷⁴ Někteří tradicionalisté v Islámské zajednici a sekulární bosenská média ostrakizovali všechny, kteří byli spojeni s El-Mudžahídín, ostrakizovali také salafismus a wahhábismus a označovali je jako nebezpečné ideologie.¹⁷⁵ Proti argumentům salafije o purifikaci islámu se představitelé Islámské zajednice stále dokola ohrazovali mnohasetletou tradicí „bosenského islámu“ a požadovali udržení statu quo. Uvědomovali si totiž, že většinu obyvatelstva Bosny spojovaly s islámem právě tyto tradice, které s ním ale v podstatě neměly nic společného a do tohoto náboženství byly inkorporovány, a že většina Bosňáků má o víře jen povrchní znalosti. Dle Rijasetu byly tyto jevy, tedy salafismus či wahhábismus, v té chvíli, kdy byla nejdůležitější jednotou národa, nepřípustné, jelikož „matou a dezorientují věřící“.¹⁷⁶ Islámská zajednica také mnohdy odmítala přijmout na pozice imámů bosenské muslimy vystudované v arabských zemích (hlavně v Saúdské Arábii), kteří s myšlenkami salafije veřejně sympatizovali. Obecně vzato byl přístup Islámské zajednice k salafismu nejednotný, ale spíše s negativní tendencí.

Lukáš Větrovec i salafisté v Sarajevu jsou toho názoru, že Islámská zajednica se po válce dopustila velké chyby právě tím, že se od salafistické scény buď distancovala, nebo popírala její existenci a odmítala zaměstnání mladých učenců, kteří sympatizovali s idejemi hnutí

¹⁷³ Toto stanovisko zaujímá kniha ŠTULANOVIĆ, Muharem. *Ko su vehabije?*. Rijád: Islamhouse, 2008.

¹⁷⁴ PUHALO, Srdan. *Selefije u BiH*. Banja Luka: Pro Educa, 2016, s. 29

¹⁷⁵ V srdci zelených ptáků. *E-islam* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/sites/default/files/v%20srdcich%20zelenych%20ptaku.pdf>

¹⁷⁶ LALIĆ, Jan. *Přístup Islámského společenství Bosny a Hercegoviny k wahhábismu mezi lety 1992 a 2016*. Praha, 2016, s. 53

salafismu. V Bosně se tak vytvářely „armády“ učenců, kteří byli s představiteli Islámské zajednice spíše ve sporu.

Snad i tento špatný přístup Islámské zajednice zavínil, že se ve většinově izolované (zejména po zavedení domácího řádu mešit v roce 2007, o němž bude psáno v další kapitole) bosenské salafi komunitě vytvořilo ideální podhoubí pro aplikaci myšlenek tekfírismu a snad toto také přispělo k formování osobností, jako je Nusret Imamović, či Bilal Bosnić, kteří jsou dvěma nejvýraznějšími představiteli tekfírovského proudu v Bosně. Jeden bojuje v Sýrii a druhý je ve vězení.

3.6 Kauza paradžematů

V důsledku přístupu Islámské zajednice se někteří bosensští salafisti cítili nepříjemně v mešitách pod správou této instituce. Jejich trochu odlišné zvyky, např. při modlitbě, vyvolávaly pravděpodobně kritiku ze strany tradičních bosenských muslimů, kteří následují hanafijský mezheb. Tito salafisté se pak uchýlovali k tomu, že zřizovali tzv. paradžematy, což byly mešity, nebo modlitebny, které nebyly pod správou Islámské zajednice. Bohužel takovéto paradžematy se poté mohly i lehce stát působištěm tekfírovců, jako jsou Imamović či Bosnić. Na rozdíl od mešit Islámské zajednice, zde nebyl mnohdy přítomen nad působením různých kazatelů jakýkoliv dohled. Těchto paradžematů vzniklo asi 64, především v oblasti Zenici, Travniku a Bihaće.

Reisu-l-uláma vyzvali těchto 64 paradžematů k tomu, aby se přihlásily pod správu Islámské zajednice a v případě, že tak neučiní, bude celá věc postoupena zákonu. Z 64 paradžematů reagovaly pozitivně na tuto výzvu pouze 14. Přidružení odmítly paradžematy např. v Gornje Maoči, Ošvích, nebo Gračanici, což jsou oblasti, odkud doházelo k odchodům velkého množství občanů BiH na válčiště Blízkého východu. Během února 2016 pak vznikla „Koordinace nezávislých džamatů“ pod vedením Izeta Hadžiće.¹⁷⁷ Paradžematů se poté zastávali i správci serveru www.Istina.ba Emir Čajić a Mirza Arapčić. Kauza paradžematů není vyřešena dodnes.

4. OSOBNOSTI BOSENSKÉHO TEKFÍRISMU A SALAFISMU

4.1 Osobnosti bosenského tekfírismu

4.1.1 Bilal Bosnić

Husejn Bosnić se narodil roku 1972 v Bužimi, v severozápadní Bosně, a přijal přezdívku Bilal. V mládí se odstěhoval s rodiči do Německa, kde se stal součástí německé salafi komunity. V roce 1992 se vrátil do BiH a připojil se k jednotkám El-Mudžahídin.

¹⁷⁷ LALIĆ, Jan. *Přístup Islámského společenství Bosny a Hercegoviny k wahhábismu mezi lety 1992 a 2016*. Praha, 2016, s. 92-96

Po válce se stal salafi kazatelem a šířil své myšlenky v BiH společně s Jusufem Barčićem. Po Barčićově smrti se stal de facto nejvyšší autoritou salafi komunity v BiH.¹⁷⁸

V roce 2011 poprvé zaujal média svými velmi kontroverzními písněmi, ve kterých se objevovaly věty „s výbušninami na našich hrudích si dláždíme cestu do Ráje“, „nádherný džihád ovládl celou Bosnu“ a „z Boží vůle bude Amerika zničena“. Do povědomí veřejnosti a médií se dostaly i jeho kontroverzní názory, které vyslovoval ve svých chutbách¹⁷⁹, např. že Usáma bin Ládín je šehídem, který je živý, jelikož zemřel na Boží stezce¹⁸⁰, a nebo volal po tom, aby Chorvaté a Srbové, žijící na území BiH, platili džizju¹⁸¹.¹⁸² V jednom svém kázání v roce 2013 také uvedl, že „všechno od Prijedoru po Sandžak je území muslimů“.¹⁸³

V roce 2013 byl Bosnić vyšetřován pro polygamiu, protože dlouhé roky žil v jednom domě se svými 4 ženami.¹⁸⁴ Nebyl však odsouzen, protože ženatý byl jen s jednou ženou.¹⁸⁵

V roce 2014 už Bosnić ve své chutbě vyzýval mladé muslimy, aby aktivně bránili ISIS a účastnili se džihádu na Blízkém Východě. Nahrávka této chutby je dostupná na serveru Youtube, přesto Bosnić popřel, že by něco takového kdy řekl.¹⁸⁶ Poté se zapojil do rekrutování asi 50 Italů, kteří se přidali k ISIS.¹⁸⁷

Později roku 2014 už byl na Bosniće, v době, kdy byl na cestách po Skandinávii, vydán zatykač a díky akci bosenské policie „Damašek“ bylo v BiH zatčeno jeho 15 následovníků.¹⁸⁸ Jakmile se Bosnić ze Skandinávie vrátil, byla na něho uvalena vazba, která byla postupně prodlužována a nakonec trvala celé 2 roky. Díky tomu, že Bosnić aktivně verboval k ISIS byl

¹⁷⁸ Uhićen vođa vehabija Bilal Bosnić i još 15 mudžahedina. *Večernji list* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.vecernji.hr/svijet/velika-akcija-diljem-bih-priveli-clanove-vehabijskog-pokreta-958808>

¹⁷⁹ Páteční kázání.

¹⁸⁰ Vođa vehabijske zajednice u Bihaću veličao Osamu bin Ladenu. *Hercegovina Info* [online]. 2011 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.hercegovina.info/vijesti/vijesti/bih/vodja-vehabijske-zajednice-u-bihacu-velicao-osamu-bin-ladenu>

¹⁸¹ Daň z hlavy povinná pro nevěřící.

¹⁸² Vehabija: Hrvati i Srbi trebali bi plaćati 10 posto harača. *Večernji list* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.vecernji.hr/svijet/vehabija-hrvati-i-srbi-trebali-bi-placati-10-posto-haraca-512022>

¹⁸³ Vehabijski vođa Bosnić »zvecka« sabljama!. *Nezavisne Novine* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nezavisne.com/novosti/bih/Vehabijski-vodja-Bosnic-zvecka-sabljama/231587>

¹⁸⁴ Vehabijski vođa pod lupom zbog poligamije. *Nezavisne Novine* [online]. 2013 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nezavisne.com/novosti/bih/Vehabijski-vodja-pod-lupom-zbog-poligamije/189439>

¹⁸⁵ Vehabijski vođa Bosnić »zvecka« sabljama!. *Nezavisne Novine* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nezavisne.com/novosti/bih/Vehabijski-vodja-Bosnic-zvecka-sabljama/231587>

¹⁸⁶ VIDEO: VOĐA VEHABIJA U BiH POZVAO NA DŽIHAD 'Pridružite se islamistima u Iraku i Siriji'. *Jutarnji Vijesti* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/video-voda-vehabija-u-bih-pozvao-na-dzihad-pridruzite-se-islamistima-u-iraku-i-siriji/688819/>

¹⁸⁷ Bilal Bosnic, imam reclutatore dell'Isis: "Jihadisti italiani combattono per il Califfato. Conquisteremo il Vaticano". *L'Huffington Post* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.it/2014/08/28/bilal-bosnic-imam-reclutatore-dellisis_n_5727332.html

¹⁸⁸ Uhićen vođa vehabija Bilal Bosnić i još 15 mudžahedina. *Večernji list* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.vecernji.hr/svijet/velika-akcija-diljem-bih-priveli-clanove-vehabijskog-pokreta-958808>

odsouzen bosenským soudem k 7 letům odnětí svobody a v současné době tak tráví svůj čas ve věznici.¹⁸⁹

Mnohé jeho citáty a myšlenky se objevovaly v časopise Dábiq, tedy v propagandistickém časopise ISIS.

Lukáš Větrovec s Bosničem mluvil v roce 2006. Popisoval Bosniče jako velmi naivního jedince, který se chvástal tím, kolik má žen. Bosnič působil dojmem „mudžáhida bez džihádu“. Nicméně Větrovec říká, že Bosnič začal mít zvrácené názory až asi 4 roky po jejich setkání.

Zajímavé byly názory na osobu Bosniče napříč salafí komunitou v Sarajevu. Většina se shodovala na tom, že je to radikální tekfírovec, který patří do vězení. Nicméně se objevili i dva jedinci, kteří mi tvrdili, že považují Bilala Bosniče za lídra současné salafí komunity v BiH a že jeho odsouzení bylo politickým procesem.

4.1.2 Nusret Imamović

O Nusretu Imamovićovi se toho nedozvíme mnoho. Narodil se před 44 lety v obci Lipovica poblíž Kalesije. Studoval na Gazi Husrev-begově medrese a za války byl členem jednotky El-Mudžahidin. Po válce odešel studovat šariátské právo do Spojených arabských emirátů. Po návratu žil do roku 2006 v Zavidovići a poté se přestěhoval do Gornje Bočinje, kterou přeměnil na tekfírovskou pevnost. Do vesnice nebyl umožněn nikomu vstup a lidé zde žili podle příkazů Imamoviće a jeho přátel. Vzdělávání dětí zde probíhalo podle jordánských školních osnov.¹⁹⁰

Před čtyřmi lety do Gornje Bočinje vstoupilo asi 600 policistů a zatklo Imamoviće a jeho přátele, nicméně nic jim nedokázali a tito byli zanedlouho propuštěni na svobodu. Imamović byl ještě několikrát vyslýchán kvůli podezření z šíření radikálního islámu a ohrožení bezpečnosti Bosny a Hercegoviny, ale nikdy nebyl z ničeho obviněn.

Imamović poté odešel do Sýrie a připojil se k frontě an-Nusra. Společně s ním tam odešli i jeho žena a čtyři děti.¹⁹¹

4.1.3 Nedžad Balkan

Tekfírovská scéna v BiH je nepochybně propojena se stejnou scénou ve Vídni. Proto zde představím i jednoho tekfírovce, který sice žije ve Vídni, ale na tekfírovce v BiH má velký vliv.

¹⁸⁹ Bosnia Jails Salafist Chief for Recruiting Fighters. *Balkan Insight* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.balkaninsight.com/en/article/bosnia-jails-imam-for-recruiting-islamic-state-fighters-11-05-2015>

¹⁹⁰ Ko je vehabijjski vođa Nusret Imamović? *Elektronske Novine* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.e-novine.com/region/region-licnosti/34618-vehabijjski-voa-Nusret-Imamovi.html>

¹⁹¹ NARRATIVE SUMMARIES OF REASONS FOR LISTING: Nusret Imamovic. *United Nations* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/1267/aq_sanctions_list/summaries/individual/nusret-imamovic

Abú Muhammad Nedžad Balkan se narodil ve Vídni. Jeho rodiče jsou Bosňáci, pocházející ze srbského Sandžaku. Balkan se věnoval v mládí zejména boxu a návštěvám nočních klubů.

Balkan studoval na Islámské univerzitě v Medíně, nicméně dostudovat schopen nebyl. Odvolával se na zklamání z politiky saúdského režimu, ale o jeho studentském nadání panují mezi muslimy v BiH pochybnosti. Balkan poté nějaký čas přednášel ve vídeňské mešitě al-Tawhid, tu však musel opustit díky neshodám s jejím imámem Muhammadem Porčou. Nedžad Balkan dokonce prohlásil Porču za káfira.

Policie věří, že Balkan má na svědomí útok na policejní stanici v bosenském Bugojnu. V roce 2006 Balkan se svými šesti kamarády napadl bosenského Srba Mihajla Kisića v Brčku. Sedmi provinilcům byl bosenským soudem uložen pouze symbolický trest.

Balkan se měl mimo jiné podílet i na pašování zbraní, či měl stát třeba za útokem na ambasádu Spojených států ve Vídni, nicméně mu nebylo nikdy nic z toho dokázáno. Nyní má Balkan svou vlastní mešitu ve Vídni v 7. Bezirku.¹⁹²

4.2 Osobnosti bosenského salafismu

4.2.1 Jusuf Barčić

Šejch Jusuf Barčić se narodil v roce 1965 v Barčićích u Kalesije. Studium na Ghazi- Husrev begově medrese v Sarajevu dokončil jako nejlepší student. Ve svých 17 letech se stal háfizem. Poté odešel do Medíny, kde získal znalosti šariý a studoval na fakultě islámských studií katedru tefsíru. V roce 1994 své studium ukončil znovu jako nejlepší student. Poté pracoval i na finální korektuře překladu Koránu, který měl na svědomí Besim Korkut, do bosenshiny.

V roce 1995 se vrátil do Bosny a byl zde od počátku aktivní v šíření víry a salafistických idejí, s kterými se v Medíně setkal. Barčić ve svých kázáních mimo jiné upozorňoval i na problém tekfirismu a neocháridže. Na tradičním bosenském venkově však nebyly jeho názory přijímány s oblibou a Barčić se dostával hojně do konfliktu s tradičními bosenskými muslimy. Do konfliktu se dostával i ve svých rodných Barčićích.¹⁹³

Jeho už tak nevalná popularita u bosenské veřejnosti klesla v roce 2007, kdy se Barčić pokusil se svými několika následovníky násilně vniknout do Careva džamiji v Sarajevu, poté co jim imám opakovaně vstup odepřel. Tato kauza vyvolal jak reakci Islámské zajednice, tak reakci široké bosenské veřejnosti. Barčić byl poté v médiích líčen jako „vousatý zjev, který chce cestou víry přesadit pouštní palmy do Sarajeva“ a jako „ten, co byl ve vězení za týrání své manželky a děti před ním utíkají ve vesnici jako před strašidlem“. Institucionální reakcí Islámské zajednice na tuto kauzu bylo přijetí Rozhodnutí o domácím řádu mešit ze dne 16.

¹⁹² Nedžad Balkan: The Face of Southeastern Europe's Newest Radical Threat. *Serbianna* [online]. 2011 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://serbianna.com/blogs/michaletos/archives/941>

¹⁹³ Šejh Jusuf Barčić je ubijen? *Put vjernika*. 2010 [online]. Dostupné z: <http://putvjernika.com/ejh-jusuf-bari-je-ubijen/> [cit. 2017-03-17].

října 2007. Obsahem byla deklarace, že všechny mešity jsou pod správou Islámské zajednice a nikdo v mešitě nemůže vykonávat jakoukoliv činnost bez vědomí, souhlasu a dohledu imáma dané mešity.¹⁹⁴

Barčič měl ještě tentýž rok, a to sice 30. března, smrtelnou autonehodu u vjezdu do Tuzly. Krátce před touto nehodou Barčič přišel o manželku a práci. Díky těmto událostem na tom nebyl před svou smrtí ani psychicky v pořádku, což potvrzuje Lukáš Větrovec, kterému blízký přítel říkal: „Barčičovi bývaly zabaveny klíče od auta, jelikož se prostě někdy vzal a naprosto mlčky odjel do neznáma.“

Komunita salafistů v Sarajevu a i Lukáš Větrovec se shodovaly v názoru, že na Barčiče byl spáchán atentát. Atentát měl být proveden pomocí sihr¹⁹⁵, a to sice tak, že na Barčiče měla být seslána kletba. Sihr stál podle nich minimálně za Jusúfovými psychickými problémy, jestli stál i za onou autonehodou, ví podle nich Bůh nejlépe. Okolnosti oné autonehody mohou vyvolávat pochybnosti, zejména se spekuluje o tom, že auto Barčiče mělo mít poškozené brzdy.

Přestože byl Barčič dosti kontroverzní a neoblíbenou osobou u široké bosenské veřejnosti, u bosenských salafistů se jeho osoba i dlouho po smrti těší velké oblibě a úctě. Bosenští salafisté jeho kázání zbožňovali a když se mnou mluvili o osobě Barčiče vyzdvihovali zejména jeho schopnost vtípně a bryskně odpovídat na někdy velmi složité dotazy jeho bratrů. Pokud by měli sarajevští salafisté jmenovat někoho, kdo by se dal nazývat duchovním otcem salafismu v Bosně, byl by to podle nich právě Barčič.

4.2.2 Dr. Safet Kuduzović

Safet Kuduzović se narodil v Sanskom mostu. Získal magisterský titul z hadísských věd z jordánské univerzity. Jeho diplomová práce se nazývá „Skrytý význam hadísů hovořících o spojování a krácení modliteb“.

Kuduzović se stal poté doktorem a jeho disertační práce se nazývá „Zhodnocení hadísů, které se užívají v hanafijské právní škole“. Práce má 1200 stran, což svědčí o složitosti a objemnosti tohoto tématu.

Dr. Kuduzović je autorem několika děl: „Šíření vlastností Proroka“, „Vlastnosti Proroka“, „Postoj islámu k holení vousů, kouření a hudbě“, „Předpis pohřbu“, „Předpis páteční modlitby“, Charakteristika a předpis skupinových modliteb v mešitě“, „Fatwy, právní vyhlášky“, „Báječný svět snů“ a „Hadž a Umra“¹⁹⁶.

¹⁹⁴ LALIĆ, Jan. *Přístup Islámského společenství Bosny a Hercegoviny k wahhábismu mezi lety 1992 a 2016*. Praha, 2016, s. 82-83

¹⁹⁵ Forma islámské magie.

¹⁹⁶ Velká a malá pout', tedy do Mekky a Medíny.

Kromě literárních děl má Dr. Kuduzović na svědomí stovky audio a video přednášek, které jsou dostupné na různých internetových portálech. Byl konzultantem v překládání mnoha děl z arabštiny stejně jako editorem Buchárhího sbírky hadísů, která vyšla v bosenštině. V současné době Dr. Kuduzović žije a pracuje v Sarajevu.¹⁹⁷

4.2.3 Dževad Gološ

Dževad Gološ se narodil v roce 1981 v Mostaru. Studoval na místní Karadzož-begově medrese. Stal se háfízem Koránu. Poté se vydal na studia do Damašku a odtud až na prestižní káhirskou univerzitu Al-Azhar, kde vystudoval usúl hadís. Ve snaze o poznání Gološ využil všech příležitostí a hojně navštěvoval přednášky významných učenců. Největší vliv na něj měl šejch Abdulkádír Arnaut.

Po návratu do Bosny provádí salafijskou dawu a založil i koránskou školu v Mostaru. Jezdí po celé Bosně a přednáší o tewhídu, Prorokově Sunně a o generacích zbožných předků.

Napsal řadu vědeckých prací a článků, týkajících se zejména šariy a napomínal v nich mnoho frakcí přítomných v BiH (i tekfírovce), že jejich víra se odchyluje od správné víry a od Prorokovy Sunny. Vydal knihu „Historie kirajetu¹⁹⁸ v Bosně a Hercegovině“, ve které se dotkl historie studií Koránu a jeho věd na území BiH.¹⁹⁹

4.2.4 Elvedin Pezić

Elvedin Pezić se narodil v roce 1977 v Travniku. Zde vystudoval základní školu a během studia na střední škole se připojil k jednotkám Armády BiH, ve kterých bojoval až do konce války v roce 1995.

Toužil po znalostech v oblasti šariy, a proto se po válce vydal na studia do Spojených arabských emirátů, Jordánska a posléze do Medíny, kde dokončil studium na fakultě šariy. Pezić se vrátil v roce 2005 do Bosny, kde začal svoji misionářskou činnost. Nyní žije v Sarajevu.

Díky tomu, že Pezić neomezil svoji misionářskou činnost jenom na přednášky, nýbrž začal i aktivně různými způsoby pomáhat lidem. Stal se jedním z nejoblíbenějších lektorů v Bosně a Hercegovině, o čemž svědčí i přeplněné mešity, sportovní haly a divadla, kdykoliv se v nich Pezić objeví. Velké oblíbenosti dosahuje i jeho internetová tvorba.

V roce 2011 dokončil magisterská studia na univerzitě v Qassim v Saúdské Arábii. Poté napsal knihu „Islámský průvodce manželskou intimitou“. Krom toho napsal desítky článků do islámských časopisů a na internetové portály.

¹⁹⁷ SAFET KUDUZOVIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/safet-kuduzovic/>

¹⁹⁸ Koránské nauky.

¹⁹⁹ DŽEVAD GOLOŠ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/dzevad-golos/>

Elvedin Pezić je ženatý a má 6 dětí.²⁰⁰

4.2.5 Hajrudin Ahmetović

Hajrudin Tahir Ahmetović se narodil v roce 1978 v Gračanici. Po střední škole nastoupil na Ekonomickou fakultu Univerzity v Tuzle. V druhém ročníku odešel na Medínskou univerzitu. Vystudoval zde na Fakultě misionářské činnosti. Během svého pobytu navštěvoval přednášky zejména al-Šankitiho.

Ahmetović absolvoval od svého návratu do Bosny kolem 3000 přednášek a účinkoval v asi 1000 rozhlasových a televizních pořadech. Vydal několik děl, mezi nimi např. „Akty srdce“, „Požehnání ramadánu“ a „Dívka v objetí islámu“.²⁰¹

4.2.6 Dr. Hakija Kanurić

Háfiz Dr. Hakija Kanurić se narodil v roce 1971 v obci Jezersko poblíž Bosanske Krupi. Základní školu navštěvoval v rodném městě a poté vystudoval elektrotechnickou školu v Záhřebu. V roce 1998 se vydal do Jordánska za účelem studia arabštiny. V roce 1999 pak začal studovat na Institutu pro arabský jazyk v Rijádu. V roce 2000 začal studium islámského práva na Univerzitě Imáma Muhammada bin Saúda. V roce 2004 zde studium úspěšně dokončil. V Rijádu Kanurić pokračoval ve studiu na Institutu islámských soudů, na katedře komparativního fikhu, kde získal později doktorát.²⁰²

4.2.7 Bilal Dervišić

Bilal Dervišić se narodil v roce 1968. Vystudoval Vysokou školu technickou v Bělehradě. Po studiu se připojil k jugoslávskému námořnictvu a stal se vrchním kormidelníkem. V roce 1992 odchází bojovat k jednotce El-Mudžahídín. Byl několikrát raněn. Z války vyšel jako poručík s mnoha oceněními, z nichž nejvýznamnější je Zlatá lilie. Odešel studovat islámskou věrouku do Rijádu a tam úspěšně v roce 2008 studium dokončil. Během svého studia se věnoval i medicíně a zejména fenoménu léčby Koránem a baňkování. Žije a pracuje v Sarajevu.²⁰³

4.2.8 Adnan Mrkonjić

Háfiz Adnan Mrkonjić se narodil v roce 1979 v Kotoru, kde dokončil základní vzdělání. Kvůli válce se s rodiči přestěhoval do Slovinska, kde se přihlásil na střední školu do Kuvajtu. Bylo mu vyhověno a v Kuvajtu poté studoval i na šariátské fakultě. Studium úspěšně dokončil

²⁰⁰ ELVEDIN PEZİĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/elvedin-pezic/>

²⁰¹ HAJRUDIN AHMETOVIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/hajrudin-ahmetovic/>

²⁰² HAKIJA KANURİĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/hakija-kanuric/>

²⁰³ BILAL DERVIŠIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/bilal-dervisic/>

a po návratu do Bosny byl a je velmi aktivním v misionářské činnosti. Působí zejména v Zenici a jejím okolí.²⁰⁴

4.2.9 Enes Julardžija

Enes Julardžija se narodil v roce 1975 v Tešnju. Během války bojoval v jednotkách Armády Bosny a Hercegoviny. Vystudoval Gazi Husrev-begovu medresu a Islámskou univerzitu v Medíně (obor Akída a Dawa). Žije a pracuje v Tešnju. Po návratu do Bosny začal provádět misionářskou činnost. Přednáší, káže a objevuje se i v rozhlasových pořadech. Přeložil do bosenštiny několik děl slavných islámských autorů.²⁰⁵

4.2.10 Rusmir Čoković

Rusmir Čoković se narodil v roce 1980 v Bijelom Polji. Navštěvoval základní školu v Berlíně a střední školu v Sarajevu. Stal se háfizem Koránu. V roce 2014 úspěšně obhájil diplomovou práci na Islámské univerzitě v Medíně na fakultě studia hadísů. Nyní se tam pokouší získat doktorát.

Rusmir Čoković je ženatý a má dvě děti.²⁰⁶

4.2.11 Muhammad Porča

Muhammad Fadil Porča se narodil v roce 1966 v Sarajevu. Stal se háfizem Koránu. Studoval na Gazi Husrev-begově medrese, poté v Medíně a v Jordánsku. Dnes je jedním z nejvýznamnějších bosenských salafi učenců a je imámem mešity al-Tawhíd ve Vídni. Napsal několik knih o tewhídu, fikhu a tefsíru.²⁰⁷

4.2.12 Ostatní významní bosenští salafi učenci

Abdurrahmán Kuduzović - bratr Dr. Safeta Kuduzoviće

Emsad Pezić - bratranec Elvedina Peziće

Abdulláh Mujić

Almir Kapić

Nasir Oruč

²⁰⁴ ADNAN MRKONJIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/adnan-mrkonjic/>

²⁰⁵ ENES JULARDŽIJA. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/enes-julardzija/>

²⁰⁶ RUSMIR ČOKOVIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/rusmir-cokovic/>

²⁰⁷ Muhamed Porča. *Wikipedia* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: https://bs.wikipedia.org/wiki/Muhamed_Por%C4%8Da

Muhidin Halilović

Abdulvaris Ribo

Muhammad Ikanović

Smail Handžić

Harmin Suljić

Selmir Hadžić

Ibrahim Hadžić

Mithad Čeman

5. DŮKAZY JEDNOTNÉHO POSTOJE SALAFISTŮ VE SVĚTĚ A BOSENSKÝCH SALAFISTŮ K TEKFÍRISMU

5.1 Některé deklarace současných světových salafi učenců o ISIS a tekfírismu

Šejch Abdulmuhsín al-Abbád al-Badr ve své deklaraci volá po tom, aby si mladí, které sekta neocháridžovců zlákala, uvědomili, co vlastně říká jejich víra, aby se navrátili ke správnému vedení, a aby respektovali saúdskou vládu, kterou respektovali i jejich rodiče a raději se snažili zabránit postupnému „zezápádnění“ jejich okolí. Kritizuje poté to, že v boji proti zločineckému režimu Bašára Asada se k ISIS přidali i lidé, nemající s islámem nic společného a touží pouze po krvi nevinných. Jejich brutalitu lze poté pozorovat v jejich propagačních videích, kde se chlubí zejména stínáním hlav. O samozvaném chalífú Abú Bakrovi a o chalífátu píše vždy v uvozovkách. O Abú Bakrovi píše jako o zločinci, které svým odpůrcům pouze stíná hlavy, jelikož neumí argumentovat. Volá po tom, aby se členové ISIS zamysleli sami nad sebou a aby se podívali do historie, jakým způsobem skončily takové neocháridžovské sekty v průběhu věků. Kritizuje poté nadužívání tekfíru touto sektou. Poukazuje také na to, že extrémismus ve víře je vždy důsledkem odklonu od pravdy, Koránu a hadísů. ISIS je totiž znám tím, že výňatky z Koránu a hadísy si jednak sám upravuje, jednak si je sám zvráceným způsobem vykládá.

Šejch Salih bin Sad as-Suhaymi už svoji deklaraci nazývá dosti výmluvným způsobem: „Deklarace k „Islámskému státu“ a „chalífú“ (?!) Abú Bakru al-Bagdádímu“. Ve své práci neskrývaně přirovnává samozvaného chalífú samozvaného Islámského státu k Dadždžálovi²⁰⁸, který ve jménu lži zabíjí nevinné. ISIS pak sám proti nevěřícím nebojuje, bojuje jenom proti

²⁰⁸ Falešný spasitel, nebo Antikrist.

muslimům a nevěřící hojně zásobuje ropou. Šejch poté vyzývá všechny muslimy, aby neměli nic společného s touto zvrácenou sektou. Islámský stát pak nazývá cháridžovským a poukazuje na to, jak v průběhu věků takovéto cháridžovské sekty končily. Doporučuje pak všem Iráčanům, aby zůstali ve svých domovech a pamatovali na to, že i ten kdo oprávněně chrání svůj život či majetek před takovými jako jsou stoupenci ISIS, se stane šehídem. Samotnému šejchovi ISIS zabil mnoho příbuzných.

Šejch Mašhúr Hasan al-Salmán ve své deklaraci uvádí, že tento „chalífát“ (ISIS) není ustanoven podle zákonů Alláha, ani podle Sunny a vše co není ustanoveno na těchto správných principech tak zanikne. Odvolává se přitom i na pád Mursího krutovlády v Egyptě. Šejch prosí, ať je jeho země (Jordánsko) uchráněna před vlivem této sekty. Uvádí pak, že není možné, aby ti co následují zvrácené ideje ISIS rozuměli Koránu a Sunně, protože kdyby tomu tak bylo, neupadli by do tak ničivého bludu. Neoznačuje však ISIS za následovníky určité ideologie, spíše je vidí jako obyčejné lidi frustrované situací ve své zemi a uchylující se k extrémismu. Šejch pak uvádí některé hadisy, které předpověděly existenci ISIS.

Šejch Alí bin Hasan al-Halabí al-Atharí poukazuje na naivnost „chalífy“ al-Baghdádího, který si myslí, že se může nazývat „Amír al-mu'minín“. Vyčítá pak ISIS zejména jeho brutalitu. Šejch je ohromen rychlostí vzestupu této sekty a bere v úvahu jisté konspirační teorie, které viní z překotného úspěchu ISIS samotný Západ, zejména pak USA. Poukazuje na to, že ISIS pouze ukradla ideologii Al Kájdy a na základě její ideologie ji samotnou tekfirovala. Poté poukazuje na své nesčetné práce, kde se věnoval problematice nadužívání tekfíru. Kritizuje vytváření diskurzu ohledně pojmu baj'a, který má na svědomí ISIS a tomuto pojmu ISIS také vytváří špatnou konotaci. Ideologii ISIS pak šejch vidí jako v zásadě kryptošititskou.

Šejch Abdulazíz ar-Rayis ve svém díle „Jasně důkazy k vyvrácení pochyb o tekfirovcích“ představuje odpovědi salafistické komunity na ideje tekfirovců a brání v něm i saúdský stát. Autor píše, že k dílu ho vedlo právě nadužívání tekfíru v poslední době. Věnuje se zejména postojům tekfirovců (a jejich argumentaci), které jsou: tekfír vůdců, kteří neřídí stát podle šarií; tekfír vůdců, kteří pomáhají v různých situacích nevěřícím; popření podmínek vyhlášení džihádu; tekfírování zemí po celém světě, které nepřijaly šariú; zrušení povinnosti dodržení svého slova, když muslim vkročí do země nevěřících; zabíjení nevěřících a zmocňování se jejich majetku i za cenu ztráty některých věřících; zákaz pobytu nevěřících na Arabském poloostrově. Veškerou argumentaci tekfirovců se mu daří úspěšně vyvracet.

Šejch Muhammad Násirudín al-Albání sepsal dílo „Varování před fitnou, kterou způsobuje tekfír“. Je to přepis jeho besed, na kterých byl mnohokrát tázán právě na téma tekfíru. Jeho nadužívání odsuzuje a poukazuje na to, že zejména tekfírování muslimů, na základě jejich hříchů, je vůbec nejhorší. Šejch al-Albání také vydal fatwu „Rozhodnutí o tekfíru“, kde rozebírá problém nadužívání tekfíru, který je podle něj způsoben nedostatkem vědomostí a neporozumění Koránu a Sunně. Zaobírá se poté vymezením pojmu „nevíra“. Dále se šejch al-Albání věnoval ve svých dílech i pojmu qutbovské džahílíje a odpadlictví od víry.

Skupina 15 šejchů a salafí učenců (mezi kterými jsou třeba už zmiňovaní šejch al-Salmán a šejch as-Suhaymi) sepsala obsáhlé dílo „Kritika metodologie Envera al-Awlákího“. V tomto díle, jak už název napovídá, kritizují přístup Awlákího (jeho osoba byla představena v kapitole o tekfíru) k tefsíru Koránu a Sunny, zejména v otázkách džihádu.

Šejch Muqdil bin Hádí al-Wádí sepsal dílo „Zamyšlení se nad koncepty lidu tekfíru“. V tomto se autor zaobírá vznikem současného proudu neocháridže a tekfírovců.

Šejch Abdulkarím ibn Ozzie napsal „Jsou muslimští vládci taghúty²⁰⁹ díky jejich tabdílu²¹⁰, istibdálu²¹¹ a nebo jejich vládě podle něčeho jiného, než co zjevil Alláh?“. Většinu práce vymezuje, kdy se muslimský vůdce stává taghútem a kritizuje nerespektování podmínek situac, za kterých je možné muslimského vládce prohlásit za taghúta, tekfírovcí.

Šejch Omar Ahmad Alí Abdurrahmán je autorem „Současní vládci a islám - jsou to ještě muslimové?“. Autor se věnuje úplně stejnému problému jako šejch Ibn Ozzie a zastává stejná a podobná stanoviska.

Šejch Muhammad ibn Abdulwahháb al-Aqeel je autorem krátkého spisu „Zlo terorismu“. V něm se můžeme dozvědět, že každý, kdo užije k uchopení moci zbraň terorismu, ztrácí na moc veškerý nárok.

Abú Abdurrahmán Ádil bin Alí al-Furajbán napsal „Příklady charakteristik extrémistických cháridžovců“. V této práci se zaobírá právě zarážející podobností současných tekfírovců s historickými cháridžovci a hledá jejich společné znaky. Dokládá poté různými hadísy předpovědi o hnutí tekfírovců a neocháridže.

Šejch Dr. Básim bin Fajsál al-Džawábira je autorem „Extrémismu: Příčiny, efekty a jeho léčba“. V tomto díle se zabývá charakteristikou tekfírovců a cháridžovců, nebezpečím tekfírismu a možným řešením tohoto problému.

Imám Wahab ibn Munabih napsal „Člověku, kterého ovlivnili ideje cháridže“. Jedná se o fiktivní příběh muže, který byl právě zlákan myšlenkami cháridže a imám s ním vede dialog.

5.2 Proglas o tekfíru – jednotná deklaráce bosenských salafí učenců

Hlavní deklarací samotných bosenských salafí učenců o tekfírismu a k tekfírovcům se nazývá „Proglas o tekfíru“.²¹² Podepsali se pod ni: Dr. Safet Kuduzović, Sabahudin Selmani, Abdussamed Bušatlić, Semir Imamović, Abdulvaris Ribo, Dževad Gološ, Fahrudin Haseljić,

²⁰⁹ Nemuslimští vládcové.

²¹⁰ Nahrazení Božích zákonů jinými.

²¹¹ Požadavek tabdílu.

²¹² <http://glasislama.blogger.ba/arhiva/2006/04/03/202527>

Bilal Dervišić, Adnan Maglić, Elvedin Pezić, Ibrahim Hodžić, Elvedin Huseinbašić, Selvedin Haskić, Ajdin Kovač a Muhammed Ikanović.

Výše podepsaní učenci ve své deklaraci poukazují na to, kolika předpoklady je samotný akt tekfíru podmíněn. Upozorňují pak na rizika a závažnost nadužívání tekfíru a na rizika přehánění ve víře. Vyzdvihují pozici uláma v interpretaci šaríy a upozorňují na její nerespektování tekfírovci. Dobrá znalost problematiky tekfíru je podmínkou jeho užívání a tuto znalost tekfírovci nemají. Je zde napsáno stanovisko, že přílišná zaměstnanost tekfírem vede k zanedbávání dawy, což je jedna z nejdůležitějších náboženských povinností muslima.

6. DŮKAZ SHODNÉHO POSTOJE BOSENSKÝCH SALAFI DŽIHÁDISTŮ SE ZBYTKEM BOSENSKÉ SALAFI KOMUNITY K TEKFÍRISMU

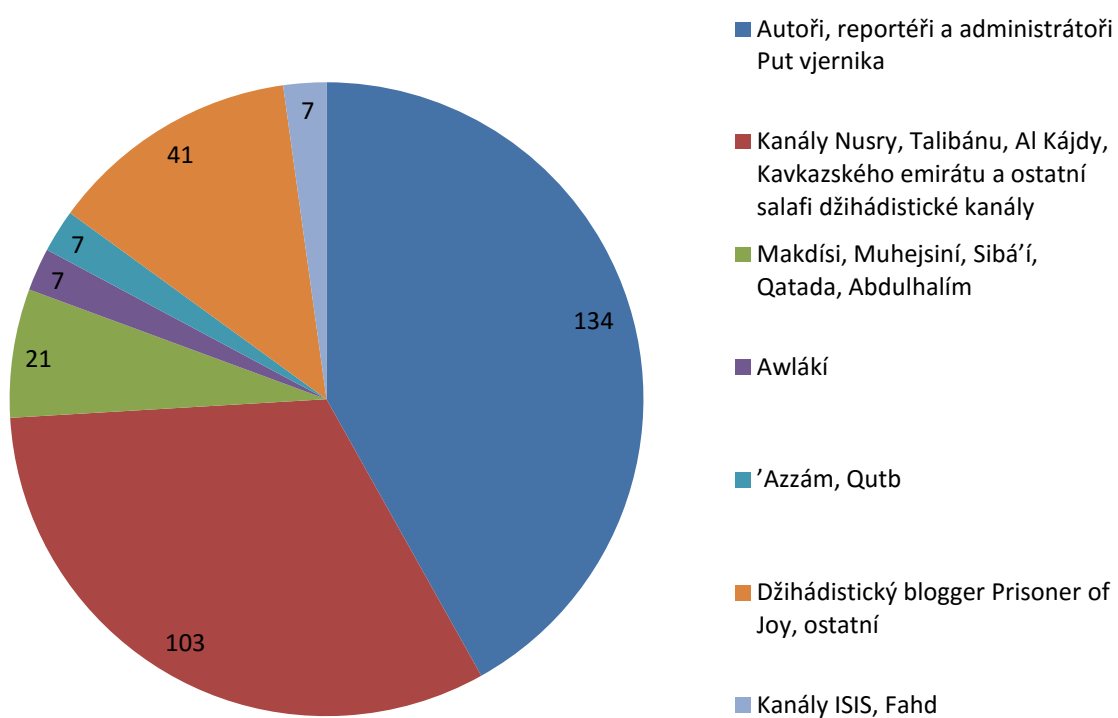
6.1 Server Put vjernika – domovská stránka bosenských salafi džihádistů

Server Put vjernika mi byl doporučen ke studiu názorů salafi džihádistů salafisty v Sarajevu i Lukášem Větrovcem. Za celou touto stránkou stojí bezpochyby salafi džihádisté, tedy salafisté, kteří věří v legitimitu džihádu v Afghánistánu, Čechensku, Dagestánu, Sýrii a Iráku, vyjadřují mu podporu a někteří se ho i aktivně účastní. Stále však na rozdíl od tekfírovců věří, že je legitimní pouze obranný džihád a že tato podmínka je všude tam, kde bylo zmíněno, naplněna. Je třeba také zmínit, že džihádisté v Sýrii, členové Kavkazského emirátu a Talibánu se účastní aktivního boje proti tekfírovcům-ISIS.

Pro analýzu tohoto serveru jsem si vybral 325 článků, které jsou přítomny v sekcích „Analýza“, „Džihád“, „Džihádská tematika“, „Hlas džihádu“, „ISIS“ a „Příběhy ze Sýrie“. Uvedu zde jak statistiku zdrojů (popř. autorů), tak i statistiku obsahu, ve které mě nejvíce zajímalo, v kolika člancích se autoři budou tekfírovců (ISIS) zastávat a v kolika člancích je budou kritizovat. Tento poměr je poté klíčový k určení stanoviska této džihádistické odnože bosenské salafije k tekfírismu a tekfírovcům.

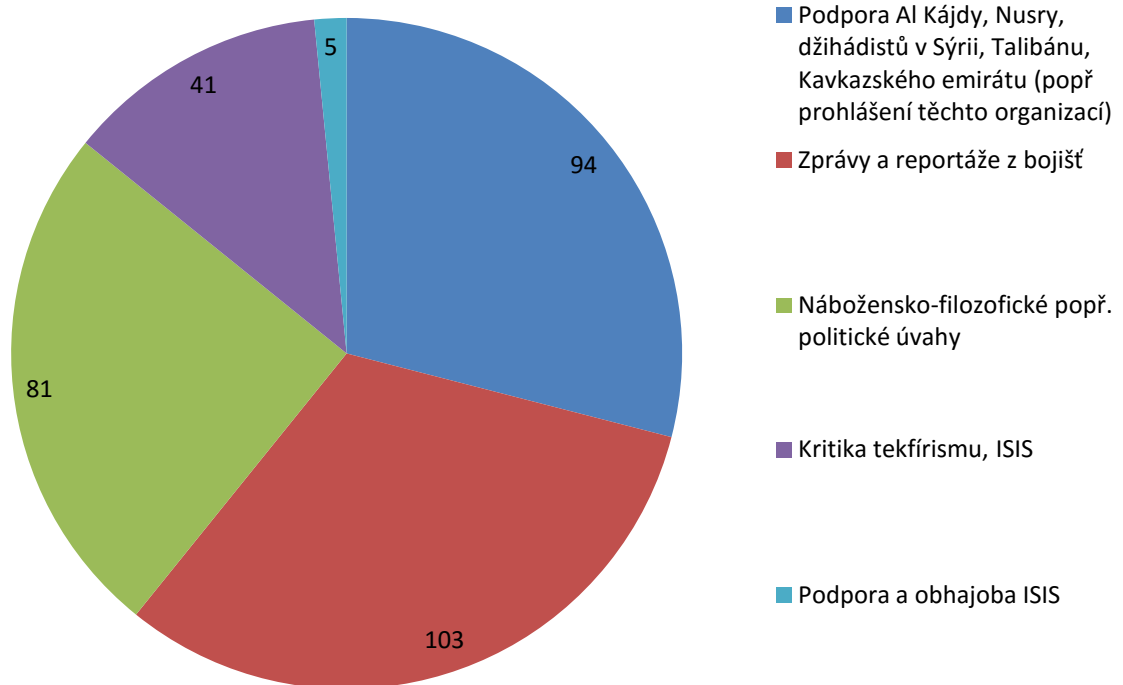
6.2 Statistika zdrojů a autorů článku

Zdroje a autoři článků

6.3 Statistika obsahu článků

Obsah článků

6.4 Vybrané články s kritikou tekfírismu

Vidíme, že kritika tekfírismu a ISIS se objevuje celkem ve 41 člancích, oproti tomu jeho podpora a obhajoba se objevuje pouze v 5 člancích a těchto 5 článků bylo ještě k tomu datováno do období, kdy ISIS teprve vznikl a zažíval první úspěchy.

Ze 41 článků, kde se objevuje kritika tekfírismu a ISIS jsou nejzajímavější Abdulhalímovy „Námítky k ISIS“²¹³, Qatadovo „Zamyšlení, zda-li je bojovník ISIS, který padne v boji proti nevěřícím šehíd“²¹⁴, Zawáhirího „Baghdádí není chalífa“²¹⁵, Makdísiho „Dopis ISIS“²¹⁶, Sibá’ího „Nepřísahat ISIS“²¹⁷ a třeba Qatadova „Odpověď na zvěst gansterů“²¹⁸.

Kritika ve všech 41 člancích se opírá o to, že ISIS přehání v náboženství, prolévá krev muslimů, dopouští se na nevinných hrůzných činů, trpí nemocí „přehánění tekfíru“ a zejména o to, že Baghdádí sám porušil přísahu²¹⁹. Členové ISIS a tekfírovci jsou nazýváni jako ti „nejhorší pod sluncem“ a v mnoha člancích je také psáno, že vyhlášení Islámského státu v Iráku vyvolalo naději v srdcích muslimů, ale poté se tento „stát“ stal stínem v poušti.

Pro vyjádření jasného stanoviska salafí džihádistické komunity k tekfírovům mluví i fakt, že sami členové ISIS tekfírovali některé administrátory a autory Putvjernika!

7. SERVER ISTINA, ANEB CO SI O TEKFÍRISMU MYSLÍ HLAVNÍ PŘEDSTAVITELÉ A OBHÁJCI PARADŽEMATŮ

Server Istina mi byl doporučen stejně jako server Putvjernika. Není však ani zdaleka tak obsáhlý jako server Putvjernika, přesto jsem zde našel zajímavé články.

Na stránkách Istiny je publikována série čtrnácti článků, které se staví v „kauze paradžematů“ na stranu paradžematů a autoři jsou zde uvedeni bohužel pouze jako „redakce“ (za jinými články jsou však vždy uvedeny tytéž dvě osoby, a to sice Mirza Arapčić a Emir Čajić, lze se tedy domnívat, že i tito jsou autory těchto článků). Obhajují zejména existenci nezávislých džematů v Dubnici, Maglaji, Gračanici, Zavidovići, Gornji Rahiću a v Gornje Maoči. Odvolávají se na to, že jejich bratři byli v džematech Islámské zajednice utlačováni a zažívali rozpaky. Dále se v této sérii článků snaží zdůraznit, že otevření těchto džematů neproběhlo

213 <http://putvjernika.com/otvoreno-o-dogadajima-u-samu-zamjerke-sejha-tarika-abdul-halima-dzebhatun-nusri-i-idis-u/>

214 <http://putvjernika.com/da-li-se-idis-ovac-ubijen-u-borbi-protiv-nevjernika-naziva-sehidom/>

215 <http://putvjernika.com/nova-poruka-ajmana-al-zavahirija-bagdadi-nije-halifa/>

216 <http://putvjernika.com/nova-risala-sejha-makdisija-o-idis-u-zasto-ih-nisam-imenovao-haridzijama-sve-dosada/>

217 <http://putvjernika.com/propis-onoga-ko-da-prisegu-bagdadiju-zatim-pogine-a-ucestvovao-jos-od-prije-udzihadu/>

218 <http://putvjernika.com/sejh-filistini-odgovor-na-posljednji-proglas-gangstera/>

²¹⁹ Přísahal jako člen Al-Kájdy jejímú vůdci Zarqáwímú a tuto přísahu poté porušil.

v žádném případě pod vlivem ideologie cháridžismu či tekfírismu. Je zde také uveřejněna korespondence mezi představiteli těchto paradžematů a představiteli Islámské zajednice.

Mirza Arapčić se zde v jednom článku zamýšlí nad pozicí vůdce salafi komunity v BiH a vyjadřuje zde stanoviska, že vzorem salafi komunitě nemůžou být představitelé Islámské zajednice, že vůdcem salafi komunity byl Jusuf Barčić, který byl sprostě zabit, jeho nástupce Nusret Imamović byl donucen k odchodu ze země a Bilal Bosnić, otec 17 dětí, se stal obětí politické lobby a „boje proti terorismu“.

Nejdůležitější je série 26 článků nazvána „Pochyby sympatizanta ISIS“ . V ní obhajoba ISIS před „výmysly Západu“ postupně přechází až v přímou kritiku tohoto „pseudostátu“ a výčtu jeho společných znaků s cháridžovci. ISIS a tekfírovcům se zde vyčítá překrucování Koránu a „tekfírování lidí od pohledu“.

8. NĚKTERÁ DÍLA BOSENSKÝCH TEKFÍROVCŮ

Uvádím zde pouze díla tekfírovců, která byla prokazatelně překládána do bosenštiny, nebo byla v bosenštině napsána. Argumenty z děl tekfírovců rozvádět nechci a ani to není účelem mé práce (přestože jsem měl možnost do nich nahlédnout). Všechna díla byla vydána neoficiálním tekfírovským nakladatelstvím Kalimetulhaqq, jehož internetové stránky nejsou v České republice dostupné a ani k dílům zde uvedeným se nelze dostat. Díla, která zde uvedu, mám však k dispozici a byly mi poskytnuty ke studiu Lukášem Větrovcem. Jedná se o tendenčně-selektivně zkreslený výklad, ať už děl učenců, jako byl třeba Ibn Tajmíja a Ibn Abdulwahháb, nebo Koránu a Sunny. Práce vyjmenuju a shrnu velmi krátce jejich podobný obsah.

Abú Muhammad Nedžad Balkán sepsal dvě důležitá díla, a to sice „Tehakum i mjesto tekfira mušrika u vjeri“ a „Kufr u Taguta“.

Abú Hamzovo al-Masrího dílo bylo do bosenštiny přeloženo pod názvem „Počinilac širka nikada ne može biti musliman“.

Do bosenštiny bylo také přeloženo dílo Abú Muhammada al-Makdísiho pod názvem „Selasinija – upozorenje na pretjerivanje u tekfiru“.

„Nije musliman, onaj ko ne tekfiri zakonodavca mimo Gospodara svjetova“ napsal Abú Hamza al-Afghání. Název snad vypovídá o charakteristice díla dost.

Abid Podbičanin (bojovník v Sýrii), Mirsad Omerović (odsouzený na 20 let v Rakousku kvůli příslušnosti k ISIS) a Dani Ljuca napsali „Fethul-medžid dokazi da sudenje pred tagutom ruši tevhid“.

Do bosenštiny bylo přeloženo dílo Abú-l-mundhir aš-Šankitiho „Je li moguće da propisivač zakona u parlamentu taguta ne postane tagutom?“.

Všechna díla se týkají jednoho z hlavních principů ideje tekfírismu, a to sice tekfírování vůdce. Správný muslim má poté, co je vůdce země, ve které žije, tekfírován a prohlášen za nevěřícího, povinnost nerespektovat zákony dané země (jediným zákonodárcem je přeci Alláh) a dokonce se nesmí obracet se svými záležitostmi na soudy této země. Přesně takovéto myšlenky můžeme nalézt ve „Velaját e-faḡīh“ Rúholláha Chomejního.

8.1 Společná deklarace bosenských tekfírovců

Společnou deklaraci bosenských tekfírovců „Kome se prividaju tekfirovci u Sandžaku a Bosni“ bohužel nebylo v mých silách nalézt, či od někoho sehnat. Tato deklarace je reakcí na odsudek předních salafí učenců. Snad se mi ji pro rozšíření obzorů někdy v budoucnu podaří nalézt.

9. ZÁVĚR

Dnes a denně jsou salafisté v médiích „západního světa“ ostrakizováni, aniž by bylo rozlišeno mezi pojmy salafismus a tekfírismus, přičemž druhý z nich většinou společnosti dle mého bohužel nic neříká. Taková neschopnost (či snad neochota a lenost) rozlišit dva proudy v jednom náboženství může poté vést k nebezpečnému generalizování. Celý problém ostrakizování salafismu pramení už ze samotného pohledu „Západu“ na svět islámu, tak jak je popisován zejména v knize „Orientalismus“ od Edwarda Saida. Při pohledu na muslimy v Bosně můžeme dokonce mluvit o balkanismu. Na svět islámu pohlížíme prizmatem demokracie, sekularismu a technologické vyspělosti.

V této práci jsem představil obě skupiny a podařilo se mi dokázat, že představitelé puritánského směru islámu v Bosně jsou v otázce radikálního a násilného proudu tekfírismu na „stejně straně barikády jako Západ“. Domnívám se, že stejný postoj jako má bosenská salafija má i arabská, irácká, afghánská, egyptská, německá či švédská a že tato práce se dá tedy vztáhnout i na světovou salafí komunitu obecně. Salafistům jsou však „Západem podkopávány nohy“, zejména tím, že je „háže do stejného pytle“ s tekfírovci. Salafisté mají potenciál jako skupina bojovat proti tekfírismu v muslimské ummě zejména ideologicky. Takový boj je dle mého mnohem důležitější, účinnější a smysluplnější, než jakékoliv vojenské operace, nebo třeba posilování tajných služeb.

Jako autor si tedy dovoluji skrze tuto práci apelovat na širokou veřejnost, aby si uvědomila rozdíl mezi těmito skupinami v jednom náboženství a přestala generalizováním a neochotou porozumět a vzdělat se „podkopávat nohy“ té skupině, která, ač se tak právě na první pohled díky radikálnosti a fundamentalismu této skupiny nemusí zdát, stojí na „naší straně“. Smyslem mé práce je podložit tento apel vysvětlením rozdílů mezi těmito myšlenkovými proudy a doložením negativního vymezení salafistů na území BiH vůči tekfírovcům a ISIS.

11. POUŽITÁ LITERATURA

1. LALIĆ, Jan. *Přístup Islámského společenství Bosny a Hercegoviny k wahhábismu mezi lety 1992 a 2016*. Praha, 2016
2. LJUCA, Adin. *Český guláš o bosenském maglajzu Reflexe Bosny a Hercegoviny v českém akademickém prostředí (1992-2008)*. Aluze. 2010(1), 12
3. KREISER, Klaus a Christoph K. NEUMANN. *Dějiny Turecka*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010 ISBN 9788074220128
4. KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. Praha: SCRIPTUM Vyšehrad, 2003 ISBN 8070216131
5. PUHALO, Srdan. *Selefije u BiH*. Banja Luka: Pro Educa, 2016 ISBN 9789995561345
6. ŠTULANOVIĆ, Muharem. *Ko su vehabije?*. Rijád: Islamhouse, 2008

12. INTERNETOVÉ ZDROJE

1. 5 tough questions about asylum - part 2. *The Guardian* [online]. 2003 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/society/2003/may/01/asylum.elections20031>
2. A Verdict Regarding the Saudi Regime. *Kalamullah* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.kalamullah.com/current-affairs09.html>
3. A Virulent Ideology in Mutation: Zarqawi Upstages Maqdisi. *Hudson* [online]. 2014 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://hudson.org/content/researchattachments/attachment/1368/kazimi_vol2.pdf
4. ABSURDITA CHÁRIDŽOVSKÉHO PŘÍSTUPU K NÁBOŽENSTVÍ. *E-islam* [online]. 2015 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/absurdita-ch%C3%A1rid%C5%BEovsk%C3%A9ho-p%C5%99%C3%ADstupu-k-n%C3%A1bo%C5%BEenstv%C3%AD>
5. Abu Hamza sentenced to life in prison on US terrorism conviction. *The Guardian* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2015/jan/09/abu-hamza-sentenced-life-impersonment-terrorism-conviction>
6. Abu Hamza to testify in New York terrorism trial as jury selection begins. *The Guardian* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2014/apr/14/abu-hamza-testify-new-york-terrorism-trial-jury-selection>
7. Abu Qatada deported from UK to stand trial in Jordan. *BBC* [online]. 2013 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/uk-23213740>

8. Abu Qatada: spiritual leader for deadly Islamist groups? *The Guardian* [online]. 2012 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2012/feb/07/abu-qatada-spiritual-leader-islamist?newsfeed=true>
9. ADNAN MRKONJIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/adnan-mrkonjic/>
10. AL-BUCHÁRÍ, Imrán ibn Husajn. *Sahih* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://d1.islamhouse.com/data/en/ih_books/single/en_Sahih_Al-Bukhari.pdf
11. Ansar al-Sharia Tunisia's Long Game: Dawa, Hisba, and Jihad. *International Centre for Counter-Terrorism* [online]. 2013 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.icct.nl/download/file/Gartenstein-Ross-Ansar-al-Sharia-Tunisia's-Long-Game-May-2013.pdf>
12. Anwar al-Awlaki: ACLU wants militant cleric taken off US 'kill list. *The Christian Science Monitor* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.csmonitor.com/USA/Justice/2010/0831/Anwar-al-Awlaki-ACLU-wants-militant-cleric-taken-off-US-kill-list>
13. AP Enterprise: Tribe in Yemen protecting US cleric. *The Seattle Times* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.seattletimes.com/nation-world/ap-enterprise-tribe-in-yemen-protecting-us-cleric/>
14. ARNAUT, Abdulkádír. *Al-Wedžíz fī minhádži s-selefī s-sálih*. [online]. Bejrút: Dáru l-Me'mún lit-turás, 1990 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/sites/default/files/MENHED%C5%BD%20SELEF.pdf>
15. AT-TIRMIDHÍ, Muhammad ibn Isa. *Sunan* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://d1.islamhouse.com/data/en/ih_books/single/en_Sahih_Al-Bukhari.pdf
16. BARTAL, Shaul. *Jihad in Palestine: Political Islam and the Israeli-Palestinian Conflict* [online]. Routledge, 2016 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=xzM-CgAAQBAJ&pg=PT292&lpg=PT292&dq=bartal+shaul+jihad+in+palestine&source=bl&ots=KKcASCwvj9&sig=p5GBcbdAP6x55uhVg4sAOd1BhbE&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKewjvmruap9nSAhXDshQKHW-xBxAQ6AEILzAD#v=snippet&q=azzam&f=false>
17. Bilal Bosnic, imam reclutatore dell'Isis: "Jihadisti italiani combattono per il Califfato. Conquisteremo il Vaticano". *L'Huffington Post* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.it/2014/08/28/bilal-bosnic-imam-reclutatore-dellisis_n_5727332.html
18. BILAL DERVIŠIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/bilal-dervisic/>
19. Born in U.S., a Radical Cleric Inspires Terror. *The New York Times* [online]. 2009 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2009/11/19/us/19awlaki.html>

20. Bosnia Jails Salafist Chief for Recruiting Fighters. *Balkan Insight* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.balkaninsight.com/en/article/bosnia-jails-imam-for-recruiting-islamic-state-fighters-11-05-2015>
21. BOWERING, Gerhard, Patricia CRONE, Wadad KADI, Devin J. STEWART, Muhammad Qasim ZAMAN a Mahan MIRZA. *The Princeton Encyclopedia of Islamic Political Thought* [online]. Princeton University Press, 2012 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=q1I0pcrFFSUC&pg=PA241&lpg=PA241&dq=yahya+michot+the+princeton+encyclopedia+of+islamic+political+thought&source=bl&ots=0ZFdXd0-gs&sig=pPqgtSm8hpEiRutbSOwiaRkoXBU&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwi_6IC_4NvSAhVLCrQKHYYdmASwQ6AEIMDAD#v=snippet&q=ibn%20taymiyya&f=false
22. BRACHMAN, Jarret M. *Global Jihadism: Theory and Practice* [online]. New York: Routledge, 2008 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=-zd8AgAAQBAJ&pg=PP7&dq=brachman+jarret&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwj99rv2id7SAhWDPxoKHUopBbkQ6AEIGTAA#v=onepage&q=qatada&f=false>
23. Brother of prominent Islamic State preacher denies being ISIS member at Bahrain trial. *U.K Reuters* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://uk.reuters.com/article/uk-bahrain-security-court-idUKKBN0UJ1K620160105>
24. CASE OF OTHMAN (ABU QATADA) v. THE UNITED KINGDOM. *European Court of Human Rights* [online]. 2012 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: [http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"itemid":\["001-108629"\]}\]](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
25. Cleric al-Awlaki dubbed 'bin Laden of the Internet'. *USA Today* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: http://usatoday30.usatoday.com/news/nation/2010-08-25-1A_Awlaki25_CV_N.htm
26. Cleric linked to Fort Hood attack grew more radicalized in Yemen. *The Washington Post* [online]. 2009 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2009/12/09/AR2009120904422.html>
27. Cleric said to be behind Tunisian beach massacre is living on benefits in Britain. *Telegraph* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/islamic-state/11720000/Cleric-said-to-be-behind-Tunisian-beach-massacre-is-living-in-benefits-in-Britain.html>
28. COMMINS, David. *The Wahhabi Mission and Saudi Arabia* [online]. Londýn: I. B. Tauris, 2006 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: http://ebooks.rahnuma.org/religion/Muslim_Sects/The-Wahhabi-Mission-and-Saudi-Arabia.pdf
29. COOK, David. *Martyrdom in Islam* [online]. Cambridge University Press, 2007 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=KgVlKiXzodcC&printsec=frontcover&dq=martyrdom+in+islam&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwiBiOfd-dvSAhWGfRoKHXOcDTsQ6AEIGTAA#v=onepage&q=siffin&f=false>

30. Credentials Challenged, Radical Quotes West Point. *New York Times* [online]. 2009 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2009/04/30/world/middleeast/30jihad.html?_r=1&hp
31. CRONIN, Patrick. *Global Strategic Assessment 2009: America's Security Role in a Changing World* [online]. Government Printing Office, 2009 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=8orycBhdIFMC&pg=PR7&lpg=PR7&dq=patrick+cronin+global+strategic+assessment&source=bl&ots=9YSxc9W7VR&sig=KQHM1fBTx-HhjckWI05rWtR-sYE&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKewjP_ZaY79vSAhXD8RQKHfxLAVYQ6AEILDAC#v=onepage&q=50&f=false
32. DAWÚD, Abú. *Sunan* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://sunnah.com/abudawud/42>
33. Defence of the Muslim Lands. *Religoscope* [online]. 2002 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://english.religion.info/2002/02/01/document-defence-of-the-muslim-lands/>
34. Document – Join the Caravan. *Religoscope* [online]. 2002 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://english.religion.info/2002/02/01/document-join-the-caravan/>
35. DŽEVAD GOLOŠ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/dzevad-golos/>
36. ELVEDIN PEZIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/elvedin-pezic/>
37. ENES JULARDŽIJA. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/enes-julardzija/>
38. Fatwa by Saudi Sheikh Nasser al-Fahd. *International Institute for Counter-Terrorism* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.ict.org.il/Article/1326/Fatwa-by-Saudi-Sheikh-Nasser-al-Fahd>
39. FBI Sets Up Shop in Yemen. *Time* [online]. 2003 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://content.time.com/time/nation/article/0,8599,474477,00.html>
40. Fort Hood imam blown up: yemen. *The New York Post* [online]. 2009 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://nypost.com/2009/12/25/fort-hood-imam-blown-up-yemen/>
41. GUEST POST: Abdullah al-Muheisini Weighs in on Killing of Alawite Women and Children. *Jihadology* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://jihadology.net/2015/05/12/guest-post-abdullah-al-muheisini-weighs-in-on-killing-of-alawite-women-and-children/>
42. HAJRUDIN AHMETOVIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/hajrudin-ahmetovic/>
43. HAKIJA KANURIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/hakija-kanuric/>

44. Hate preacher linked to Tunisian beach atrocity fights to stay in the UK.. and gets £123,000 of legal aid. *Daily Mail* [online]. 2017 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-4146194/Hate-preacher-gets-123-000-legal-aid-stay-UK.html>
45. HEGGHAMMER, Thomas. *Jihad in Saudi Arabia: Violence and Pan-Islamism since 1979* [online]. New York: Cambridge University Press, 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=bNLODP6w6GkC&printsec=frontcover&dq=jihad+in+saudi+arabia&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwi2_p_npN7SAhVJG5AKHWBOC4YQ6AEIGzAA#v=onepage&q=fahd&f=false,
46. Ibn Taymiyya. *Brill* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: http://referenceworks.brillonline.com/entries/encyclopaedia-of-islam-2/*-SIM_3388
47. Imam From Va. Mosque Now Thought to Have Aided Al-Qaeda. *The Washington Post* [online]. 2008 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/02/26/AR2008022603267.html>
48. Imam's Path From Condemning Terror to Preaching Jihad. *The New York Times* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2010/05/09/world/09awlaki.html>
49. Iranian official says prominent Saudi jihadist 'man in control' in Syria. *Al Monitor* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2016/05/syria-saudi-cleric-mohaysini-rise-new-bin-laden.html>
50. Is imam a terror recruiter or just an incendiary preacher? *McClatchy DC Bureau* [online]. 2009 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.mcclatchydc.com/news/nation-world/world/article24564601.html>
51. KDO PRVNÍ POUŽIL TERMÍN WAHHÁBIZMUS? *E-islam* [online]. 2012 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/kdo-prvn%C3%AD-pou%C5%BEil-term%C3%ADn-wahh%C3%A1bizmus>
52. KHARIJITES, KHAWARIJ. *Encyclopedia* [online]. 2004 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.encyclopedia.com/religion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/kharijites-khawarij>
53. Ko je vehabijski vođa Nusret Imamović? *Elektronske Novine* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.e-novine.com/region/region-licnosti/34618-vehabijski-voa-Nusret-Imamovi.html>
54. KRAWIETZ, Birgit, Georges TARNER a Alina KOKOSCHKA. *Islamic Theology, Philosophy and Law: Debating Ibn Taymiyya and Ibn Qayyim al-Jawziyya* [online]. Berlín: Walter de Gruyter, 2013 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=h5noBQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>

55. Lacking close ties to Libyan social groups, the Islamic State's strategy focuses on accelerating state collapse rather than acquiring territory. *Carnegie Endowment for International Peace* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://carnegieendowment.org/sada/?fa=59488>
56. LEBANESE TV HOST RIMA KARAKI CUTS SHORT LONDON-BASED ISLAMIST'S INTERVIEW FOLLOWING INSOLENT REMARKS. *Memri TV* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.memri.org/tv/lebanese-tv-host-rima-karaki-cuts-short-london-based-islamists-interview-following-insolent>
57. Muhamed Porča. *Wikipedia* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: https://bs.wikipedia.org/wiki/Muhamed_Por%C4%8Da
58. NARRATIVE SUMMARIES OF REASONS FOR LISTING: Nusret Imamovic. *United Nations* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/1267/qa_sanctions_list/summaries/individual/nusret-imamovic
59. Nedžad Balkan: The Face of Southeastern Europe's Newest Radical Threat. *Serbianna* [online]. 2011 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://serbianna.com/blogs/michaletos/archives/941>
60. POZADÍ NÁZVŮ SELEF, SELEFÍ A SELEFÍJJA. *E-islam* [online]. 2012 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/pozad%C3%AD-n%C3%A1zv%C5%AF-selef-selef%C3%AD-selef%C3%ADjja>
61. Profiles of Ash Shuhadaa. *Ummah* [online]. 2002 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.ummah.com/forum/showthread.php?5062-Profiles-of-Ash-Shuhadaa>
62. ROUGIER, Bernard. *Everyday Jihad: The Rise of Militant Islam Among Palestinians in Lebanon* [online]. London: Harvard University Press, 2007 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=5H1MWPfqg4oC&printsec=frontcover&dq=everyday+jihad&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwinoZ_d4tvSAhWltBoKHdQpBg8Q6AEIGzAA#v=onepage&q=ibn%20taymiyya&f=false
63. RUSMIR ČOKOVIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/rusmir-cokovic/>
64. SAFET KUDUZOVIĆ. *Mumin Bosna* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.mumin.com.ba/safet-kuduzovic>
65. Salafi groups in Egypt. *Islamopedia* [online]. 2010 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.islamopediaonline.org/country-profile/egypt/salafists/salafi-groups-egypt>
66. Salafistische Bestrebungen. *Verfassungsschutz* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://www.verfassungsschutz.de/de/arbeitsfelder/af-islamismus-und-islamistischer-terrorismus/was-ist-islamismus/salafistische-bestrebungen>.

67. Sanctions Key ISIL Leaders and Facilitators Including a Senior Oil Official. *U.S Department of the Treasury* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/jl0351.aspx>
68. Saudi Arabia's Jihadi Jailbird: A Portrait of al-Shu'aybi Ideologue Nasir al-Fahd. *Intelligence Quarterly* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.intelligencequarterly.com/2010/12/saudi-arabia%E2%80%99s-jihadi-jailbird-a-portrait-of-al-shuaybi-ideologue-nasir-al-fahd/>
69. Saudi Cleric Who Issued Fatwa on WMD Permissibility Pledges Allegiance to ISIS. *PJ Media* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://pjmedia.com/blog/saudi-cleric-who-issued-fatwa-on-wmd-permissibility-pledges-allegiance-to-isis/>
70. Sayyid Qutb. *Middle East Encyclopedia* [online]. 2008 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: http://www.mideastweb.org/Middle-East-Encyclopedia/sayyid_qutb.htm
71. Shaykh Muhammad bin 'Abd al-Wahhab and Sufism. *Deoband* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://www.deoband.org/2011/01/tasawwuf/shariah-and-tariqah-tasawwuf/shaykh-muhammad-bin-%E2%80%98abd-al-wahhab-and-sufism/>
72. Sheikh: Jihad Against The Cursed Jews Everywhere Is A Supreme Duty. *Memri TV* [online]. 2012 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.memri.org/reports/saudi-mujahid-sheikh-jihad-against-cursed-jews-everywhere-supreme-duty>
73. Šejh Jusuf Barčić je ubijen? *Put vjernika* <http://putvjernika.com/ejh-jusuf-bari-je-ubijen/> [online]. 2010 [cit. 2017-03-17].
74. *The American Journal of Arabic Studies* [online]. 1973, (3) [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?hl=cs&id=VkYsAQAAIAAJ&focus=searchwithinvolume&q=ibn+tamiya>
75. The Caliphate's Scholar-in-Arms. *Jihadica* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.jihadica.com/the-caliphate%E2%80%99s-scholar-in-arms/>
76. The five alleged terrorists whose assets were frozen. *Telegraph* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/terrorism-in-the-uk/7084386/The-five-alleged-terrorists-whose-assets-were-frozen.html>
77. The Islamic State's Bahraini Backers. *The New York Times* [online]. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: https://www.nytimes.com/2015/11/26/opinion/the-islamic-states-bahraini-backers.html?_r=0
78. The sayings and sermons of Abu Qatada al-Filistini. *The Week* [online]. 2012 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.theweek.co.uk/abu-qatada/45114/the-sayings-and-sermons-of-abu-qatada-al-filistini>
79. Turkistan Islamic Party advertises role in jihadist-led offensive in Aleppo province. *Threat Matrix* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.longwarjournal.org/archives/2016/05/turkistan-islamic-party-advertises-spoils-from-battle-in-aleppo.php>

80. U.K.: Muslim Extremist Preacher Gets Seven Years In Jail. *Radio Free Europe* [online]. 2006 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.rferl.org/a/1065551.html>
81. U.S. blacklists prominent Islamic State preacher, two others. *U.K Reuters* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-usa-islamicstate-sanctions-idUSKCN0VK28M>
82. Uhićen vođa vehabija Bilal Bosnić i još 15 mudžahedina. *Večernji list* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.vecernji.hr/svijet/velika-akcija-diljem-bih-priveli-clanove-vehabijskog-pokreta-958808>
83. US OFFICIAL CONFIRMS AL-QAIDA'S AL-AWLAKI KILLED IN YEMEN. *The Jerusalem Post* [online]. 2011 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.jpost.com/Video-Articles/Video/US-official-confirms-al-Qaidas-al-Awlaki-killed-in-Yemen>
84. V srdci zelených ptáků. *E-islam* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/sites/default/files/v%20srdcich%20zelenych%20ptaku.pdf>
85. VE ŠPATNÝ ČAS NA ŠPATNÉM MÍSTĚ: PŘÍPAD MLADI MUSLIMANI. *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/sites/default/files/mladi%20muslimani.pdf>.
86. Vehabija: Hrvati i Srbi trebali bi plaćati 10 posto harača. *Večernji list* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.vecernji.hr/svijet/vehabija-hrvati-i-srbi-trebali-bi-placati-10-posto-haraca-512022>
87. Vehabijski vođa Bosnić »zvecka« sabljama!. *Nezavisne Novine* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nezavisne.com/novosti/bih/Vehabijski-vodja-Bosnic-zvecka-sabljama/231587>
88. Vehabijski vođa pod lupom zbog poligamije. *Nezavisne Novine* [online]. 2013 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.nezavisne.com/novosti/bih/Vehabijski-vodja-pod-lupom-zbog-poligamije/189439>
89. VIDEO: VOĐA VEHABIJA U BiH POZVAO NA DŽIHAD 'Pridružite se islamistima u Iraku i Siriji'. *Jutarnji Vijesti* [online]. 2014 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/video-voda-vehabija-u-bih-pozvao-na-dzihad-pridruzite-se-islamistima-u-iraku-i-siriji/688819/>
90. Vođa vehabijske zajednice u Bihaću veličao Osamu bin Ladenu. *Hercegovina Info* [online]. 2011 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.hercegovina.info/vijesti/vijesti/bih/vodja-vehabijske-zajednice-u-bihacu-velicao-osamu-bin-ladenu>
91. VZESTUP NEO-CHÁRIDŽOVČŮ A JEJICH IDEOLOGICKÁ INSPIRACE, DÍL 1.: NOVÁ VLNA TEKFIROVČŮ. *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/vzestup-neo-ch%3%A1rid%C5%BEovc%C5%AF-jejich-ideologick%C3%A1-inspirace-d%C3%ADl-1-nov%C3%A1-vlna-tekf%C3%ADrovc%C5%AF>.

92. VZESTUP NEO-CHÁRIDŽOVČŮ, DÍL 2.: V ZAJETÍ SÉMANTICKÝCH PASTÍ ANEB BITVY O SLOVA (3). *E-islam* [online]. 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/vzestup-neo-ch%C3%A1rid%C5%BEovc%C5%AF-d%C3%AD-2-v-zajet%C3%AD-s%C3%A9mantick%C3%BDch-past%C3%AD-aneb-bitvy-o-slova-3>
93. Welcome to civil war. *Atimes* [online]. 2005 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/G116Ak03.html
94. Wife of British ISIS hostage issues plea to husband's captors. *Fox News* [online]. 2014 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.foxnews.com/world/2014/09/21/wife-british-isis-hostage-issues-plea-to-husband-captors.html>
95. Yemen in Talks for Surrender of Cleric. *Wall Street Journal* [online]. 2010 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.wsj.com/articles/SB10001424052748704363504575003434023229978>
96. ŽIVOTOPIS OBNOVITELE VÍRY IMÁMA MUHAMMEDA IBN 'ABDULWEHHÁBA AT-TEMÍMÍHO. *E-islam* [online]. 2011 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.e-islam.cz/content/%C5%BEivotopis-obnovitele-v%C3%ADry-im%C3%A1ma-muhammeda-ibn-abdulwehh%C3%A1ba-tem%C3%ADm%C3%ADho>
97. والديبرالدينالعلمانديبيندماءأهل:الجميععلىالناريفتح"الحدليمعبدطارق"لجهدى. انهزاميونالإخوان.الباغيةالفئةأدتتهثغريالإعلامىالإذتاجبالكفرةووصفهم.مغفلونالسدلفيون. *Veto Gate* [online]. 2012 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.vetogate.com/22961>
98. الخوارجمنهجيدبع«داعش»تنظيم:«الأمةصوت»-لحوارهفيالحدليمعبدطارقالدكتور. رأسحسانمحمد.جماعتهمصدميعبدونالإخوان.النارأهلىكلابقتلاهم. *Soutalomma* [online]. 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.soutalomma.com/Article/304903>.
99. السدباعىهلذىالدكتورالشيخسديرة".هلذىالسدباعى. *Shamela* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://sh.bib-alex.net/gwame3e/Web/31616/250.htm>